

«102» –
НУМАР,
ЯКІ ВЕДАЮЦЬ
УСЕ

5

РАЗВІЦЬ
МАЎЛЕННЕ
ПРАЗ ДРОБНУЮ
МАТОРЫКУ

12

Выдаецца
з 9 жніўня 1917г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

27 ЛЮТАГА 2019 г.
СЕРАДА
№ 39 (28906)

17-24 стар.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір ГРАКУН,
намеснік міністра
сельскай гаспадаркі
і харчавання:

«Па аб'ёмных паказчыках сёлета мы павінны атрымаць не менш за 9 мільёнаў тон збожжжа, 5 мільёнаў тон цукровых буракоў, 1,2 мільёна тон бульбы, забяспечыць на ўзроўні 2018 года атрымманне пладаагародніннай прадукцыі, нарыхтаваць паўтарагадовы запас кармоў. Для гэтага ёсць усё неабходнае, самае галоўнае — выкананне ўсіх элементаў тэхналогіі: падрыхтоўка глебы, унясенне мінеральных і арганічных угнаенняў, своєчасовая сяўба і своєчасовая ўборка».

Музейныя «раскопкі»

Фота Анатоля Кіеўскага.

Для самых маленькіх наведвальнікаў Чачэрскага гісторыка-этнаграфічнага музея крэатыўныя супрацоўнікі прыдумалі адмысловую забаўку: у рачным пяску яны хаваюць «артэфакты», якія дзеці павінны адшукаць. Трохгадовай Ульяне КАВАЛЁВАЙ вельмі падабаецца роля «археолага». У «раскопках» ёй дапамагае супрацоўніца ўстановы Алена ХУРБАТАВА.

Трэба наведаць

Ад старажытных часоў да сучаснасці

У Гродне пошта прэзентавала ўнікальныя экспанаты

Гісторыю сваёй службы прэзентаваў Гродзенскі філіял РУП «Белпошта». У музеі сабрана 300 экспанатаў, сярод якіх ёсць адзінкавыя на ўсю краіну экзэмпляры. Пазнаёміцца з імі могуць як асобныя наведвальнікі, так і вялікія групы. **СТАР. 3**
У музеі ёсць штатны экскурсавод.

Фота БелТА.

Камунальныя стасункі

Жыллёвыя спадзяванні і магчымасці 2019-га

Формула капрамонту, чыстая вада, новае паліва і субсідыі на «камуналку»

Мадэрнізаваныя будынкі, сучаснае абсталяванне, чысціня ў пад'ездах, сумленныя паслугі, вырашэнне праблем у жыллі па адным званку... Усё гэта ніколі не ўдасца рэалізаваць цалкам, калі камунальнікі і ўласнікі не будуць працаваць сумесна. Іх уменне разумець адзін аднаго і адрозніваць неабходнае ад празмернага — шлях да ўдасканалвання жыллёва-камунальнай сферы. У гэтым упэўнены супрацоўнікі Міністэрства ЖКГ, якія расказалі, на што сёлета можна разлічваць жыхарам і іх дамам.

Электрабойлеры, індывідуальныя лічыльнікі і жаданні людзей

Новыя ўмовы капітальнага рамонту, напрыклад, дазваляць вырашыць праблемы эксплуатацыі старой забудовы, лічаць у міністэрстве.

— Можна будзе пазбавіцца ад састарэлага газавага абсталявання з адкрытай камерай гарэння, якое выкарыстоўваецца для падагрэву вады. Яго замяняць электрычныя бойлеры, — расказаў Андрэй РАМАШКА, начальнік упраўлення жыллёвай гаспадаркі Міністэрства ЖКГ. — Адначасова гэта дазволіць адмовіцца ад дымавых каналаў і іх праверак, што ў сваю чаргу сэканоміць сродкі грамадзян, а таксама зменшыць рызыку атручвання чадным газам. Можна адсыці ад пячэннага ацяплення ў шматкватэрных дамах, дзе немагчыма падвесці цэнтралізаванае ацяпленне і гарачае водазабеспячэнне. **СТАР. 6**

КОРАТКА

• Беларусь плануе сертыфікаваць прадпрыемствы для паставак бульбы ў ЕС.

• Грамадскае абмеркаванне праекта ўказа па пытаннях абарачэння лекаў працягнецца да 7 сакавіка.

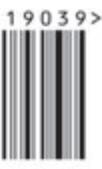

• Рускія іконы XVII стагоддзя прадставяць у Нацыянальным мастацкім музеі.

• БелАЗ аднаўляе пастайкі тэхнікі ў Чылі. Два БелАЗы-75581 грузападмальнасцю 90 тон адправіліся на Лацінаамерыканскі кантынент.

• У Магілёве 1 сакавіка адкрыюцца першыя ў вобласці спецпункты па выдачы міжнародных паштовых адпраўленняў.

ISSN 1990 - 763X

9 771990 763008

МАТЫВАЦЫЯ СЛУЖЫЦЬ

Пошту чакаюць змены

Змены ў пытаннях прызыву ў армію абмяркоўваліся ўчора на нарадзе ў Прэзідэнта з пастаяннымі членамі Савета бяспекі Беларусі.

Па словах кіраўніка дзяржавы, традыцыйна ў такім складзе ўдзельнікі сабраліся для вырашэння найбольш актуальных пытанняў забеспячэння бяспекі дзяржавы. Учора ж членам Савета бяспекі належала абмеркаваць тэму камплектавання Узброеных Сіл і іншых войскаў асабовым складам.

«Прасцей кажучы, гаворка пойдзе аб прызыве на тэрміновую службу нашай моладзі. Пры гэтым хачу выказаць сваю пазіцыю, якая ўвогуле працавана апошнімі дзесяцігоддзямі нашай незалежнасці, з нагоды службы ў войску так званых грамадзян па кантракце і тэрміновай, як гэта прынята казаць. Мы не раздзімалі гэтую праблему ніколі, у гэтым не было ніякай неабходнасці, мы не рабілі гэта так, як рабілі былі рэспублікі Савецкага Саюза, у тым ліку Расія. Пытанне не стаіць так: кантрактная армія або армія, заснаваная на прызыве на тэрміновую службу», — адзначыў беларускі лідар.

Паводле яго слоў, у Беларусі спакойна замянілі ўсіх вайскоўцаў тэрміновай службы на кантрактнікаў там, дзе гэта неабходна, — і працэс працягваецца да гэтага часу. Прэзідэнт лічыць, што жыццё паказала і яшчэ пакажа, дзе трэба выкарыстоўваць людзей «пастаяннага складу» — кантрактнікаў, а дзе павінны служыць вайскоўцы тэрміновай службы.

«Чаму — я ўжо не адзін раз гаварыў. І матываваў гэта, пачынаючы ад таго, што наогул гэта не мужык, калі ён не служыць у войску. Сёння дзяўчынкам няма за каго замуж выходзіць, палове нашага жаночага насельніцтва. Яны не могуць выбраць сабе нармальнага спадарожніка жыцця, і прычына, у нейкай ступені, крыецца ў тым, што вольны суровую школу нашы мужыкі — палова з іх, напэўна, — не прайшлі. Гэта не толькі мой пункт гледжання», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Радзіму абараняць павінны тыя, хто жыве на гэтай зямлі, упэўнены Прэзідэнт. Ён дадаў, што ў выпадку канфліктнай сітуацыі палова мужчынскага насельніцтва не ведае, што такое зброя, не кажучы пра тое, што яны не ўмеюць ёй карыстацца. Паводле яго слоў, мужчына «спраўдэку, зыходзячы з нашай гісторыі — не толькі нашай — павінен абараняць сваю Бацькаўшчыну і сваю сям'ю, і сваю жанчыну».

Згодна з Канстытуцыяй Беларусі, абарона краіны — гэта свяшчэнны

абавязак грамадзяніна, нагадаў Прэзідэнт. «Калісьці практычна кожны беларус служыў у арміі. І ў Савецкім Саюзе самыя лепшыя вайскоўцы былі беларусы. Гэта было прэстыжна, таму юнакі імкнуліся папоўніць рады Узброеных Сіл. Аднак на працягу шэрагу гадоў для прызыўнікоў уздзіліся розныя адтэрміноўкі, і сёння ў нас іх больш, чым у любой іншай дзяржаве, асабліва ў суседніх, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Акрамя таго, выявіліся наступствы так званай дэмаграфічнай «ямы» 90-х гадоў — я маю на ўвазе колькасць мужыкоў, якія нараджаюцца. І выйдзем мы з гэтай «ямы» толькі да сярэдзіны 20-х гадоў, прыкладна да 2025 года. За апошнія 10 гадоў колькасць прызыўнікоў, якія знаходзяцца на ўліку, скарацілася амаль у два разы. Летась паказчыкі камплектавання войскаў маладым папаўненнем не былі выкананы. Значыць, нашы юнакі не прайшлі вайсковую школу, якая дае навыкі абароны Айчыны». А гэта, упэўнены кіраўнік дзяржавы, наўпрост звязана з нацыянальнай бяспекай Беларусі.

Асобныя рашэнні

ўжо былі ўведзеныя

Некаторыя меры па змене цяперашняй сітуацыі ўжо прынятыя.

Летась кіраўнік дзяржавы адмяніў адтэрміноўкі для шэрагу катэгорый, у тым ліку для пракурорскіх работнікаў і судмедэкспертаў. На думку Прэзідэнта, сітуацыя дайшла да таго, што людзі, якія працуюць практычна ў ваенізаваных падраздзяленнях, атрымалі адтэрміноўкі. «Судмедэксперты таксама патрабавалі, каб іх лічылі сілавым ведамствам. Калі сілавое ведамства, дык хоць бы пачатковую падрыхтоўку ў войску трэба прайсці? — з рытарычным пытаннем звярнуўся да прысутных беларускі лідар. — У нас усе атрымлівалі адтэрміноўкі. Абсурд».

Ён звярнуў увагу, што пракурорскія работнікі і судмедэксперты раследуюць крмінальныя справы, якія ў тым ліку датычацца вайскоўцаў. І гэта сапраўды цяжка рабіць, калі спецыяліст не ведае гэтую службу.

«Аднак і гэтыя меры не прынеслі жаданага выніку», — канстатаваў беларускі лідар.

Што можа быць прынята

Паводле інфармацыі Прэзідэнта, 80 % прызыўнікоў вызваляецца ад службы ў войску для працягу адукацыі ў ВНУ.

«У адпаведнасці з Законам «Аб абароне», падрыхтоўка грамадзян да

ваеннай службы і іх прызыву ў войска знаходзяцца ў прамой кампетэнцыі нашага ўрада. Ён падрыхтаваў адпаведны дакумент для прыняцця рашэння», — раскажаў Аляксандр Лукашэнка. Акрамя таго, дадаў ён, плануецца ўвесці меры, якія садзейнічаюць павышэнню адказнасці ў тым ліку за ўхіленне ад службы. З іншага боку — меры, якія дапамогуць зацікаўленасці грамадзян у выкананні воінскага абавязку.

На нарадзе ўдзельнікі падрабязна абмеркавалі гэтыя прапановы.

«Але трэба мець на ўвазе, што адразу, аднаразова нам будзе цяжка прыняць усе рашэнні. Таму, паколькі хоць у нас і ёсць праблема з камплектаваннем Узброеных Сіл, тым не менш яна не катастрафічная. Гэта дае нам магчымасць ісці крок за крокам, прымаючы рашэнні па дасягненні канчатковай мэты», — падкрэсліў беларускі лідар.

«Нам таксама неабходна падумаць над абмежаваннем, звязаным са станам здароўя прызыўнікоў. Прынцып тут адзін: хлопец не павінен служыць у арміі, калі ў яго сапраўды ёсць сур'ёзныя медыцынскія супрацьпаказанні для нясення службы, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Калі чалавек не можа несці службу, выконваць свой воінскі абавязак, ні ў якім разе яго не трэба прызваць у войска. Мы падумаем аб тым, як па-за арміяй навучыць яго карыстацца зброяй і ўмець абараняць сваю сям'ю». Прэзідэнт звярнуў увагу, што існуюць сітуацыі, і пра гэта шмат хто кажа, што па нейкіх надуманых медыцынскіх прычынах не прызваюць у войска. З гэтым таксама неабходна разабрацца.

Як адзначыў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Румас, праведзены ўрадам аналіз сітуацыі, якая складалася з прызывам грамадзян на тэрміновую ваенную службу, службу ў рэзерве з прагнозам яе развіцця, паказвае, што колькасць прызыўных рэсурсаў не дазволіць у 2019—2025 гадах у поўнай меры задаволіць патрэбы Узброеных Сіл у новым папўненні. Асноўныя фактары, якія ўплываюць на паўнату і якасць камплектавання войскаў асабовым складам, — зніжэнне колькасці прызыўнікоў, пагаршэнне стану здароўя і зніжэнне ў грамадзян матывацыі да праходжання вайскавай службы.

Падводзячы вынікі нарады

Як раскажаў журналістам міністр абароны Андрэй Раўкоў, па ўсіх кірунках, якія былі прапанаваны кіраўніку дзяржавы, ім прынята станоўчае рашэнне. Але разам з тым

Аляксандр Лукашэнка выказаў жагданне — удакладніць некаторыя пытанні з юрыдычнага боку, а таксама падзяліць прапанаваныя крокі на два этапы.

На нарадзе гаворка ішла ў тым ліку пра матывацыйныя аспекты: маюцца на ўвазе прэферэнцыі тым, хто ўжо прайшоў тэрміновую ваенную службу або службу ў рэзерве.

Паводле слоў Андрэя Раўкова, людзі, якія адслужылі, могуць атрымаць магчымасць бясплатна, за кошт бюджэтных сродкаў, прайсці падрыхтоўчыя курсы для паступлення ў ВНУ. Таксама яны могуць атрымаць прыярытэт пры паступленні ў вышэйшую навучальную ўстанову пры роўнасці балаў, прыярытэт пры атрыманні жылля ў інтэрнаце, перавагу пры размеркаванні і іншыя матывацыйныя рэчы.

Разам з тым прадугледжаны матывацыйныя аспекты для людзей, якія яшчэ не служылі.

Закранулі і адтэрміноўкі: цяпер у Беларусі 47 адтэрміновак для праходжання службы — вайскоўцы лічаць, што іх колькасць можна скараціць.

Выніковы вердыкт нарады — магчымыя змены павінны быць дапрацаваны з улікам абмеркавання, за гэта адказвае Міністэрства абароны, Савет бяспекі і Адміністрацыя Прэзідэнта. Далей яны будуць рэалізаваны ў два этапы, як адзначалася вышэй.

Беларускі лідар, выслушаўшы ўсе пытанні і прапановы, заявіў, што самая неадкладная мера ў гэтай сферы на сёння — гэта навядзенне парадку ўсюды, пачынаючы ад сям'і і школы да арміі.

Удзельнікі нарады звярнулі ўвагу і на вядзене дапрызыўнай падрыхтоўкі, што ёй займаецца, а таксама на работу ўрачоў у прызыўных камісіях. Згадвалі і пра нормы ГПА, узровень фізічнай падрыхтоўкі моладзі. Увогуле, праблема неабходна разглядаць комплексна і нічога не прапусціць.

Важна, што ўжо на першым этапе стаіць задача выразна прадумаць і прапанаваць жорсткія меры да тых, хто ўхіляецца ад прызыву. Гэтыя асноўныя патрабаванні павінны быць прапрацаваны да восні і прадастаўлены Прэзідэнту.

Другі этап — перагляд правілаў прызыву. Яшчэ раз вывучаць адтэрміноўкі, падумаюць, як зацікавіць грамадзян у выкананні воінскага абавязку.

Беларускі лідар падкрэсліў, што пры рэалізацыі мер трэба глядзець на абставіны, якія маюцца ў людзей. Гэта значыць, рэзкіх рухаў рабіць не павінен ніхто.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

Праект закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у закон «Аб паштовай сувязі» рыхтуецца да другога чытання.

Дзейсны закон «Аб паштовай сувязі» быў прыняты аж у снежні 2003 года. На спела неабходнасць унесці змены ў нарматыўна-прававую базу, якая каардынуе дзейнасць паштовай галіны.

Іх і абмяркоўвалі дэпутаты разам з кіраўніцтвам РУП «Белпошта», Міністэрства сувязі і інфарматызацыі, прадстаўнікамі іншых ведамстваў.

— Законапраект будзе вынесены разам з другога чытання падчас вяснянай сесіі, — паведаміў старшыня Пастаяннай камісіі па прамысловасці, паліўна-энергетычным комплексам, транспарце і сувязі Палаты прадстаўнікоў Андрэй РЫБАК. — Навяцкі датычацца запуску новых паслуг, паштовага абслугоўвання ў садовых таварыствах і стварэння нацыянальнай электроннай паштовай сістэмы.

Якія ж функцыі будзе мець апошняя?

— Мяркуюцца, што яна ўключыць увесь комплекс электронных паштовых паслуг, — паведаміў генеральны дырэктар РУП «Белпошта» Уладзімір МАТУСЕВІЧ. — Напрыклад, узяць тыя ж заказныя лісты. Мы выдатна разумеем, што папера паступова будзе сыходзіць. Але мы абавязаны захаваць функцыю апэратара паштовых адпраўленняў пры пераходзе ў лічбавы фармат. Таму на нашай базе і запрацуе такая сістэма.

Карыстальнікі будуць ідэнтыфікавацца пры дапамозе ключоў электроннага лічбавага подпісу. Прыём і перадача інфармацыі будуць суправаджацца паведамленнямі аб атрыманні.

Падрабязнасці чытайце ў наступным выпуску праекта «Кантакт».

Валер'ян ШКЛЕННИК.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ВПС Індыі нанеслі ўдар па лагеры баевікоў у пакістанскай частцы Кашміра

Індыя заяўляе, што нанесла павеатраныя ўдары па баевіках у пакістанскай частцы Кашміра. Адносіны паміж дзвюма краінамі рэзка абвастраліся пасля таго, як смяротнік зладзіў выбух, ахвярамі якога сталі 46 індыйскіх вайскоўцаў.

Намеснік міністра замежных спраў Індыі Віджай Гокхале сказаў, што ўдары былі нанесены ў раёне горада Балакот, некалькі баевікоў забітыя. Мэтай была групоўка «Джаіш-э-Мухамад» («Войска Мухамеда»), якая ўзяла на сябе адказнасць за выбух 14 лютага. Лінія кантролю пазначае фактычную мяжу паміж часткай Кашміра, якая кіруецца Індыяй, і часткай, падкантрольнай Пакістану. Яна знаходзіцца ў цяжкадаступных месцах і не мае фармальных прыкмет мяжы. Гэта першы авіяўдар, нанесены цераз лінію кантролю пасля інда-пакістанскай вайны 1971 года. Раней Індыя ажыццяўляла наземныя аперацыі супраць баевікоў на пакістанскай тэрыторыі, абвінавачваючы Ісламабад у падтрымцы тэрарыстаў. Пакістанскія ўлады гэтыя абвінавачванні аспрэчваюць і адмаўляюць наяўнасць лагераў баевікоў.

У Афганістане загінула рэкордная колькасць мірных жыхароў

Ахвярамі ваенных дзеянняў у Афганістане за мінулы год сталі 3,8 тысячы мірных жыхароў, яшчэ звыш сямі тысяч пацярпелі, паведамляецца ў дакладзе місіі ААН па садзейнічанні ў Афганістане (UNAMA) і Упраўлення Вярхоўнага камісара ААН па правах чалавека.

У дакладзе паведамляецца, што ў параўнанні з 2017 годам колькасць загінулых павялічылася на 11 працэнтаў. Адзначаецца, што гэтая лічба — рэкордная з пачатку ўліку. UNAMA паведаміла ў дакладзе, што найбольшая колькасць чалавек загінулі ў выніку нападаў антыўрадавых сіл (63 працэнтаў), сярод якіх рух «Талібан» (37 працэнтаў), тэрарыстычная групоўка «Ісламская дзяржава» (20 працэнтаў) і іншыя антыўрадавцы сілы (6 працэнтаў). Таксама паведамляецца, што ў 2018 годзе найбольшая колькасць мірных жыхароў загінула ў выніку нападаў тэрарыстаў-смяротнікаў і павеатраных аперацый. У Афганістане ідзе супрацьстаянне ўрадавых сіл і баевікоў радыкальнага руху «Талібан», які раней авалодаў значнай тэрыторыяй у сельскіх раёнах краіны і разгарнуў наступленне на буйныя

гарады. На тэрыторыі краіны ўзмацніўся ўплыў тэрарыстычнай групоўкі «Ісламская дзяржава».

Амерыканскай эканоміцы прадказалі абвал

Большасць эканамістаў прагназуюць, што ЗША ўвойдуць у рэцэсію да канца 2021 года. Пра гэта паведамляе Bloomberg са спасылкай на апытанне, праведзенае Нацыянальнай асацыяцыяй эканомікі бізнесу (National Association for Business Economics). Усяго ў апытанні прынялі ўдзел каля 300 экспертаў. Дзесяць працэнтаў апытаных чакаюць, што рэцэсія пачнецца ўжо сёлета, 42 працэнтаў упэўненыя, што гэта адбудзецца з наступнага года, а 25 працэнтаў — у 2021-м. Паводле ацэнкі экспертаў, за апошні месяц мінулага года тэмпы росту ВУП у ЗША скараціліся з 3,4 працэнта ў трэцім квартале, да 2,5 працэнта ў гадавым вылічэнні. Асноўнай праблемай эканамісты назвалі палітыку прэзідэнта ЗША Дональда Трампа. У кастрычніку мінулага года з аналагічным прагнозам выступіў JPMorgan. Аналітыкі кампаніі ацанілі верагоднасць рэцэсіі ў ЗША на працягу года ў 28 працэнтаў. У трохгадовай перспектыве шанцы ўжо вышэй за 80 працэнтаў.

Падзея

Атмасфера спаборніцтва і дружбы

У пасёлку Гарані сталічнай вобласці прайшло традыцыйнае зімовае спартыўнае свята для супрацоўнікаў і грамадзянскага персаналу падраздзяленняў цэнтральнага апарату і цэнтральнага падпарадкавання міліцэйскага ведамства краіны і членаў іх сем'яў.

Арэнай фестывалю здаровага ладу жыцця стаў Цэнтр павышэння кваліфікацыі кіруючых работнікаў і спецыялістаў Дэпартаменту аховы МУС. На старт выйшлі 12 камандаў, якія прадстаўлялі крымінальную міліцыю, міліцыю грамадскай бяспекі, УДАІ, галоўныя ўпраўленні кадраў па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй, уласнай бяспекі, камандуючага ўнутранымі войскамі, штаб, дэпартаменты фінансаў і тылу, аховы, выканання пакаранняў, Акадэмію МУС.

На цырымоніі адкрыцця цёплыя словы адрадаваў удзельнікам міністр унутраных спраў генерал-лейтэнант міліцыі Ігар ШУНЕВІЧ.

— Далучэнне да спорту не толькі дазваляе ўдасканальваць прафесійныя якасці, але і гуртуе калектывы. І сённяшняе мерапрыемства чарговы раз сведчыць, што Міністэрства ўнутраных спраў — гэта моцная, дружная і спартыўная сям'я! — адзначыў Ігар Анатолевіч.

Насычаная праграма пачалася з лыжнай эстафеты 4x4. Хутчэй за ўсіх нялёгкаю дыстанцыю пераадолела каманда галоўнага ўпраўлення кадраў МУС. На другую прыступку п'едэстала падняліся леташнія пераможцы — прадстаўнікі Акадэміі МУС. Замкнулі прызаваю тройку спартсмены Дэпартаменту аховы.

Бег на адной лыжы і вядзенне мяча клюшкой, скачкі ў мяшках і слізганне на цюбінгу — этапы комплекснай эстафеты, дзе ў складзе кожнай каманды за перамогу змагаліся восем удзельнікаў, уключаючы дзяцей. Камандны дух і волю да перамогі прадэманстравалі ўдзельнікі спаборніцтваў па перацягванні каната. Не менш захапляльна і азартна прайшлі конкурсы «Сіламер», «Трапны стралок», «Слізкае бярвяно», «Трапны хакеіст», у якіх дакладнасць і спрыт маглі прадэманстравалі ўсе ахвотныя.

Сапраўдным падарункам для гасцей зімовага спартыўнага свята сёлета стала асабістае першыняства спецыялістаў-кінолагаў Дэпартаменту аховы па пераадоленні паласы перашкод.

Паклапаціліся арганізатары і аб праграме для самых маленькіх. Яны спаборнічалі ў конкурсах «Удачлівы стралок» і «Ну, пачакай», забаўляліся на дзіцячых атракцыёнах, каталіся на поні, вадзілі карагоды з аніматарамі ў касцюмах казачных герояў і персанажаў мультфільмаў. Таксама гасцей запрашалі выстаўкі тэхнікі і ўзбраення спецыяльнага падраздзялення па барацьбе з тэрарызмам «Алмаз», сталічнага АМАПа і Дэпартаменту аховы. А тых, хто прагаладаўся, чакалі салдацкая кухня з апетытнай кашай, румянымі блінцамі і духмянай гарбатай.

У лютым транспартная міліцыя адзначыла 100-годдзе з дня свайго стварэння

ПОГЛЯД НАЗАД

Гэта дата знакавая. Цэлае стагоддзе слаўнай гісторыі, багатай на падзвігі і здзяйсненні. 18 лютага 1919 года Усерасійскім Цэнтральным выканаўчым камітэтам былі прынятыя Дэкрэт «Аб арганізацыі чыгуначнай міліцыі і чыгуначнай аховы», а таксама Палажэнні «Аб рабоча-сялянскай чыгуначнай міліцыі» і «Аб чыгуначнай ахове». На чыгуначную міліцыю былі ўскладзены функцыі аховы грамадскага парадку на станцыях, барацьба з бандытызмам, рабаваннямі, крадзяжамі, спекуляцыяй, хуліганствам і дзіцячай беспрытульнасцю. Хапала і іншых задач, з якімі супрацоўнікі міліцыі спраўляліся заўсёды паспяхова.

Падчас Вялікай Айчыннай вайны абавязкі органаў транспартнай міліцыі значна пашырыліся. Да іх функцый дадаліся наступныя: забеспячэнне арганізаванай эвакуацыі насельніцтва, прамысловых прадпрыемстваў і розных гаспадарчых грузаў. Акрамя таго, міліцыянеры займаліся выяўленнем на чыгуначных магістралях варажых агентаў, дыверсантаў, дэзерціраў і марадзёраў.

Ужо ў першыя гады вайны прыйшлося ўступіць у бой супрацоўнікам лінейнага аддзялення міліцыі на станцыі Брэст. Абарону вакзала ўзначаліў начальнік лінейнага аддзялення старшы лейтэнант міліцыі Андрэй Вараб'ёў. Работнікі міліцыі ператварылі будынак вакзала ў апорны пункт супраціўлення. Многія з іх загінулі, у тым ліку і Андрэй Вараб'ёў. Гераізм супрацоўнікаў транспартнай міліцыі падчас Вялікай Айчыннай вайны назаўжды застанецца ў памяці нашага народа.

У далейшым назва падраздзялення, яго структура і колькасць перажывала розныя змены. Але сутнасць работы заставалася найбольшай — ахова парадку на ўсёй лініі чыгункі. У 1971 годзе ў сувязі з утварэннем падраздзяленняў міліцыі на паветраным транспарце Дараддзел міліцыі на Беларускай чыгунке быў пераўтвораны ў Беларускі аддзел транспартнай міліцыі, а ў 1976-м — у Беларускае ўпраўленне транспартнай міліцыі.

У цяперашнім сваім выглядзе ўпраўленне арганізацыі забеспячэння грамадскай бяспекі на аб'ектах транспарту МУС Рэспублікі Беларусь (УАЗГБТ) — гэта буйная, добра абсталяваная служба, якая адказвае за парадок на чыгуначным і паветраным транспарце.

ТРЭНДЫ СУЧАСНАСЦІ

Аб задачах упраўлення, яго дасягненнях і штодзённай працы раскажаў **начальнік УАЗГБТ палкоўнік міліцыі Вадзім Фядотаў**.

— **Вадзім Валер'евіч, скажыце, з якімі відамі злачынстваў вашым супрацоўнікам даводзіцца сутыкацца найчасцей?**

— Асноўная маса — гэта крадзяжы, у першую чаргу, на вакзалах. Самі разумееце: транзіт пасажыраў, часта адбываецца стоўпатварэнне людзей, усе спяшаюцца, таму злачынны элемент карыстаецца, так бы мовіць, зручным выпадкам, каб пажывіцца. Сітуацыя ўскладняецца яшчэ і тым, што абакрадзены чалавек можа выявіць крадзеж ужо на тэрыторыі іншай дзяржавы. Акрамя таго, складаней шукаць сведка — многія папросту раз'язджаюцца. Але, нягледзячы на ўсё гэта, транспартная міліцыя вылучаецца высокай раскрывальнасцю злачынстваў. Напрыклад, па лічбах статыстыкі можна прасачыць, што колькасць розных правапарушэнняў, у тым ліку і крадзяжоў, няўхільна зніжаецца. Калі ўзяць паказчык па лініі ўсіх нашых службаў, то агульная злачыннасць знізілася з 932 выпадкаў у 2014 годзе да 684 у 2018-м. Па лініі крымінальнага вышуку ў аналагічныя гады — з 513 да 492. Па крадзяжах — з 356 да 343. Пры гэтым трэба памятаць, што з кожным годам патак і транспарту, і пасажыраў расце, што яшчэ больш ускладняе работу.

АХОВА БЯСПЕКІ НА З'ЯМЛІ І Ў НЕБЕ

— **Якім спосабам вам удалося дамагчыся такіх паказчыкаў?**

— Перш за ўсё, гэта работа з аператыўнымі базамі, з тымі данымі, якія ёсць у нас на кожнага злачынца. Плюс нястомная пільнасць нашых супрацоўнікаў. За ўсімі падазронамі асобамі вядзецца пастаянны кантроль. Ёсць магчымасць адсочваць маршрут гэтага кантынгенту. Такая работа дае пэўны вынік.

— **Значыць, прафесія цягніковага злодзея ў нашай краіне больш не існуе?**

— Можна сказаць і так.

— **А дзяўчаты, якія ўсплывалі пасажыраў і абкрадалі іх, так званыя клафеліншчыцы, яшчэ «працуюць» на цягніках?**

— Сапраўды, раней такая з'ява назіралася на чыгунке. Але цяпер пра яе можна забыць. За апошнія гады не зафіксавана ні аднаго падобнага выпадку.

— **Легенда з цяжкіх 90-х?**

— Прыкладна.

— **Як атрымалася выкараніць гэтую «з'яву»?**

— Былі прафілактычныя ўлікі, базы даных. Асобы, пра якіх мы гаворым, як правіла, працавалі тэрытарыяльна, іх было няцяжка адсачыць. Праводзілася мэтанакіраваная аператыўная работа — і «клафеліншчыцы» зніклі з нашых цягнікоў.

— **А асабліва небяспечных злачынцаў вашым супрацоўнікам прыходзіцца затрымліваць?**

— Даволі часта. Вы ж разумееце, што праз вакзалы праходзіць велізарная колькасць чалавек, у тым ліку і злачынцаў, якія знаходзяцца ў вышуку за здзяйсненне цяжкіх злачынстваў. І яны, натуральна, трапляюць у поле зроку міліцыі.

— **Гэта значыць, міліцыянеры паспяваюць заўважыць сярод сотняў пасажыраў злачынца і затрымаць яго?**

— Безумоўна. І яшчэ ўлічыце, што нашы супрацоўнікі, як правіла, заўсёды працуюць пры дэфіцыце часу. Усё адбываецца ў сціслыя тэрміны, напрыклад падчас стаянкі цягніка, і трэба паспець не толькі выявіць злачынца па партрэтным падабенстве, але і своечасова зреагаваць.

— **Можна пазайздросціць навыкам міліцыянераў, якія сярод мноства асоб за нейкія хвіліны паспяваюць выявіць пэўнага чалавек.**

— Для гэтага супрацоўнікі, як і ў іншых падраздзяленнях, праходзяць спецыяльнае навучанне. Ну, вядома, і асабістыя якасці, такія як назіральнасць, канцэнтрацыя ўвагі, адыгрываюць важную ролю.

— **А крадзеж грузаў на чыгуначным транспарце назіраецца?**

— За апошнія пяць гадоў не зафіксавана ніводнага такога выпадку. Хоць раней было нават створана спецыяльнае падраздзяленне па барацьбе з гэтым відам злачынстваў.

— **Скажыце, Вадзім Валер'евіч, а якія асаблівыя функцыі па забеспячэнні бяспекі жыцця і здароўя пасажыраў на чыгунке выконвае ваша падраздзяленне?**

— Мы, напрыклад, няём узмацненую службу падчас грамадска значных падзей. Перад апошнім чэмпіянатам свету па футболе мы правялі сумесныя вучэнні з расійскімі калегамі на прадмет аператыўнасці і каардынацыі дзеянняў. Дзякуючы ўсебаковай падрыхтоўцы атрымліваецца своечасова засцерагаць грамадзян ад агрэсіўных балельшчыкаў. Акрамя таго, немалая работа вядзецца непасрэдна з машыністамі цягнікоў. Ідзе падрабязны аналіз іх дзеянняў. Улічваюцца не толькі відавочныя выпадкі наездаў, але і іх прадухіленне, калі яны гіпатэтычна маглі здарыцца. Гэта дазваляе скласці максімальна аб'ектыўную карціну бяспекі чыгуначнага руху.

— **Як усебакова вы падыходзіце да пытання?**

— Інакш нельга, гаворка ідзе аб жыцці людзей. Акрамя работы з машыністамі, мы таксама вядзем прафілактыку сярод насельніцтва. Нягледзячы на тое, што многія небяспечныя ўчасткі пуцей агароджаны, некаторыя несвядомыя грамадзяне ўсё роўна ходзяць так, як ім бліжэй. Лезуць цераз агароджы, ідуць напрасткі — ствараюць аварыйную сітуацыю для сябе і навакольных. А можна ж выйсці на пяць хвілін раней і абысці небяспечны ўчастак! Мы тлумачым грамадзянам памылковасць іх паводзін, праводзім рэйды, штрафуюем. Прыцягваем і адміністрацыйны рэсурс. Намі рыхтуецца наглядная агітацыя, дэманструем ролікі па тэлебачанні. Усё гэта дазволіла нам знізіць колькасць дарожна-транспартных здарэнняў на чыгунке з 24 у 2014 годзе да 12 у 2018-м.

— **Добрыя навіны. Пагаворым цяпер аб паветраным транспарце. Якія задачы там выконваюць супрацоўнікі?**

— Мы ўдзельнічаем у перадпалётным надглядзе, у забеспячэнні парадку на тэрыторыі аэрапорта. Людзі знаходзяцца ў дарозе, многія нервуюцца, адчуваюць стрэс, і таму даводзіцца разбірацца з рознымі канфліктамі. Акрамя таго, аператыўна рэагуем на запыты пілотаў, калі, напрыклад, на борце здараецца які-небудзь інцыдэнт.

— **Прывядзіце прыклад...**

— Не так даўно за курэнне здымалі пасажыра і прыцягвалі да адказнасці.

— **Курэнне ў самалёце — такая цяжкая правіннасць, каб здымаць пасажыра з рэйса?**

— Гэта нават двойная правіннасць! Папершае, парушэнне бяспекі палётаў. Па-другое, самалёт — грамадскае месца, і курьць у ім забаронена. Так што і пілоты, і мы дзейнічалі строга па інструкцыі. І потым, на борце падчас палёту дробязяў няма, гэта трэба памятаць усім.

— **Чым яшчэ займаюцца вашы супрацоўнікі ў аэрапортах?**

— Асабліва ўвага аддаецца безгаспадарным рэчам. Міліцыянер глядзіць — стаіць нейкая сумка. Трэба ўстанавіць, хто яе гаспадар — і як мага хутчэй. І тут сітуацыі розныя бываюць. Хтосьці проста адсунуў сумку ад сябе або адышоў на нейкі час. А то і забыўся — такое нярэдка здараецца. Праводзіцца апытанне сярод пасажыраў на прадмет устанаўлення гаспадара. Некаторыя злучаюцца, рэагуюць нервова. Але ў асноўным нашы супрацоўнікі сустракаюцца разумна сярод пасажыраў.

— **Людзі ж бачаць, што гэтая работа накіравана на забеспячэнне іх бяспекі!**

— Менавіта так, — кажа палкоўнік міліцыі Фядотаў. — Уся наша работа падпарадкавана адной мэце — ахове бяспекі людзей. Дзе б гэта ні адбывалася, на вакзале, у цягніку ці ў аэрапорце, супрацоўнікі транспартнай міліцыі заўсёды выконваюць свае абавязкі сумленна, упэўнена і надзейна.

Спецыяльны рэпартаж

СЛУЖБА, ЯКУЮ ВЕДАЮЦЬ УСЕ

Чакаеш дапамогі — набірай гэты нумар! І не памылішся

СЛУЖБОВЫЯ ТАЙНЫ

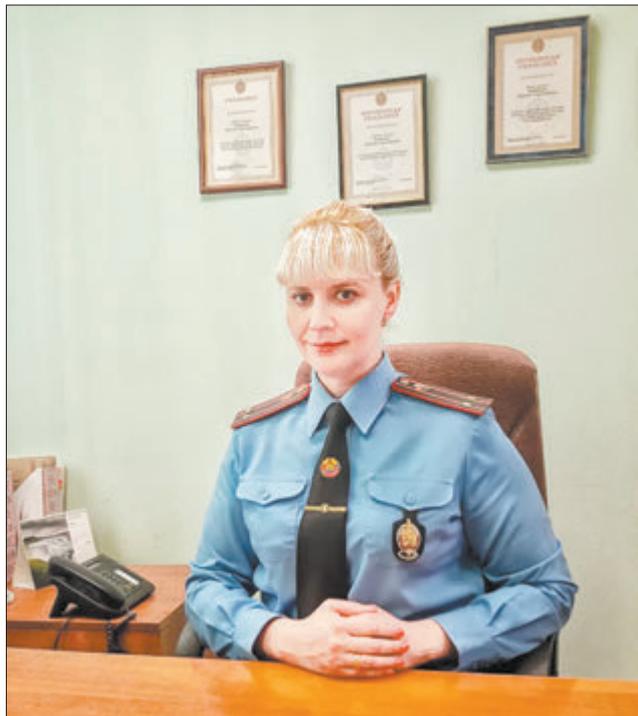
Сёлета беларускай міліцыі спаўняецца 102 гады. Здаецца, нічога асаблівага. Але калі ўспомніць, што менавіта на нумар тэлефона «102» паступаюць трывожныя паведамленні, то гэта супадзенне адразу становіцца прывабным у вачах журналіста і стварае інфармацыйную нагоду для напісання артыкула.

Каб лепей даведацца спецыфіку працы адной з самых важных службаў у нашай краіне, я накіраваўся ў сталічны ГУУС, дзе мяне сустрэла **начальнік службы «102» падпалкоўнік міліцыі Наталля КУДРАЎЦАВА.**

Па яе словах, як тэатр пачынаецца з вешалкі, так праца міліцыі пачынаецца са службы «102». Трывожны тэлефон не змаўкае ні днём, ні ноччу. Гэты просты нумар ужо на працягу многіх гадоў існуе ва ўсіх населеных пунктах нашай краіны. Ён вядомы нават дзецям.

Як расказала Наталля Аляксандраўна, сталічная служба «102» — самая шматлікая ў краіне. Штосутачна на прыёме паведамленняў знаходзяцца 10—13 супрацоўнікаў, якія прымаюць каля дзвюх тысяч званкоў. А вось, напрыклад, такая цікавая лічба: у год правядзення Чэмпіянату свету па хакеі было зарэгістравана больш за адзін мільён паведамленняў.

Сярэдняя ж колькасць зваротаў залежыць ад розных фактараў: сезоннасць, дзень тыдня, час сутак, умовы надвор'я. Таксама ад названых фактараў залежыць характар званкоў. Для прыкладу, у ранішні і вячэрні час, так званую гадзіну пік, большасць паведамленняў паступае па лініі ДАІ, пачынаючы з 18.00 да 23.00 —

у сферы сямейна-бытавых адносін.

Наталля Аляксандраўна заўважае, што нумар «102» набіраюць наогул усе, «хто не ведае, каму патэлефанаваць». Пярвала каналаізацыю, на дрэве кацяня сядзіць, забыліся ключы ад кватэры і нават «проста пагаварыць». Улічваючы, што практычна ўсе супрацоўнікі службы — дзяўчаты, яны па-жаночаму пранікаюцца да кожнага паведамлення, спрабуюць супакоіць чалавека, аказаць яму дапамогу, знайсці выхад з цяжкай, часам крытычнай сітуацыі.

— Валоданне такімі якасцямі, як цяпенне, стрыманасць, камунікабельнасць і далікатнасць, — кажа Наталля Аляксандраўна, — абавязковае патрабаванне да супрацоўнікаў службы. Бо па той бок тэлефоннага провада знаходзіцца не толькі грамадскі парадок, але і чалавечы жыццё.

Дарэчы, у службе «102» працуюць не толькі людзі

з прыезджымі. Ад хуткасці перадачы інфармацыі залежыць вельмі многае, і тут важна ў першую чаргу ўпэўнена ведаць горад, вызначаць, у якім раёне адбылося здарэнне, накіроўваць туды адпаведныя службы. Таму спачатку навічкі сядзяць побач з супрацоўнікамі, прыглядаюцца, набіраюцца вопыту і потым ужо паступова ўцягваюцца ў працэс.

— А бывае так, што дзяўчаты, папрацаваўшы нядоўгі час, раптам звальняюцца? — пытаемся ў Наталлі Аляксандраўны.

— Служба няпростая, — адказвае падпалкоўнік міліцыі, — увесь час ідуць стасункі з людзьмі, а яны трапляюцца розныя. Адны размаўляюць нармальна, а іншыя, асабліва тыя, хто знаходзіцца ў стане ап'янення, могуць і накрываць, і вылаяцца. Не ўсе дзяўчаты гэта вытрымліваюць. Акрамя таго, бываюць сітуацыі самі па сабе складаныя. Напрыклад, калі гаворка ідзе аб цяжкіх злачынствах і чалавек на тым канцы провада проста крычыць аб дапамозе. Псіхалагічна гэта вельмі нялёгка перанесці. Хоць з часам прыходзіць вопыт і нават са складанымі паведамленнямі супрацоўнікі пачынаюць спраўляцца ўпэўнена.

ГАРАЧАЯ ЛІНІЯ

Мы паднімаемся ў апэратыўна-дзяжурную службу, дзе за шклянкой сцяной знаходзіцца непасрэдна служба «102». Заходзім у памяшканне. Шэраг адзеленых адна ад адной шклянымі перагародкамі кабінак, у якіх працуюць дзяўчаты. З кабінак раздаюцца галасы — ідзе прыём званкоў.

Прыслухоўваемся: побач дзяўчына тлумачыць чалавеку, што яго машына не сагнаная, а эвакуаваная і ў дадзены момант знаходзіцца на штраф-стаянцы.

— Радзецца? — пытаемся ў дзяўчыны, калі яна, пасля запавянення электроннай карткі і перадачы яе ў АДС, кладзе трубку.

— Вядома, — кажа дзяўчына, — лепш даведацца, што твая машына на штраф-стаянцы, чым у зgone. У нас, дарэчы, ёсць спецыяльная база даных, што дазваляе вельмі хутка вызначыць факт эвакуацыі аўтамабіля.

Прапаршчык міліцыі Кацярына ГАРОШЧЫК у службе «102» працуе во сем гадоў. Паводле яе слоў, гэтыя гады праяцелі — не заўважыла як.

— Што, такая цікавая праца? — пытаемся.

— Цікавая, — адказвае Кацярына. — З людзьмі ж працуем.

— Падзяліцеся якім-небудзь незвычайным выпадкам.

— Калі ласка, — усміхаецца Кацярына. — Нядаўна было. Тэлефануе познім вечарам пажылая жанчына. Кажы: «Я гляджу з акна — а ўнізе, на снезе, тыгр ляжыць». Я пытаюся, можа, вам здалася? Не, кажа жанчына, ляжыць тыгр і хвостом варушыць. Пакуль яна гаворыць, я спрабую высветліць, ці ёсць паблізу цырк ці запарк. Нічога такога няма, але жанчына даказвае, што ўнізе ляжыць жывы тыгр. Давялося накіроўваць па гэтым выкліку патрульную службу, МНС. Прыехалі — аказалася, што гэта вялікая плюшавая цацка. Вецер дзьмуў, вась хвост і варушыўся. І жанчыне здавалася, што гэта жывы тыгр.

— Але службы ўсё адно накіравалі?

— Абавязкова. Мы павінны рэагаваць адпаведным чынам. Бо там мог аказацца сапраўдны тыгр. Усякае бывае. Нам наогул людзі тэлефануюць з любой нагоды. Зараз зіма, ацяпляльны сезон, і самы «любімы» званок — батарэі халодныя. Ці гарачыя — як у каго. Могуць патэлефанаваць — вершы пачытаць. Ёсць у нас і такія «кліенты». А вось нядаўна быў званок: мужчына кажа, забіў чалавека. Распытваем падрабязнасці — ён ярка і дакладна ўсё апісвае. Пасылаем туды ўсе службы. Аказалася — белая гарачка, усё прыдумай.

У Кацярыны званок — яна адказвае на выклік, працуе. Размову працягваем з **начальнікам змены, старшым прапаршчыкам міліцыі Наталляй КРЫВАЛЕВІЧ.** Яна працуе ў службе «102» ужо 16 гадоў і, як кажуць, усяго пабачыла.

— Няпроста вытрымліваць такую колькасць старонніх званкоў? — пытаюся я.

— Мы прызвычаліся, — адказвае Наталля Канстанцінаўна. — Да таго ж большасць званкоў паступае па справе. Бывае, што папросту жыццё чалавека ратаваць прыходзіць.

Наталля Кудраўцава згадвае нядаўні выпадак у Гродне. Там дзяўчына са службы «102» не дазволіла хлопцу пакончыць з сабой. Трымала яго на труцы, угаворвала, «паабяцала» прыйсці на спатканне — і не дала здзейсніць фатальны крок.

Да нас, скончыўшы размову па тэлефоне, далучаецца яшчэ адна з дзяўчат.

— А вось у нас нядаўна быў выпадак, — кажа яна, —

калі грамадзянін дапамог затрымаць злачынца. Той у аўтобусе пагражаў пасажырам нажом. Затым выйшаў і спрабаваў схавацца. Але грамадзянін выйшаў услед за ім, патэлефанаваў нам і ішоў за злачынцам, увесь час паведамляючы нам яго каардынаты. Так ён сачыў за парушальнікам, пакуль таго не затрымаў высланы намі нарад міліцыі.

— Сустрэкаюцца такія свядомыя грамадзяне!

— Шмат! — згаджаецца Кацярына Гарошчык. — Часта людзі дапамагаюць нам прадухіліць крадзяжы. Напрыклад, бачаць, што ў машыне, пакінутай каля дома, акно адчынена. А на сядзенні ляжыць партфель або што-небудзь іншае. Патэлефануюць нам, мы накіроўем нарад, каб знайшлі гаспадару машыны. Або барсетку з грашыма аўтаўладальнік забудзе на сядзенні. Ведаецца, як гэта прываблівае злачынцаў! Яны і шкло разаб'юць, каб дабрацца да грошаў. Таксама дасылаем нарад. Лепш перастрахавацца, чым дапусціць злачынства.

— Напрыклад, ёсць такія зладзеі — «ручнікі», — кажа Наталля Крывалевіч. — Ходзяць ноччу па пад'ездах і тузаюць ручкі дзвярэй. Бывае, што гаспадары забываюць замкнуцца, і дзверы застаюцца адчыненыя. Зладзюжкі ціхенька ўваходзяць у кватэру і цягнуць усё, што ўдасца сцягнуць. Дык вось, днямі нам патэлефанавала жанчына, маўляў, убачыла ў вочка такога «ручніка». Выслалі нарад, затрымалі зладзея.

— Хутка спрацавалі, — заўважаем.

— Мы і павінны хутка працаваць, — кажа Наталля Канстанцінаўна. — Служба такая.

Шмат цікавага мне яшчэ расказалі супрацоўніцы, пакуль я знаходзіўся ў іх у гасцях. Успаміналі і смешныя выпадкі, калі бывае вельмі цяжка па дыкцыі чалавека вызначыць, якую вуліцу ці месца ён мае на ўвазе. І трагічныя, калі даводзіцца паведамляць пра смерць сваяка або супакойваць дзіця, якое плача наўзрыд. Усялякае бывае ў жыцці гэтых выдатных дзяўчат. Але нязменным застаецца адно — іх стаўленне да працы. Што б ні здарылася на тым канцы провада, яны заўсёды карэктныя, вытрыманыя і поўныя жадання прыйсці на дапамогу. І таму чалавек, які апынуўся ў цяжкім становішчы, у першыя ж секунды свайго звароту чуе ад іх самае галоўнае: «Чым мы можам вам дапамагчы?»

Матэрыялы падрыхтаваў Сяргей КУЛАКОВ.

ЖЫЛЛЁВЫЯ СПАДЗЯВАННІ І МАГЧЫМАСЦІ 2019-га

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Унесеныя Пастановай Саўміна № 39 змены таксама пашыраюць пералік работ, якія можна выконваць падчас капрамонту. Дапускаецца пераўтварэнне балкона ў лоджыю, калі звычайны рамонт канструкцыі немэтазгодны, або ўстаноўка сістэмы дыстанцыйнага з'ёму паказчыкаў з прыбораў індывідуальнага ўліку вады, газу і цяпла. Пры гэтым можна рамантаваць ці абсталёўваць сістэмы дымавыдалення і рэцыркуляцыі ўнутрыдамавой сістэмы гарачага водазабеспячэння.

Дзякуючы новаўвядзенням да капрамонту могуць далучацца таксама таварыствы ўласнікаў і забудовшчыкі. Праўда, пры ўмове, што яны ўносілі сродкі на капрамонт на рахуны мясцовай улады або ўносяць гэтую плату. Яе павялічваюць гэтаму разлічваюцца па формуле, якая ўтрымліваецца ў праекце, заўважае прадстаўнік міністэрства:

— Прадстаўленая формула ўлічвае перыяды часу для разліку платы па жылых і нежылых памяшканнях. А таксама канкрэтызе спіс работ, якія выконваюцца пры капітальным рамонце за кошт бюджэту.

Дарэчы, цяпер яшчэ да праектавання задання на капрамонт заказчык павінен на агульным сходзе паведаміць жыхарам пра вынікі агляду іх дома і работы, якія маюць на ім адбыцца. Вынікі сходу фіксуюцца ў пратаколе, які і стане падставой для стварэння праекта капрамонту і дадатковых рамонтных работ.

— Жыхарам павінны паведаміць пра неабходнасць устаноўкі ў кватэрах прыбораў індывідуальнага ўліку расходоў вады, газу, цяпла і электраэнергіі. Прапанаваць грамадзянам фінанса-

ваць работы па ўзмацненні і ўцяпленні фасада, а таксама паведаміць пра іншыя мерапрыемствы, якія павялічваюць энергаэфектыўнасць дома, — заўважаў Андрэй Рамашка. — Усё гэта дазволіць улічыць пажаданні людзей і павысіць камфорт іх пражывання. А каб папярэдзіць беспадстаўнае расходаванне бюджэтных сродкаў, у тэхнічныя ўмовы на капрамонт жылля нельга ўключыць замену і рамонт сетак і збудаванняў, якія знаходзяцца ва ўласнасці ці кіраванні іншых арганізацый.

Энергетычная незалежнасць

Забяспечыць беларусаў якаснай пітной вадою на 95,6 % плануюць сёлета, выконваючы дзяржпраграму «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе» на 2016—2020 гады. А да 2025 года дастаўку вады з належнымі ўласцівасцямі збіраюцца наладзіць па ўсёй краіне.

Для паляпшэння якасці вады ў найбліжэйшыя два гады ў кожнай вобласці трэба будаваць не менш як 40 станцый абезжалезвання за год. Сёлета краіна атрымае 258 такіх аб'ектаў. Фінансаваць мерапрыемствы плануецца пароўну з мясцовых і рэспубліканскага бюджэтаў.

Якасная пітная вада і эфектыўная ачыстка сцёкавых водаў — адна з прыярытэтных задач, кажуць у міністэрстве.

— Летась у 14 населеных пунктах вяліся работы па закальцоўцы і будаўніцтве сетак водазабеспячэння. Уведзена ў эксплуатацыю 41 станцыя абезжалезвання, — расказала **Марына ТОЎСЦІК, начальнік упраўлення камунальнай гаспадаркі і энергетыкі Міністэрства ЖКГ.** — У выніку каля 60 тысяч чалавек у гарадах і гарадскіх пасёлках і 110 тысяч сялян забяспечаны якаснай пітной вадою.

У міністэрстве адзначылі, што для работы кацельных, як і раней, прыярытэтным застаецца выкарыстанне мясцовых відаў паліва (МВП). Шэсць эксперыментальных праектаў па мадэрнізацыі кацельных агульнай магутнасцю 4,87 МВт, якія праходзілі цягам 2017—2018 гадоў, сталіся эканамічна немэтазгоднымі.

— Выбар энергакрыніц у гэтых праектах абумоўліваўся неабходнасцю рэканструкцыі кацельных у сувязі са зносам абсталявання і высокім сабекоштам выпрацоўкамай цеплаэнергіі. Апошняе, дарэчы, тлумачылася яшчэ высокімі расходамі на зарплату персаналу і невялікім аб'ёмам водпуску цеплаэнергіі на кацельных, дзе як паліва выкарыстоўваліся дровы, — растлумачыў **Андрэй САДОЎСКІ, кансультант энергетыкі Міністэрства ЖКГ.** — У выніку сабекошт цеплаэнергіі на эксперыментальных аб'ектах знізіўся да 150 рублёў за адну гікакалорыю, аднак і гэта на 30 % перавышала яе сярэдні сабекошт у сістэме ЖКГ.

Разам з тым за два гады рэалізацыі дзяржпраграмы «Энергазберажэнне» ўведзена ў эксплуатацыю 245,4 МВт магутнасцяў на мясцовым паліве. Цяпер у камунальна-жыллёвай сістэме 41 % кацельна-пачнога апалу складае МВП. А да 2020-га плануецца стварыць яшчэ 66 падобных аб'ектаў магутнасцю 368,5 МВт. Мясцовыя віды паліва, дарэчы, менш за ўсё выкарыстоўваюць у Брэсцкай і Мінскай абласцях, а больш за ўсё кацельных на МВП — у Віцебскай.

— Павелічэнне выкарыстання МВП — не толькі энергетычная незалежнасць ад імпартаемых энергарэсурсаў, але і адзін са шляхоў да зніжэння сабекошту цеплаэнергіі. Яе фактычны сабекошт на паліўных шчэпках — 90,2 руб./Гкал, на торфе — 79,7 руб./Гкал, на газе — 99,8 руб./Гкал, — паведаміў Андрэй Садоўскі. — Сумесна з Міністэрства будаўніцтва кацельных на торфе дазваляе ўводзіць у эксплуатацыю сучасныя энергаэфектыўныя цеплакрыніцы, захоўваюць рабочыя месцы і загрузаць вытворчыя магутнасці торфабыркетных заводаў мінімум на 20 гадоў.

У 2016 — 2018 гадах у сістэме ЖКГ запрацавала пяць кацельных магутнасцю 22,5 МВт на торфе, а ў найбліжэйшы час падобныя аб'екты з'явяцца ў Стоўбцах, Браславе, Крупках, Слуцку, Мар'інай Горцы.

Падтрымка ўразлівых катэгорый

На падставе Указа Прэзідэнта № 225 пашырыўся пералік тых, хто можа атрымліваць безнаўныя жыллёвыя субсідыі для аплаты камунальных паслуг па выяўляльным прыцыпе (калі дзяржава сама налічвае субсідыі, і чалавеку не трэба даказваць недахоп у яго грошай). Акрамя пенсіянераў і інвалідаў цяпер на гэта маюць права тыя, хто даглядае дзіця інваліда да 18 гадоў і атрымліваюць адпаведныя дапамогі. Тое ж самае датычыцца грамадзян, якія атрымліваюць дапамогі па доглядзе за інвалідамі I групы ці асобай пасля 80 гадоў.

Такім чынам у краіне амаль удвая павялічылася колькасць сем'яў, якім выдзелілі безнаўныя жыллёвыя субсідыі на аплату камунальных паслуг. Яшчэ ў 2017-м іх было 14,95 ты-

сячы, а ўжо ў 2018-м — 30,8 тысячы. Адпаведна вырасла і фінансаванне дзяржавай такіх грамадзян: з 744,3 тысячы рублёў у 2017-м да 1148,6 тысячы — летась.

— Безнаўныя жыллёвыя субсідыі даюцца найбольш уразлівым катэгорыям грамадзян. Прычым па выяўляльным прыцыпе іх атрымліваюць 96 % сем'яў, — адзначыла **Жанна ПАПУЧЭВА, начальнік аддзела ўпраўлення эканомікі Міністэрства ЖКГ.** — Пры гэтым, нягледзячы на тое што агульная сума субсідый вырасла, яе павялічылі на асобную хатнюю гаспадарку зменшыўся.

Субсідыі выдзяляюцца тым, хто аддае за «камуналку» 20 % даходу сям'і ў горадзе і 15 % — на сяле.

— Толькі 4 % грамадзян звяртаюцца па субсідыі са-

мі. І гэта сведчыць, з аднаго боку, пра папулярнасць і давер людзей да гэтай магчымасці. А з другога, пра тое, што клопатам ахоплены амаль усе, хто мае патрэбу, — заўважаюць у міністэрстве.

Заканадаўчае ўдасканальванне сістэмы ЖКГ, зніжэнне сабекошту камунальных паслуг, пошук шляхоў энергаэфектыўнасці, індэксацыя тарафаў, як і раней, закрываць сёлета жыллёвую гаспадарку краіны.

У міністэрстве паведамілі таксама, што адным з важных кірункаў стане павышэнне якасці паслуг і контроль за іх выкананнем. У тым ліку і праз удасканальванне супрацоўніцтва адзінай службы 115 на месцах з тэрытарыяльнымі органамі ўлады і заказчыкамі камунальных паслуг.

Ірына СІДАРОК.

25 марта 2019 года в 13.00 состоится очередное общее собрание акционеров открытого акционерного общества «Житковичлес»

- Повестка дня:
1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2018 год и основные направления деятельности Общества в 2019 году.
 2. Отчет наблюдательного совета Общества.
 3. Утверждение годового бухгалтерского баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2018 год.
 4. О выплате дивидендов и утверждении распределения прибыли Общества за 2018 год.
 5. Утверждение основных направлений использования прибыли в 2019 году и первом квартале 2020 года.
 6. О материальном вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
 7. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии Общества.
- Решение о проведении общего собрания, а также о назначении даты формирования реестра акционеров, имеющих право на участие в собрании, по состоянию на 1 марта 2019 года принято на заседании Наблюдательного совета ОАО «Житковичлес», протокол № 33 от 13.02.2018 года.
- Местонахождение ОАО «Житковичлес»: г. Житковичи, ул. К. Маркса, 80.
- Место проведения собрания: г. Житковичи, ул. К. Маркса, 80.
- Время регистрации и день проведения собрания с 12.30 до 12.50.
- При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера — доверенность).
- С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни с 18.03.2019 (с 14.00 до 16.00) и в день проведения собрания с 10.00 до 12.00 по месту нахождения Общества.

УНП 400049968

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ДВУХ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ГРАЖДАН ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ОДНОКВАРТИРНЫХ ЖИЛЫХ ДОМОВ ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА – ВЕЛИКОЛУКСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ БАРАНОВИЧСКОГО РАЙОНА

№ п/п	Месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер участка	Характеристика инженерных коммуникаций	Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	Площадь земельного участка, га	Назначение участка	Начальная цена объекта (BYN)	Сумма задатка (BYN)	Расходы по формированию и регистрации земельного участка и проведению аукциона (BYN)
1	Брестская обл., Барановичский р-н, Великолуцкий сельисполком, д. Яново, 2-й пер. Пригородный, 10, кадастровый номер 120480405601000097	Участок свободен от застройки	газопровод, линия электропередачи, водопровод, дорога грунтовая	0,1493	Для обслуживания многоквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома)	6138,10	613,81	1426,41 кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ и другие расходы по проведению аукциона
2	Брестская обл., Барановичский р-н, Великолуцкий сельисполком, агр. Русино, ул. Садовая, 10, кадастровый номер 120480405101000525	Участок свободен от застройки	газопровод, линия электропередачи, водопровод, дорога грунтовая	0,2500	Для обслуживания многоквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома)	4186,00	418,60	1766,71 кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ и другие расходы по проведению аукциона

1. Дата, время и место проведения аукциона: 28 марта 2019 года, в 14.30 в здании Великолуцкого сельисполкома по адресу: Республика Беларусь, Брестская область, Барановичский р-н, Великолуцкий сельисполком, агрогородок Русино, ул. Школьная, 25.
2. Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь.
3. Шаг аукциона к начальной цене земельного участка – 10 %.
4. Для участия в аукционе необходимо в сроки, указанные в извещении, представить в комиссию по проведению аукциона заявление, к заявлению прилагают:
 - заверенную банком копию платежного поручения (квитанцию) о внесении задатка (10 % от начальной цены);
 - копию документа, удостоверяющего личность (паспорт) покупателя или его доверенного лица;
 - доверенность, удостоверенную нотариально, если в аукционе участвует представитель физического лица.
 При подаче документов на участие в аукционе гражданином, представителем граждан предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.
5. Сумма задатка перечисляется до 25 марта 2019 г. включительно до 14.30 на расчетный счет ВУ 91 АКВВ 3641 0022 7005 9130 0000 BYN, код платежа – 4901, фил. 802 ОАО «АСБ Беларусбанк» БИК АКВВВУ21802, УНП 200046979. Адрес банка: Брестская область, г. Барановичи, бульвар Штоккерау, 8а. Получатель: Великолуцкий сельский исполнительный комитет, 225350, Брестская область, Барановичский район, агр. Русино, ул. Школьная, 25.
6. Аукцион состоится при наличии не менее 2 участников аукциона. Торги продолжаются до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник аукциона. Аукционист называет аукционный номер этого участника, трижды последнюю цену и объявляет о продаже земельного участка, а участника аукциона — победителем аукциона в отношении соответствующего земельного участка. Если два и более участника аукциона согласились с объявленной аукционистом ценой, но ни один из них не согласился со следующей объявленной им ценой, аукционист предлагает участникам аукциона объявить свою цену, которая должна быть выше последней цены, с которой согласились участники аукциона. После объявления участником аукциона своей цены аукционист называет аукционный номер этого участника и предложенную им цену. При этом предложенная участником аукциона цена, равная цене, предложенной другим участником аукциона, не принимается. Участники аукциона объявляют свою цену до тех пор, пока не останется только один участник, предложивший наиболее высокую цену. Аукционист называет аукционный номер этого участника, трижды предложенную им цену и при отсутствии предложенных иных участников аукциона объявляет о продаже земельного участка, а участника аукциона — победителем аукциона по соответствующему земельному участку. Если после предложения аукциониста участникам аукциона объявить свою цену только один из участников объявит свою цену, аукционист называет аукционный номер этого участника, трижды предложенную им цену и при отсутствии предложенных иных участников аукциона объявляет о продаже земельного участка, а участника аукцион-

- на — победителем аукциона по соответствующему земельному участку. Если ни один из участников аукциона не предложил свою цену, аукцион в отношении соответствующего земельного участка признается нерезультативным.
- В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, продавец аукциона продает его участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение пяти рабочих дней со дня проведения аукциона. Граждане, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задаток в размере, установленном для каждого земельного участка.
7. Всем участникам предоставляется право ознакомления с земельно-кадастровой документацией, а также возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи: каждый четверг недели после опубликования настоящего извещения в СМИ по предварительной записи в комиссии по тел. (8-0163) 620879; 620878.
8. В случае отказа или уклонения Победителя аукциона в установленный срок от внесения платы за предмет аукциона, выполнения условий, предусмотренных в протоколе аукциона и решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона, внесенный им задаток и затраты на организацию и проведение аукциона возврату не подлежат.
9. Продажа земельных участков производится без изменения их целевого назначения.
10. Заявления на участие в аукционе принимаются после размещения извещения о проведении аукциона в СМИ в рабочие дни с 27 февраля 2019 года в комиссии с 8.00 до 13.00 и с 14 до 17.00. (каб. № 3 сельисполкома). Последний день приема документов — 25 марта 2019 года до 14.30. Заключительная регистрация участников аукциона — 28 марта 2019 г. с 14.10 до 14.25. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.
11. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; в течение 10 рабочих дней внести плату за земельный участок и возместить затраты на организацию и проведение аукциона. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения по каждому объекту (лоту), выставленному на аукцион, доводится до сведения участников до начала проведения аукциона по каждому объекту (лоту), выставленному на аукцион; осуществить в двухмесячный срок государственную регистрацию права собственности на земельный участок, получить в установленном порядке техническую документацию и разрешение на строительство жилого дома; занять (освоить) земельный участок не позднее одного года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации права собственности на него.
12. Победителю аукциона необходимо будет произвести возмещение затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной инфраструктуры к земельному участку, водоснабжение, электроснабжение, газоснабжение, транспортная инфраструктура, путем единовременного перечисления средств в доход бюджета в течение срока строительства дома, одобренного в проектной документации с учетом индексации

Краіна моцная рэгіёнамі: Смалевіцкі раён

РЭЗЕРВАЎ ЯШЧЭ ШМАТ

Першы намеснік старшыні Смалевіцкага райвыканкама — начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання **Руслан МІХАЛЕВІЧ** — пра поспехі ў жывёлагадоўлі і перспектывы яе развіцця.

Пра справы працаўнікоў сельскагаспадарчай галіны нам раскажаў першы намеснік старшыні райвыканкама Руслан МІХАЛЕВІЧ.

— Смалевіцкі раён займае плошчу 1400 квадратных кіламетраў, з якіх 56 210 гектараў сельгасугоддзяў і 45 889 гектараў непасрэдна ворыва. Сёлета, зрэшты, як і рэгіёны вобласці, краіны, мы спрацавалі па раслінаводстве горш, чым у папярэдні год. Можна спасылацца на розныя прычыны, але асноўны фактар, які паўплываў на вынікі, гэта неспрыяльныя ўмовы надвор'я. Калі ў 2017 годзе атрымалі сярэдняю ўраджайнасць збожжавых 35,3 цэнтнера з гектара, то летась — 27 цэнтнераў на круг. Па валавым зборы не дабралі 20 тысяч тон. Для параўнання: калі ў 2017-м сабралі 75 тысяч тон збожжа, то ў 2018-м — 55 тысяч тон.

— **Разам з тым, Руслан Анфімавіч, раён прыбавіў у жывёлагадоўлі. Ці не так?**

— Сапраўды, гэта так. З году ў год раён дастойна выглядае па паказчыках прадукцыі жывёлагадоўлі, таму што яна ў нас комплексная. Уключае вытворчасць птушкі, ялавічыны і свініны. Бя-

спрэчна, наш раён у Мінскай вобласці, Беларусі — у лідарах па вытворчасці мяса птушкі. Толькі за апошнія тры гады на Смалевіцкай бройлернай птушкафабрыцы тэмпы росту па прадукцыі птушкаводства склалі 112 працэнтаў. За кошт паказчыкаў прадпрыемства нядрэнна выглядае і раён. У гэтым годзе мы ў ліку нямногіх, хто выканаў даведзеныя паказчыкі: 104,3 працэнта пры заданні 102,2 працэнта.

Значны прырост дало нам і малако. Сярэдні надой на карову за мінулы год — 7316 кілаграмаў, што больш на 239 кілаграмаў, чым у 2017 годзе. Гэта трэці паказчык у вобласці і пяты ў краіне. У адкрытым акцыянерным таварыстве «Азярыцкі-Агра», вытворчым кааператыве «Першамайскі» ААТ «БелАЗ», на сельскагаспадарчым прадпрыемстве «Шыпяны-АСК» атрымліваюць ад кожнай рагулі больш як восем тысяч кілаграмаў

малака. Гэтыя гаспадаркі ў лідарах, якія забяспечваюць высокую прадукцыйнасць жывёлы. Што датычыцца аб'ёму малака, то першае месца належыць прыватнаму прадпрыемству ААТ «Смалевічы-Бройлер». Яно пабудавала новую ферму. Такага буйнога малочнатаварнага комплексу нідзе няма: ні ў вобласці, ні ў краіне. Тут можна размясціць статак у 4 тысячы галоў адначасова. Жывёла сканцэнтравана ў адным месцы, доіцца і даглядаецца па новых тэхналогіях, пры новых падыходах. У гаспадаркі ёсць чаму павучыцца. Хаця, на наш погляд, тут яшчэ шмат рэзерваў, якія б дазволілі прыбавіць па прадукцыі жывёлагадоўлі. У раёне таксама нядрэнна пастаўлена вырошчванне цялушак, што дае магчымасць папаўняць дойны статак.

— **Руслан Анфімавіч, у чым залог паспяховага развіцця жывёлагадоўлі?**

— У аснове — шмат фактараў. Гэта выкананне тэхналогій па вырошчванні і доглядзе статка, стварэнне нармальных умоў па ўтрыманні жывёлы, а таксама умоў працы для людзей. Значны ўплыў на прадукцыйнасць жывёлы аказвае добрая кармавая база. Мы не купляем кармы, а наадварот, кожны год прадаём. Да вырашэння наогул усіх пытанняў падыходзім комплексна. У нас створана каманда прафесійных кіраўнікоў, спецыялістаў, работнікаў. Усе працуюць добра, зладжана, таму ёсць і вынік. І мяркую, дынаміка захавецца. Перадумовы, магчымасці для гэтага ёсць. У сельскай гаспадарцы здзейнічаны 5479 чалавек. Праўда, большая частка на птушкафабрыцы — каля 3,5. Дарэчы, сярэдняя заробная плата ў аграпрамысловым комплексе большая за тысячу рублёў.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ЦЭНТР НАДЗЕІ

Тут адбываюцца сапраўдныя цуды. Дзеткі са складанымі дыягназамі пачынаюць трымаць лыжку ці аловак, рэагуюць на колеры і гукі, становяцца спакойнейшыя. Мамачкі, якія бачаць такі прагрэс, скачучы ад радасці, яны гатовы падаць у ногі, чалаваць інструктараў і коней. Так, Ягорка, які чатыры з паловай гады амаль не рухаўся, дзякуючы іпатэрапіі пачаў хадзіць. І гэта ўжо з першых заняткаў!

— Інструктар угадаў рытм хадзьбы — такі, з якім хадзіла бы звычайнае дзіця ў чатыры з паловай гады. Крок каня нагадвае крок чалавека. Мозг жывёлы дае сігнал мышцам, такім жа чынам усё працуе і ў чалавека. І, дзіця, калі яно едзе на коніку, быццам атрымлівае падказку, вучыцца кіраваць сваім целам, — раскажае Васіль Сінкавец — гаспадар Green Ranch, дзе праводзяцца заняткі па іпатэрапіі. — Да таго ж дзіця, якое падчас такіх лячэбных заняткаў ляжыць на коніку (ці на спіцы, ці на жывоціку — кожны раз інструктар падбірае розныя позы), расслабляецца, саграецца, бо тэмпература цела жывёлы вышэй, чым у чалавека. Некаторыя малыя пры гэтым засынаюць. Ва ўсіх дзетак, што да нас прыязджаюць, праз некалькі месяцаў заняткаў заўважныя добрыя вынікі...

Рэабілітацыя дзетак з псіхафізічнымі асаблівасцямі — адзін з дабрачынных праектаў «Зялёнага ранча». Ён праводзіцца разам з Цэнтрам карэкцыйна-развіццёвага навучання і рэабілітацыі Смалевіцкага раёна. І менавіта тут спраўджваюцца надзеі бацькоў дзетак з дзіцячым цэрэбральным паралічам, што іх малым сапраўды змогуць дапамагчы. За два гады ў праекце паўдзельнічала каля дваццаці дзяцей. Хтосьці прыязджае на заняткі пастаянна. Іншыя праходзяць такую рэабілітацыю «курсамі». Праводзяцца заняткі бясплатна. Усе выдаткі на сябе бяруць гаспадары чароўнай фермы. Далучыліся да праекта і валанцёры. Справа ў тым, што, каб правесці адны заняткі, даводзіцца задзейнічаць каля чатырох чалавек. Інструктар-рэабілітолаг займаецца з дзіцем, канявод вядзе жывёлу, а валанцёры знаходзяцца побач — падстрахоўваюць.

Другая добрая справа Green Ranch — бясплатная школа верхавой язды для дзяцей раёна, пераважна з прыёмных сем'яў. Выхаванцы спартыўнай секцыі ўжо паказваюць добрыя вынікі — у цэнтры нават праводзіліся невялікія спаборніцтвы. Дзеці тут падабраліся цудоўныя. Яны стараюцца не прапусціць заняткі, дамагаюць даглядаць коней. Дзякуючы крытаму манежу заняткі могуць праводзіцца ў любое надвор'е.

(Заканчэнне на 11-й стар.)

На паўночнай ускраіне горада растуць новыя жылыя будынкi.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

На старасці жывуць у радасці

Старасць, як кажуць, не ў радасць. Не стае сіл, здароўя ўпраўляцца з хатнімі клопатамі, прапаліць печку, схадзіць у краму. У многіх пажылых людзей дзеці жывуць далёка, не могуць кожны дзень наведваць бацькоў. У кагосьці дзеці пенсіянеры, і ім самім патрэбны догляд. І тады клопат аб састарэлых, нямоглых бярэ на сябе дзяржава.

На базе былой школы ў вёсцы Жажэлка год таму адкрылася аддзяленне кругласутачнага знаходжання для людзей пажылога ўзросту і інвалідаў Смалевіцкага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Будынак знаходзіцца ў ціхім і прыгожым месцы. Чыстае паветра, светлыя прасторныя цёплыя пакоі, дзе пражываюць па тры-чатыры чалавекі. Жыльцы любяць збірацца разам у вялікім холе, каб паглядзець тэлевізар, паспаборнічаць у настольных гульнях, пачытаць газету. І проста пагутарыць, абмеркаваць апошнія навіны, паслухаць выступленне артыстаў, спевакоў, якія прыязджаюць да іх. У аддзяленні створана ўсё неабходнае, каб яно адкрыла новую старонку ў жыцці пажылых.

Пётр ЗАЛЯШЧОНАК, які тут пражывае, — першы гарманіст (як і ў маладыя гады!).

жылымі людзьмі прыбіраюць, мыюць іх саміх, іх адзенне і бялізну, пераадзяваюць. Маладшая медыцынская сястра дапамагае ім захоўваць асабістую гігіену. Медсястра кожную раніцу абыходзіць пакоі, кантралюе стан іх здароўя, вымярае крывяны ціск. Калі хтосьці захварэў, калі камусьці патрэбна спецыялізаваная дапамога, то яна выклікае «хуткую», якая дастаўляе пацыента ў раённую бальніцу. Харчаванне добрае,

Кантроль за станам здароўя пражываючых — клопат медсястры Алены СЕМЯНОВЫХ.

збалансаванае, чатырохразовае.

У аддзяленні жывуць і свае ўнікумы, таленты, народныя самародкі. Таццяна Віктараўна пазнаёміла нас з Пятром Заляшчонкам.

— Добра тут жывецца, у пакоях цёпла, смачна кормяць, ладзяць для нас канцэрты, він-

шуюць з днём нараджэння, — кажа Пётр Герасімавіч.

У дзевяноста адзін год мужчына захваў светлы розум і памяць:

— Нарадзіўся я ў вёсцы Белае Круцкага раёна. Можна чулі, што адтуль родам касманаўт Уладзімір Кавалёнак. Затым перабраўся ў вёску Слабада, што пад Смалевічамі. Жонка памерла. Унук і ўнучка працуюць, не могуць пастаянна знаходзіцца побач. На лета, можа, пусцяць дадому пагуляць.

На развітанне Пётр Герасімавіч сыграў нам на гармоніку. «Вучыўся сам, па слыху», — заўважыў ён не без гонару. Да Пятра Заляшчонка штодзень наведваюцца сяброўкі з суседніх пакояў, каб паспяваць. І тады паслухаць зладжаны ансамбль збягаюцца з усяго аддзялення.

— Мы пакуль часткова ўпарадкавалі тэрыторыю каля будынка, дзякуючы спонсару паставілі альтанкі. Увесну прадоўжым работы, неабходна дарожкі ўладкаваць, лаўкі, разбіць кветнікі, — дзеліцца планами Таццяна Палягошка.

А яшчэ жыльцы мараць пра свой агарод, дзе можна было б вырошчваць зеляніну. Многія з іх з сельскай мясцовасці, не могуць жыць без работы. Зімой просяць дазволіць ім расчысціць снег у двары, пасыпаць тэрыторыю пяском. Налета супрацоўнікі аддзялення мяркуюць насыпаць высокую грады, каб не давалася дужа гнуць спіну выхаванцам. Няхай займаюцца працоўнай тэрапіяй, каму яна не супрацьпаказана.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ТРЫ АНГЛІЙСКІЯ

або Што неабходна ўлічваць пры стварэнні

Калі праект гэтай мега-фермы толькі ўзнік на паперы, мала хто верыў у тое, што яго можна здзейсніць. І тым не менш 30 сакавіка малочнаварнаму комплексу на 4200 галоў (3600 з іх — дойны статак) спаўняецца тры гады. Гэты комплекс не мае аналагаў на постсавецкай прасторы. Ён уражвае сваімі памерамі, дызайнам, тэхналогіямі. Тут былі апрабаваныя многія новыя ідэі, улічаны здабыткі розных заможных фермаў. Мы сустрэліся з дырэктарам філіяла «Смалявічы Дэйрыз» кампаніі ААТ «Смалявічы Бройлер» Марыусам Янам ЗОДСМАМ і даведаліся, якім чынам яму ўдалося запусціць такі амбіцыйны праект.

СВЕЖЫ ПОГЛЯД

Найперш Марыуса запрасілі ў групу кампаній «Сервалюкс». Каб развіваць кампанію, неабходны былі новыя ідэі, новыя людзі. Ведам, вопыту і прапановам Марыуса (да таго, як прыехаў у Беларусь, ён аб'ездзіў усю Еўропу і Амерыку) знайшлася прымяненне ў многіх галінах: ён працаваў на камбікормавым заводзе, быў уцягнуты ў будаўніцтва птушніка, кансультаваў, дапамагаў рэарганізаваць вытворчасць, наведваў розныя беларускія комплексы, фермы. У тым ліку яго папрасілі прыглядзецца да Смалявіцкай бройлернай фабрыкі, а ў дадатак і да фермаў, якія таксама тут можна было набыць. Адпаведна была просьба скласці пэўны план развіцця па жывёлагадоўлі. А калі праект быў гатовы, генеральны дырэктар і асноўны ўладальнік групы кампаній «Сервалюкс» Яўген БАСКІН сказаў Марыусу: «Цудоўна, планы ёсць, а зараз нам патрэбны нехта, хто б гэтыя планы здзейсніў».

Марыус прыняў прапанову з адной умовай: кіраваць жывёлагадоўляй і раслінаводствам ён будзе індывідуальна, без памочнікаў.

Трэба сказаць, што на той час мясцовая гаспадарка была стратная. Усе яе актывы былі нічога не вартыя: старыя тэхналогіі, абсталяванне, тэхніка. Давялося паламаць галаву, каб прыдумаць, як далей працягваць работу, які выбраць шлях і як развіць бізнес. Будучы комплекс Марыус спачатку намалюваў у «галаве»...

— Тут было поле з люцэрнай, увечары я прыходзіў, садзіўся ў ім, марыў аб тым, што б мне хацелася зрабіць і як павінен выглядаць новы комплекс, — дзеліцца ён.

Калі карцінка складалася, трэба было прыдумаць, як усе мары пакласці на паперу. Пры стварэнні праекта важна было ўлічыць многа розных нюансаў. І адна з самых вялікіх складанасцяў была ў тым, як усе гэтыя карцінкі ва ўяўленні рэалізаваць, каб яны патрапілі пад усе тыя нормы, правілы, якія існуюць у Беларусі. Пры гэтым Марыус быў упэўнены: кампрамісаў для

Дырэктар філіяла «Смалявічы Дэйрыз» Марыус Ян ЗОДСМА.

жывёл не павінна быць. Ферма задумвалася такой, каб у ёй былі ўлічаны ўсе патрэбы кароў. «Шчаслівая карова — шчаслівы фермер», — заўважае Марыус.

ЛЮДЗІ. ПЛАНЕТА. ПРЫБЫТАК

Пры падрыхтоўцы да будаўніцтва будучай фермы была праведзена вялікая «разведвальная» работа. Марыус шмат падарожнічаў. Пабываў у Амерыцы і іншых краінах, шукаў комплексы з прыблізна такім жа пагалоўем, якія працуюць ва ўмовах з падобным кліматам (дзе халодныя зімы і спякотнае лета). Падмятаў цікавыя дэталі, думаў, як гэта спалучыць з уласнымі ідэямі. Комплекс у Смалявічах — якраз і ёсць камбінацыя з падгледжанага вопыту і прыватных вынаходніцтваў. І аналагаў такой ферме ў Беларусі пакуль няма.

Пакуль новы комплекс толькі будаваўся, на старых фермах быў запушчаны працэс па іх абнаўленні, закладваліся новыя тэхналагічныя рэчы. Мянялася кармленне, кармавая база, іншымі сталі падыходы да абнаўлення статка.

— Малочная жывёлагадоўля без такой базы немагчымая, — упэўнены Марыус. — Ёсць толькі адзіны варыянт для таго, каб выжыць. Немагчыма паўплываць на кошт рэалізацыі прадукцыі. Але калі рынкавы кошт складана нівеліраваць, трэба шукаць іншыя шляхі. На што можна сапраўды паўплываць — дык гэта на сабекошт. А паколькі мы з'яўляемся прыватнай кампаніяй, інтарэс у нас, безумоўна, адзіны — зарабляць грошы. Я не кажу: «Як мага болей». Важна зарабляць іх дастаткова, каб была магчыма іх інвеставаць. Безумоўна, калі мы не будзем столькі зарабляць, мы не зможам укладаць іх у далейшае развіццё. Да таго ж грошы патрэбны, каб ашчаслівіць уласніка, каб ён бачыў, што ўкладанні даюць вынікі.

Але не трэба забывацца і на іншыя аспекты, якія звязаны з дзейнасцю комплексу. Тут вырашаецца шэраг дадатковых задач. Так, ствараюцца рабочыя месцы. Адзначым, што ферма ў Смаля-

вічах — адна з самых буйных у Беларусі.

— У англійскай мове ёсць тры «Р»: People. Planet. Profit (Людзі. Планета. Прыбытак). Гэта аснова, закладзеная тут, — тлумачыць Марыус. — Мы стараемся падтрымліваць навакольнае асяроддзе, каб усё было ў чыстаце, парадку і гэтак далей. Тыя ж кармы залежаць ад зямлі. Адпаведна, мы павінны паклапаціцца, каб яна знаходзілася ў добрым стане, каб мець магчымасць з яе нешта атрымліваць. Выдатны кармы неабходны, каб вырабляць малако высокай якасці. Прыбытак з яго продажу размяркоўваецца, каб людзі маглі добра жыць...

Жывёлавод Таццяна ШКРЭД і яе гадаванцы каля пайкі.

З рабочага месца старшага аператара машыннага даення Жанны КРУПСКАЙ добра відаць карусель для даення.

— А ці даводзілася мяняць людзей, каб яны «ўпісаліся» ў гэту сістэму, навучыліся працаваць па новых правілах?

— Гэты працэс і цяпер не спыняецца. Людзі пастаянна вучацца... У сваю чаргу мы шукаем нейкія падыходы для таго, каб іх задаволіць. І гэта вельмі складанае пытанне. Пастаянна ідуць размовы на конт менталітэту людзей. Што адбываецца і чаму менавіта так? Як матываваць людзей? Напрыклад, ім можна запла-

паесці. Стаяць і пральныя машыны, брудную вопратку ўжо не трэба несці дамоў, можна памыць тут, — падказвае старшы аператар па машынным даенні Жанна КРУПСКАЯ. Жанна Міхайлаўна — адзін з самых вопытных работнікаў, пачынала сваю дзейнасць яшчэ ў калгасе ў 80-х гадах. Сёння разам з ёй на новым комплексе працуе яе дачка.

Можна яшчэ сказаць пра сацыяльны пакет, кожны месяц людзі атрымліваюць дапамогу на харчаванне. Ёсць у гаспадаркі і жылы фонд, спецыялістам, якія сюды прыязджаюць з іншых раёнаў, дапамагаюць з жыллём.

ПРОСТАЯ АРЫФМЕТЫКА

— І ўсё ж мара, якая ўзнікла ў полі люцэрны, здзейснілася цалкам?

— Так, і гэта каштавала вялікіх намаганняў. Даводзілася многа пісаць, тлумачыць, даказваць, чаму тэхналагічна

ўсё павінна быць так, як задумана нам.

Праблема была яшчэ і ў тым, што ў Беларусі такіх праектаў не існуе (падобныя фермы можна знайсці ў Злучаных Штатах, у Расіі). І тут выкарыстана багата розных навінак. Адно з адрозненняў фермы — каровы ўтрымліваюцца на пяску. Вядома, што правільны выбар падсцілки забяспечвае жывёлам камфортны адпачынак, зніжае рызыку захворванняў. І сёння ўжо даказана, што пясак — адзін з найлепшых варыянтаў. Да таго ж ён таннейшы за іншыя. Напрыклад, тыя ж матрацы (гумавыя падсцілки) неабходна праз некаторы час мяняць.

Тут іншае, чым на астатніх фермах, асвятленне і сам колер святла.

Уражваюць аб'ёмы, яны большыя за тыя, што мы прызвычаліся бачыць. Самі стойлы для жывёл больш шырокія і доўгія. Тое ж

з шырынёй праходаў, калідораў. Напрыклад, калі карова стаіць каля кармавога стала, яе ніхто не чапае. Калі якая рагуля выходзіць са стойла, накіроўваецца паесці, яна не перашкаджае іншым. Тое ж і з піццём, ніхто нікога не зачэпіць, бо прасторы дастаткова. Каровам камфортна. Поўная адсутнасць стрэсу!

Нам тлумачаць, чаму пагалоўе фермы — 4200 галоў. Гэта невыпадкова лічба. Столькі можна максімальна падаць на адной каруселі. Менавіта да аптымальнага часу даення прывязана колькасць кароў. Так, за гадзіну на каруселі дояць тры сотні кароў. Пасля рагулі вяртаюцца ў сваю групу.

Таксама тут ўлічваецца, што жывёлы не любяць сваёй галавой ляжаць да сцяны ці насупраць яе. Таму і стойлы расмяшчаюцца ў цэнтры, а не ўздоўж сцен. Кароўкі ляжаць у цэнтры секцыі пыса да пысы.

Усе нюансы ўлічваюцца і адпаведна адсюль вылічваюцца даўжыня, шырыня, вышыня кароўніка...

Таксама вядома, колькі кароў неабходна мець, каб максімальна загрузіць карусель. Доіцца звычайна 85 працэнтаў плюс яшчэ 15 працэнтаў маецца сухастойных кароў. Вось такая арыфметыка і прыводзіць да лічбы ў 4200...

Персанальнае вынаходніцтва Марыуса — цэх сепарацыі пяску.

— Кожны дзень на галаву неабходна падсыпаць каля трох кілаграмаў свежага пяску. Калі яго ніяк не ачышчаць і не вяртаць назад, бясспрэчна, пясак давядзецца недзе здабываць. І гэта няправільна, дрэнна для навакольнага асяроддзя, — тлумачыць дырэктар філіяла «Смалявічы Дэйрыз». — Было прынята рашэнне, калі мы збіраемся выкарыстоўваць пясак на пастаянай аснове, нам

неабходна станцыя па яго ачыстыцы. 95 працэнтаў пяску мы ачышчаем і вяртаем назад на комплекс і толькі пяць працэнтаў свежага пяску нам даводзіцца падвозіць. Адпаведна ўплыў на навакольнае асяроддзе мінімальны.

— А як вы працуеце з зямлёй? Як атрымліваеце кармы?

— У першую чаргу былі закуплены добрыя апырквальнікі, каб дазіраванне прэпаратаў, дазволена ў Беларусі, здзяйснялася канкрэтна ў той прапорцыі, дозе, якая дазволена і павінна быць: каб не больш і не менш. Кантраляваць гэты працэс можна пры дапамозе камп'ютара, у яго заносіцца ўсе звесткі. Мы знізілі колькасць хімічных угнаенняў да мінімуму, з другога боку, аптымізавалі ўнясенне арганічных угнаенняў, такіх як курыны памёт і каровін гной. Сёння мы эканомім каля 75 працэнтаў на хімічных угнаеннях. У далейшым плануем знізіцца да нуля.

ЛІТАРЫ «Р»

сучаснай фермы

Мы не робім узорванне зямлі, а выкарыстоўваем дыскатары, культыватары. Імкнёмся мінімізаваць колькасць тэхнікі на палях, каб не ўтрамбоўваць глебу, ездзіць толькі там, дзе трэба, і не болей, за раз рабіць некалькі аперацый. Напрыклад, задыскавалі — і тут жа пасеялі адным агрэгатам. Такім чынам атрымліваецца вялікая эканомія на паліве, тэхніцы, а самае галоўнае — глебе не наносіцца ўрон. Напрыклад, звычайна пры ўзорванні трыццаць сантыметраў глебы верцяць-круцяць. Зараз дзякуючы новым тэхналогіям там усё жывое, чарвячкі, казюкі жывуць, «зямля дыхае». А яшчэ мы памяншлі культуру, вырошчваем добрыя сарты траў і такім чынам імкнёмся паляпшаць нашы вынікі.

Намеснік дырэктара філіяла Святлана ЛУКАШОНАК.

жывёл блішчыць — значыць, усё ў іх добра. «Жывёлам камфортна — яны шчаслівыя. І я шчаслівы. Калі ж ім з нейкай прычыны кепска, то я тым больш расстроены», — прызнаецца Марыус.

— **А як камфорт уплывае на надоі?**

— Адзін-два літры плюс на галаву дае. Тут трэба многае ўлічваць. Калі жывёла недастаткова добра харчуецца, адпаведна ёй будзе кепска, яна можа нервавацца і на каруселі. Уплываць могуць на яе і паводзіны чалавека.

«АТРАКЦЫЁН» ДЛЯ РАГУЛЬ

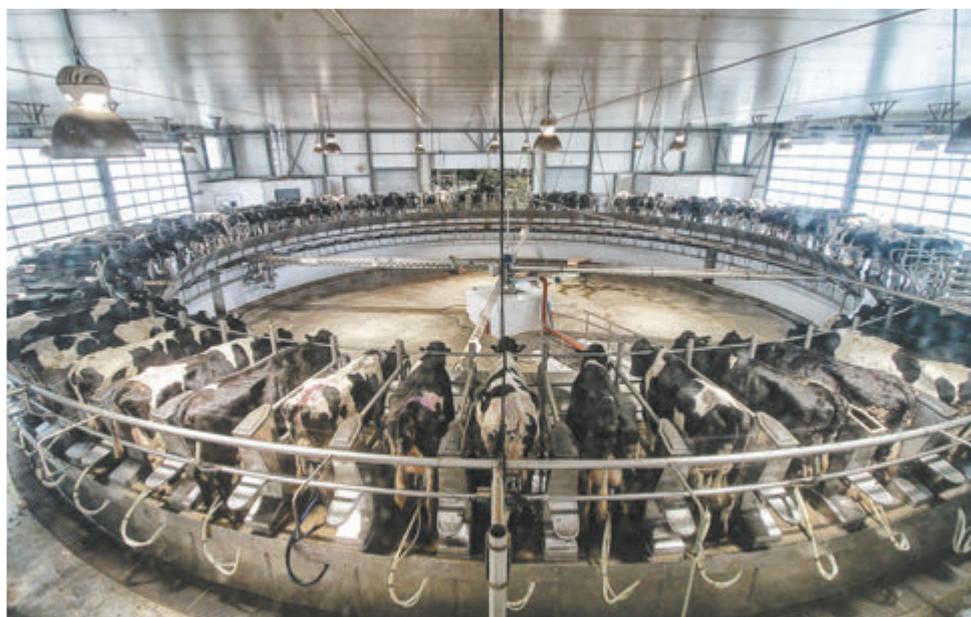
Для нас праводзяць экскурсію па ферме, падчас якой мы даведваемся пра асобныя яе сакрэты. Натуральна, найперш мы выпраўляемся паглядзець, як сучасныя тэхналогіі дапамагаюць змяніць даенне кароў. Паназіраць за прымяненнем аўтаматызаванай даільнай устаноўкі «Карусель» можна зверху праз шкло, што вельмі зручна — так ніхто не патурбуе жывёл.

На комплексе забаронена прымяняць сілу да жывёл. Кароў ніхто не штурхае, не падганяе, не крычыць на іх. Жывёлы тут павінны ўсё рабіць самі. І на карусель яны заходзяць самі. Праехалі кароўкі круг — і падаіліся, пасля чаго зноў жа самастойна вяртаюцца ў сваю секцыю. Асобным рагулям такія атракцыён спадабаўся, і трэба сачыць за тым, каб «дамы», якія любяць катацца, вярталіся ў свае стойлы.

Пра тое, што жывёлам тут камфортна, могуць расказаць розныя фактары. Калі карусель чыстая, значыць каровак нішто не хвалюе, і наадварот, калі б тут быў гной — гэта б азначала, што жывёла нервеецца. Скура

Аператар машыннага даення Андрэй БІКЕТА за работай.

Аўтаматызаваная даільная ўстаноўка «Карусель».

СМОЛЕВИЧИ БРОЙЛЕР

У дадатак халодная вада пры гэтым ад малака крыху награецца, і пасля яна ідзе на паенне кароў. У выніку атрымліваецца надрэнная эканомія на энэргарэсурсах. Таксама на комплексе ўсталяваны чылер, які дазваляе далей ахалоджваць малако, да тэмпературы 3 градусы. Зразумела, такія тэхналогіі дазваляюць атрымліваць прадукцыю больш высокай якасці.

Ёсць тут і свае сакрэты па кармленні жывёл, пра якія расказвае **намеснік дырэктара філіяла Святлана ЛУКАШОНАК**. Кармы нарыхтоўваюць самастойна (безумоўна, не абыходзіцца і без пакупных элементаў). У меню каровак — смяж, кукурузны сілас, кукурузу яны атрымліваюць у розным выглядзе (яе плюшчаць, робяць з яе муку), такім жа чынам працуюць і з зернем. Пэўным шляхам

апрацоўваючы пшаніцу, атрымліваюць дастаткова надрэнны прадукт, які дадаецца ў корм. Рацыёны рагуль загрузаюцца ў камп'ютар, і механізатары, глядзячы на экран, кормяць пэўную групу жывёл. Дакладна распісаны інгрэдыенты, колькі кожнага неабходна дадаць. Штодзень жывёлы атрымліваюць адно і тое ж — якасць кармоў не мяняецца на працягу года, заўсёды застаецца высокай.

Паказалі нам і вёску для цялят — усяго тут вырошчваюць іх каля васьмі сотняў. Палова з іх цялушкі, якія, як падрастуць і стануць даваць малако, змогуць «пакатацца» на каруселі...

КРАІНА ДЛЯ КАРОЎ

Марыус пастаянна знаходзіцца на ферме. Ён сустракаецца, гутарыць з людзьмі, часта ў яго галаве нараджа-

рых вынікаў, ім толькі патрэбны глыток свежага паветра, сіла волі. Самае галоўнае — навучыцца марыць, ставіць мэты і дабівацца свайго.

Навінкі, інавацыі — гэта рухавік прагрэсу. Але часам трэба не баяцца і рызыкаваць, памыляцца.

На ферме ў Смалявічах паспрабавалі цікавы эксперымент. Нягледзячы на шматлікія рэкамендацыі аб тым, што цялят трэба ўтрымліваць асобна, тут паспрабавалі іх групавое ўтрыманне пад тэнтамі — і дасягнулі заўважных поспехаў. Малыя разам хутчэй растуць, адзін аднаго стымулююць. Калі якое цяля пайшло паесці сена, за ім цягнецца іншае. Аднаму захацелася пакаштаваць камбікорм, а за ім — уся група.

Натуральна, у такой гаспадарцы, дзе гатовы эксперыменты і адкрыты новым ідэям, цікава працаваць. І тут заўсёды будуць рады маладым і амбіцыйным спецыялістам, якія хочуць развівацца і адкрыты ўсяму новаму. На сёння ёсць некалькі вакансій. У тым ліку для механізатараў і ветэрынараў.

Мы пацікавіліся на ферме і пра тое, якія веды сёння патрэбны маладым спецыялістам, якія плануюць працаваць у сельскай гаспадарцы. Бясспрэчна, у студэнтаў павінна быць больш практыкі. Навучальныя ўстановы павінны ісці ў нагу з часам. Ніхто не кажа, што трэба глядзець менавіта на Захад. У свеце шмат новых тэхналогій, метадаў, і за імі трэба сачыць. Таму вялікае значэнне мае валоданне замежнымі мовамі, гэта дазволіць праглядаць інфармацыю ў інтэрнэце, самаразвівацца.

— **Калі б у сябе на радзіме вам прапанавалі ствараць ферму, ці змагі б вы там разліваць падобны праект?**

— На жаль, у Галандыі гэта немагчыма зрабіць. Там максімальнае пагалоўе па ўсіх пэўных законах і патрабаваннях не больш за 100—200 галоў. Не было б магчымасці пабудаваць падобную ферму. У Беларусі выдатны клімат, тут можна вырошчваць добрыя кармы. Ёсць месца, дзе можна будаваць так, каб нікому не перашкаджаць, не наносіць урон наваколлю. Беларусь — гэта краіна для кароў. Таму ідэальнае месца для маёй дзейнасці.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, Алена ДАЎЖАНОК, Фота Андрэя САЗОНАВА.

Жывёлавод Валянцін ЗАБЕЛІН поіць цялят малаком.

Аператар машыннага даення Екацярына СУРАВІЦКАЯ правярае абсталяванне для доікі.

Па-іншаму тут адбываецца закладка сенажу. Калі звычайна ён паступае ў сіласныя траншэі, ямы, то на комплексе ў Смалявічах выкарыстоўваюцца пластыкавыя рукавы, задзейнічаны спецыяльныя машыны.

Наогул тут багата розных навінак, і гэта не тое, што агульнапрынята і часта сустракаецца на іншых фермах. Можна доўга гаварыць пра розныя дэталі, выкарыстаныя падчас будаўніцтва, нюансы па вентыляцыі, утрыманні, кармленні жывёл.

Таму сюды часта прыязджаюць па ідэі і парады калегі ці тыя, хто толькі збіраецца будаваць новыя комплексы. Тут былі госці з Расіі, Галандыі, Сірыі, Ірана, Кітая.

юцца новыя ідэі, якія ён спрабуе праводзіць у жыццё.

— Для мяне вельмі важна, што «Сервалюкс» дазваляе развіваць той кірунак, за які я адказваю. Менавіта такая свабода і неабходна для руху, — заўважае Марыус. — Кожны дзень трэба шукаць новае, не стаяць на месцы. Самае вялікае адрозненне нашай фермы ад іншых — мы ўвесь час нешта спрабуем. Але гэта не значыць, што ў нас заўсёды ўсё добра атрымліваецца. Калі навінка не пайшла, вяртаемся да старых тэхналогій.

Ён упэўнены, што без гэтага немагчыма было б ісці наперад. І верыць, што ў нашай краіне ёсць фермеры, якія здолелі б таксама дасягнуць доб-

КАМУНАЛЬНІКІ ФАРМІРУЮЦЬ НЕ ТОЛЬКІ СВОЙ ІМІДЖ, АЛЕ І ІМІДЖ РАЁНА,

лічыць дырэктар КУП «Смалявіцкая ЖКГ»

Сферу жыллёва-камунальнай гаспадаркі не лае хіба што самы лянiвы. У доме прапала святло — вінаваты электрык, у кране няма вады — гэта віна слесара-сантэхніка. Сапраўды, апошнім часам спажыўцы паслуг сталі больш патрабавальнымі, прывыклі да камфорту. І нават дробязная праблема, якую нескладана вырашыць, становіцца повадам да незадаволенасці. Разам з тым ніхто са спажыўцоў не здагадваецца, колькі чалавечай працы, намаганняў укладзена ў тое, каб у нашых дамах было ўтульна. Аляксандр АКСЯНОВІЧ літаральна паўгода як прызначаны дырэктарам камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Смалявіцкая жыллёва-камунальная гаспадарка». Пры сустрэчы Аляксандр Уладзіміравіч падаўся мне шчырым, адкрытым чалавекам, добрым гаспадарнікам, які ведае, як вырашаць праблемы, валодае якасцямі лідара.

НЕЛЬГА АБНЯЦЬ НЕАБДЫМНАЕ

Сёння на жыллёва-камунальную сферу ўскладзены шматлікія функцыі. Яны разнастайныя і шматгранныя. У першую чаргу — гэта цеплазабеспячэнне жыллёвага фонду і юрыдычных асоб. У агульным аб'ёме вытворчасці цяпла займае 85—90 працэнтаў. Акрамя таго, прадпрыемства займаецца абслугоўваннем і рамонтам дарог, жылых дамоў, у тым ліку бягучым і капітальным, вулічным асвятленнем, добраўпарадкаваннем, азеляненнем, зборам цвёрдых камунальных адходаў і другасных матэрыяльных рэсурсаў. Апошняму кірунку сёння аддаецца найбольш значная ўвага.

Праблемы ў сферы ЖКГ назапашваліся яшчэ з савецкіх часоў. Асноўныя — добраўпарадкаванне, рамонт жыллёвага фонду і абслугоўванне дарожнай сеткі. Гэта галаўны боль не толькі Смалявіцкага раёна, але і Мінскай вобласці, краіны.

— Мы разумеем, што гэтыя паслугі фарміруюць імідж раёна, улады, камунальнікаў, — лічыць Аляксандр Аксяновіч. — Мы прааналізавалі скаргі, заяўкі нашых жыхароў, вылучылі першачарговыя моманты, аспекты сваёй дзейнасці. Прышлі да высновы, што нельга распяляцца, нельга абняць неабдымнае. Перш за ўсё неабходна закрыць мінімальныя базавыя праблемы, каб у людзей у кватэры элементарна не прамярзла сцяна, не працякаў дах над галавой. Латанне дзірак — гэта не выхад з сітуацыі. Да рамонту кожнага проблемнага дома падыходзім комплексна, так бы мовіць, з самага нізу да верху, мяняем сістэмы водазабеспячэння, ацяплення, дахі, вокны. Пры жаданні жылцоў і пры іх долевым удзеле можам правесці цеплавую рэабілітацыю дома, адрамантаваць пад'езд. Вядома, пры згодзе на правядзенне работ усіх жыхароў. Але, як сведчыць практыка, не заўсёды атрымліваецца сабраць неабходную колькасць ахвотных. На бягучы рамонт жыллёвага фонду сёння нам патрабуецца 550 тысяч рублёў, на капітальны рамонт — 1300 тысяч рублёў. Усяго ж запланавана адрамантаваць 9,5 тысячы квадратных метраў.

Па рашэнні Мінаблвыканкама вуліцы населеных пунктаў, якія раней абслугоўвалі дарожныя службы, перададзены на баланс жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Калі Смалявіцкая ЖКГ утрымлівала

150 кіламетраў дарог, то сёння з'явілася дадаткова яшчэ 230 кіламетраў вуліц у населеных пунктах. Прычым фінансаванне на гэтыя мэты засталася на ранейшым узроўні.

ЦЯПЛО З МІНІМАЛЬНЫМІ ВЫДАТКАМІ

Сёння ёсць даручэнне кіраўніка дзяржавы ў перспектыве прыйсці да мінімальнага сабекошту

Новая кацельная ўчастка «Крывая бяроза», пабудаваная смалявіцкім ААТ «ПМК-72».

паслуг цеплазабеспячэння, канкрэтна — 80 рублёў за гікалорыю. Гэта даволі складана, таму што фінансавыя выдаткі павінны быць значнымі. Цяпер можна эканоміць шляхам замены кацельняў на больш эфектыўныя і ў той жа час меншай магутнасці. Справа ў тым, што дзесьці змяняецца колькасць спажыўцоў і спажывання. Напрыклад, пасля правядзення цеплавой рэабілітацыі будынкаў, пракладкі новай цепласеткі расход ацяплення змяняецца, адпадае патрэба ў празмернай магутнасці кацельняў.

— Паралельна пераходзім на мясцовыя віды паліва: дрывы, шчэпкі, торф. Па трох кацельнях распрацавана тэхніка-эканамічнае абгрунтаванне на іх рэканструкцыю і перавод на электраэнергію, — дзеліцца планами на перспектыву Аляксандр Аксяновіч. — Ёсць у нас і больш глабальныя праекты. У прыват-

Кіраўнік калектыву Смалявіцкай ЖКГ Аляксандр АКСЯНОВІЧ.

насці, будаўніцтва новай камбінаванай кацельні на шчэпках і газе плануецца ў пасёлку Акцябрскі. У стадыі распрацоўкі крыніцы яе фінансавання. Пачалося праектаванне кацельні ў Забалоцці на мясцовых відах паліва, наступны крок — будаўніцтва кацельні з выкарыстаннем электраэнергіі. У пачатку года ў Крывой Бярозе ўвялі кацельню на фрэзерным торфе, і на

дадзе-

гая чарга палігона для гэтых мэт. Паколькі палігон знаходзіцца паблізу ад аэрапорта, для бяспекі прадугледжваецца ўстаноўка сістэм адпужвання птушак сумесна з Інстытутам заалогіі Нацыянальнай акадэміі навук. Гэты аб'ект дазволіць больш якасна праводзіць прыёмку адходаў, сартаваць іх. «Сёння мы вымушаны размяркоўваць патокі па міні-палігонах. Але іх неабходна закрываць наогул, — тлумачыць Аляксандр Аксяновіч. — Гэта адно з патрабаванняў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя ў частцы работы з бытавымі адходамі.

У мэтах закрыцця міні-палігонаў распрацоўваюцца праекты па іх рэкультывацыі. Акрамя таго, сумесна з мясцовымі органамі ўлады прадпрыемства працуе па ўладкаванні дадатковых кантэйнерных пляцовак і закупцы кантэйнераў для раздзельнага збору смецця, над тым, дзе размясціць лініі сартавання і прасавання: на палігоне або побач з ім. Галоўнае, каб было зручна і кампактна, як кажуць, усё пад рукой.

Вытворчае памяшканне новай кацельнай.

Старшы змены Іван ЛАБАНОК.

Мантаж новага абсталявання ў кацельні Смалявіч. На пярэднім плане — мантажнік Анатоль МІХНЮК, начальнік кацельні Мікалай ЗАДРУЦКІ, зваршчык Анатоль ДРАГУЛЕНКА.

У дыспетчарскай ЖКГ. Намеснік начальніка па ідэалагічнай рабоце Андрэй СКЛЯРЭНКА і дыспетчар Вера РУБАНАВА.

КАДРЫ ВЫРАШАЮЦЬ МНОГАЕ

На прадпрыемстве на поўную магутнасць функцыянуе адзіная дыспетчарская служба з кароткім нумарам 115 з выкарыстаннем праграмнага забеспячэння камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Цэнтр інфармацыйных тэхналогій Мінгарвыканкама». Створана яна 1 студзеня 2019 года. Яе мэта — максімальна актыўна і аператыўна рэагаваць на звароты грамадзян у сферы жыллёва-камунальнай гаспадаркі, ажыццяўляць кантроль за прыняццем мер па ліквідацыі праблем, вырашаць пытанні, звязаныя з узнікненнем складаных аварыйных сітуацый. У задачы гэтай службы ўваходзіць таксама забеспячэнне якаснага даведачна-інфармацыйнага абслугоўвання насельніцтва, каардынацыя дзеянняў з пастайшчыкамі камунальных паслуг, стварэнне празрыстасці і павышэнне ўзроўню абслугоўвання насельніцтва Смалявіч і Смалявіцкага раёна ў сферы ЖКГ.

— Спажыўцы нашых паслуг звяртаюцца з рознымі пытаннямі. У кагосьці тэмпература ў кватэры не адпавядае нормам, у некага кран цячэ, у іншага каналізацыя забілася. Мы перадаём усе заяўкі адпаведным службам, аварыйнай бригадзе, імкнёмся рэагаваць своечасова на ўсе званкі, — кажа дзяжурны дыспетчар Вера Рубанова. Дарэчы, Вера Анатолеўна працуе на адным месцы ўжо дзевяць гадоў.

А сам дырэктар толькі паўгода як узначаліў калектыв. Як кажуць, генерала робіць свiта. Таму Аляксандр Уладзіміравіч шмат увагі аддае падбору прафесійных кадраў, дружнай каманды. «Сёння гэта пытанне нумар адзін, — прызначаецца ён. — І тут ёсць свае складанасці. Смалявіцкі раён — спецыфічны. З аднаго боку, блізкасць да сталіцы дае пэўныя перавагі. З іншага, Мінск прыцягвае моладзь большымі заробкамі. Ды і ў нашым раёне таксама ёсць прыватныя прадпрыемствы, якія прапаноўваюць добрую зарплату. Напрыклад, «Смалявічы-Бройлер».

Але, як кажуць, не працай адзінай жыве чалавек. Утрымаць кадры можна не толькі дастойнай заробтнай платой, але і добрымі ўмовамі працы і адпачынку. Гэта выдатна разумее кіраўніцтва ЖКГ.

— У нас праводзіцца шмат культурных, пазнавальных, спартыўных мерапрыемстваў. Нядаўна на кінастудыі «Каменка» прайшоў Дзень здароўя, дзе сабралася каля 70 работнікаў са сваімі сем'ямі, дзецмі. Увесь дзень яны саборнічалі па лыжах, па біятлоне, дартсе, каталіся з горак. На кінастудыі якраз здымаўся фільм, таму і туды трапілі. Культурнае жыццё б'е ў нас крыніцай, — лічыць намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце Андрэй Склярэнка.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ, Алена ДАЎЖАНОК.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.
УНП 600017378.

МАЙСТРЫ — ЗАЛАТЫЯ РУКІ

Смалявіцкай «ПМК-72» па плячы любыя аб'екты

У адкрытага акцыянернага таварыства «ПМК-72» са Смалявіцкага раёна багатая гісторыя. Першыя карані арганізацыі, паводле архіўных даных, прасочваюцца ў 1935 годзе. На працягу больш як сямідзесяці гадоў свайго існавання арганізацыя некалькі разоў мяняла назву і віды дзейнасці. З 7 красавіка 2015-га па рашэнні Мінблвыканкама да перасоўнай калоны далучылі дзяржаўнае ўнітарнае прадпрыемства меліярацыйных сістэм «Смалявіцкае ПМС» з пераходам усіх правоў і абавязкаў да новай структуры.

Кіраўнік калектыву ААТ «ПМК-72» Віктар КАПІТАНАУ.

Прадпрыемства — шматфункцыянальнае, у яго шырокі спектр дзейнасці. Гэта — будаўніцтва жылых дамоў, аб'ектаў народнага гаспадарчага прызначэння: фермы, вадаёмы, энергакрыніцы на мясцовых відах паліва. Займаецца «ПМК-72» і спецыяльнымі відамі будаўніча-мантажных работ: землянымі, гідраізляцыйнымі і дахавымі, уладкаваннем вонкавых і ўнутраных камунікацый, цеплавых сетак. Акрамя таго, на акцыянернае таварыства ўскладзены абавязкі па

рэканструкцыі і абслугоўванні меліярацыйных сетак і сістэм, аднаўленні меліяраваных зямель, якія апошнія дваццаць гадоў былі закінутыя і паступова прыходзілі ў заняпад. Цяпер на іх звярнулі ўвагу на дзяржаўным узроўні.

— Дзяржава выдзяляе на гэта сродкі, а мы прыводзім забалочаныя, запушчаныя землі ў парадак і перадаём іх на баланс утрымальнікаў, — расказаў дырэктар «ПМК-72» Віктар Капітанаў. — Усяго ў Смаля-

віцкім раёне 22,5 тысячы гектараў такіх зямель. Гэта прыкладна сярэдні паказчык па Мінскай вобласці.

Разам з тым напярэдадні II Еўрапейскіх гульняў аддаецца значная ўвага навядзенню парадку на зямлі. Смалявіцкі раён ляжыць на скрыжаванні бойкіх шляхоў — чыгунка, міжнародная аўтастрада М1, па якой будзе ехаць у Беларусь шматлікія госці. І вядома, тут неабходна навесці глянец. Ужо недзе тыдзень назад прадпрыемства вывела спецыялізаваную тэхніку, якая чысціць меліярацыйныя каналы, прыбірае зараснікі з абочын дарог.

Шмат робіць прадпрыемства для таго, каб жыхары Смалявічаў і раёна жылі ў цяпле і камфорце. Яно пабудавала некалькі кацельняў. У 2013 годзе — у Смалявічах, на альтэрнатыўных відах паліва — шчэпках у Пятровічах, Крывой Бярозе, якая працуе на фрэзерным торфе. Усе яны перададзены на баланс мясцовай жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

— Цяпер мы вельмі шмат займаемся будаўніцтвам інжынерных сетак, цеплатрасы. У прыватнасці, цалкам замянілі камунікацыі ў пасёлку Акцябрскі, пракладваем каналізацыю ў раёне індывідуальнай забудовы ў пасёлку Ліпкі, — канстатуе Віктар

Уладзіміравіч. — Узводзім таксама і аб'екты прыдарожнага сэрвісу, на трасе М1 заканчваем станцыю тэхнічнага абслугоўвання машын.

У 2018 годзе ўласнымі сіламі прадпрыемства асвоіла каля пяці мільёнаў рублёў, у наступным плане — шэсць мільёнаў рублёў. Таму актыўна ўдзельнічае ў тэндарах, каб атрымаць дадатковыя заказы. Рост аб'ёмаў вытворчасці азначае рост прадукцыйнасці працы і заробатнай платы, матэрыяльнага дабрабыту работнікаў і іх сем'яў.

«ПМК-72» займаецца і буйнымі, значнымі аб'ектамі не толькі для Мінскай вобласці, але і для краіны. У 2004 годзе ў якасці генеральнага падрадчыка прымала ўдзел у рэканструкцыі Кургана Славы, рыхтавала пляцоўкі для будаўніцтва гарналыжна-нагарорта «Лагойскі», Кітайска-беларускага індустрыяльнага парка «Вялікі камень», удзельнічала ў будаўніцтве парка Перамогі ў Мінску. Тут цалкам упарадкавалі востраў, уладкавалі тэнісныя корты, дарожкі, алеі. Узвялі таксама Мінскія гарадскія могілкі, могілкі ў Калодзішчах. На 50 гектарах тут раскінуўся цэлы комплекс з адміністрацыйнымі, дапаможнымі будынкамі, пад'язной дарогай, агароджай, алеямі, тратуарамі.

Спецыялізуецца перасоўная механізаваная калона і на прамысловых будынках сельскагаспадарчага прызначэння. Узвялі, напрыклад, свінакомплекс у вёсцы Будагова Смалявіцкага раёна, школу-ферму для вырошчвання свіней, дзе праходзяць вучобу і практыку жывёлаводы.

У калектыве працуе 125 чалавек. Віктар Уладзіміравіч лічыць, што яго падначаленым па плячы любыя, нават самыя складаныя аб'екты. Для гэтага ёсць усё неабходнае — матэрыяльная база, тэхніка, прафесія-

налізм кадраў, сплаў вопыту старэйшых працаўнікоў і энергіі, ініцыятыўнасці маладых.

Аляксандр Расюк — загадчык механічных майстэрняў, малады спецыяліст. Скончыў Горацкую сельгасакадэмію, размеркаваўся па спецыяльнасці ў свае родныя Крупкі, але дырэктар пераманіў яго ў Смалявічы. «У нас выдатны, дружны калектыв. Мяне тут гасцінна сустрэлі, кіраўніцтва выдзеліла пакой у інтэрнаце «ПМК-72», жыву адзін. Умовы задавальняюць, зарплата таксама. Пасля абавязковай адпрацоўкі застануся ў Смалявічах», — упэўнены хлопчак.

Дадам, што Віктар Капітанаў прайшоў у прадпрыемстве ўсе прыступкі службовай лесвіцы — ад простага працаўніка да кіраўніка. Яму давараюць не толькі ў калектыве, але і наогул у горадзе і раёне. Чацвёрты раз жыхары выбралі Віктара Уладзіміравіча дэпутатам раённага Савета.

Татцяна ЛАЗОЎСКАЯ, Алена ДАЎЖАНОК.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА. УНП 600017311.

Машыніст Іван БУРАКОЎ, галоўны механік Аляксандр ЯРАШ, загадчык майстэрняў Аляксандр РАСЮК аглядаюць экскаватар, які пасля прафілактычнага рамонтна адпраўляецца на меліярацыйныя ўчасткі.

ЦЭНТР НАДЗЕІ

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

— Наша ранча — гэта дабрачынны праект, — заўважае Мікалай Васілевіч. — Будаваў яго грамадой. У мяне многа сяброў, свіснуў — адгукнуліся. Сабраліся валанцёры з розных краін, некаторыя пры гэтым яшчэ і грошы ахвяравалі. І да гэтага часу да нас прыязджаюць добраахвотныя памочнікі. Так, летам студэнткі — аматары коней дапамагалі. У планах у нас яшчэ пабудаванне сэнсарнага сад, ён важны для дзетак...

Green Ranch — сямейная справа, за якую разам з Мікалаем Васілевічам адказваюць яго двое дарослых дзяцей, да

таго ж у сям'і ёсць яшчэ адзін «праект добра» — будаўніцтва дамоў сямейнага тыпу. А ідэю з конікамі падкінула нявестка.

— Мікалай Васілевіч хацеў працаваць на зямлі. Ён падзяліўся сваёй марай з намі — і ўся наша дружная сям'я пагадзілася пакінуць вялікі горад. А ўжо коні — гэта мая мара. Гэта як невылечная хвароба. Памятаю з маленства, як убачыла каня ў парку Горкага, не перадаць тое захапленне, якое выклікала вялікая цудоўная жывёла. І да гэтага часу такое пачуццё не адпускае. Для мяне важна не столькі ездзіць на конях, колькі з імі быць. У іх нейкая энергеты-

ка, яны здольны забіраць на сябе негатыў. Іпатэрапія спрацоўвае яшчэ і таму, што коні моцна ўплываюць на эмацыянальную сферу. У дзяцінстве бацькі мяне не пусцілі ў секцыю: далёка было ездзіць, не было каму вазіць. І далей усё жыццё маё ніякім чынам не было звязана з коньмі, і, здавалася, што яно праходзіць міма мяне, — расказвае Наталля Сінкавец.

Дарэчы, пераезд з Мінска для Наталлі супаў з нараджэннем трэцяга дзіцяці. У той час дзяўчына не магла ўявіць, што ім удацца так маштабна развярнуцца. Яны закупілі коней і пабудавалі стайні для ўтрымання жывёл прыватні-

каў. Не было ніякай рэкламы, але на ранча сталі звяртацца людзі з просьбамі ўзяць на пастой і іх коней. А ўсё таму, што на ранча перанялі еўрапейскую мадэль утрымання апошніх. Тут падстройваюцца пад кожнага «пастаяльца» і максімальна ўлічваюць пажаданы гаспадароў. У коней у пастаянным доступе ёсць сена — і яны больш спакойныя (у дзікай жа прыродзе ў жывёл няма «рэжыму харчавання»). Да таго ж кожнаму каню забяспечаны выгул, а сёння не кожная стайня ў Беларусі можа пахваліцца, што ў іх падапечных ёсць магчымасць столькі часу знаходзіцца на свежым паветры. Сёння

Мікіта ПАПЕНКА і яго сябра Покер.

ў гасцініцы для жывёл няма вольных месцаў. Па просьбах аматараў коней давалося нават дабудовацца.

На «Зялёным ранча» заўсёды рады гасцям. Сюды прыязджаюць пакацацца на

конях ці на фотасесію з прыгожымі жывёламі людзі з розных куткоў Беларусі (для інашга родных тут ёсць міні-гасцініца).

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ. Фота Андрэя САЗОНАВА.

Уважаемые акционеры

ОАО «Минский домостроительный комбинат»!

28 марта 2019 года в 15.00 состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Минский домостроительный комбинат» по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 43 (актовый зал).

Повестка дня очередного общего собрания акционеров.

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2018 год и основных направлениях развития Общества на 2019 год.
 2. Отчет о работе наблюдательного совета за 2018 год.
 3. Заключение ревизионной комиссии по результатам проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2018 год.
 4. Заключение аудитора по результатам аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2018 год.
 5. Утверждение годового отчета, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности Общества за 2018 год.
 6. Утверждение использования прибыли, остающейся в распоряжении Общества, за 2018 год. О выплате дивидендов за 2018 год.
 7. Утверждение плана распределения прибыли, остающейся в распоряжении Общества, в 2019 году и I квартале 2020 г.
 8. Избрание членов наблюдательного совета.
 9. Избрание членов ревизионной комиссии.
 10. О вознаграждении членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
- Регистр акционеров для участия в собрании будет сформирован по состоянию на 15 марта 2019 года. С материалами по вопросам повестки дня собрания лица, имеющие право на участие в общем собрании акционеров, могут ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Пономаренко, 43 (отдел собственного строительства) в следующем порядке:
- с 07.03.2019 по 27.03.2019 в рабочие дни с 9.00 до 16.00 по месту нахождения Общества, в день проведения собрания — с 9.00 до 14.00 по месту его проведения — с информацией о деятельности Общества за 2018 год и основных направлениях деятельности на 2019 год;
 - с 21.03.2019 по 27.03.2019 в рабочие дни с 9.00 до 16.00 по месту нахождения Общества, в день проведения собрания — с 9.00 до 14.00 по месту его проведения — с иными материалами по вопросам повестки дня собрания акционеров.
- Регистрация участников собрания будет осуществляться 28 марта 2019 г. с 14.15 до 14.45 по месту проведения собрания. Для регистрации при себе иметь акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность. Наблюдательный совет ОАО «Минский домостроительный комбинат».

УНП 100258980

Уважаемые акционеры ОАО «Белкотлоочистка»!

Очередное собрание акционеров состоится 27 марта 2019 года, начало собрания — 10.00, место проведения — г. Минск, ул. Аранская, 22а. Регистрация проводится с 9.00 до 9.45 (при себе иметь паспорт).

Повестка дня:

1. О финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2018 году и задачах на 2019 год.
 2. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса и отчета о прибылях и убытках за 2018 год.
 3. Утверждение распределения полученной чистой прибыли в 2018 году.
 4. Утверждение дивидендов за 2018 год.
 5. Утверждение основных направлений использования чистой прибыли в 2019 году.
 6. Отчет наблюдательного совета и ревизионной комиссии о работе за 2018 год.
 7. Избрание членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
 8. Утверждение условий вознаграждения членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
- Тел. для справок (017) 298-27-57. УНП 100071353

Ежегодный отчет об использовании имущества

Местного информационно-просветительского фонда «Новая Евразия» (2018 год)

Местный информационно-просветительский фонд «Новая Евразия» (Фонд) зарегистрирован решением Минского городского исполнительного комитета от 14.06.2017 г. № 18. Свидетельство о государственной регистрации № 05/0093. Учетный номер налогоплательщика — 190601601. Фонд является правопреемником Учреждения «Новая Евразия», зарегистрированного решением Минского городского исполнительного комитета от 10.02.2005 г. № 192.

Учредителем Фонда является Некоммерческая корпорация Фонд «Евразия» (EurasiaFoundation), США. Стоимость имущества Фонда на 1 января 2019 г. составляет 180 685 белорусских рублей. Доходы, полученные от осуществляемой в соответствии с уставом предпринимательской деятельности, — 165 509 бел. руб. Доходы, полученные от продажи имущества, — 30 белорусских рублей. Иных не запрещенных законодательством Республики Беларусь поступлений нет. Общая сумма расходов, понесенных Фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в его уставе, составила 206 602 бел. руб., в том числе: расходы на административно-хозяйственную деятельность — 119 894 бел. руб. Унитарных предприятий, хозяйственных обществ Фонд не имеет. УНП 190601601

Скажыце, доктар...

ЦІ ПРЫМАЦЬ ВІТАМІНЫ ЗІМОЙ?

ЧЫМ НЕБЯСПЕЧНЫЯ... ГРОШЫ

Здаецца, адказ на гэта пытанне вельмі просты: тым, што маюць уласцівасць заканчвацца тады, калі яны нам вельмі патрэбны. Але ёсць і прамая небяспека. З дзяцінства нас вучаць мыць рукі пасля таго, як бралі грошы. І гэтыя элементарныя правілы пацвярджаюцца важкімі аргументамі.

Справа ў тым, што папяровыя і металічныя грошы могуць стаць часовым «домам» для мікраарганізмаў. Гэтак са звычайна і працяглы тэрмін іх эксплуатацыі: папяровыя выкарыстоўваюцца да двух гадоў, а металічныя — да дваццаці. А таксама асаблівасці іх абароту: грошы аказваюцца ў руках людзей, якія грэбуюць правіламі асабістай гігіены, на зямлі і ў іншых месцах, чысціня якіх сумнеўная.

— Вучоныя шэрагу краін праводзілі даследаванні колькаснага і якаснага складу мікраарганізмаў, якія насяляюць купюры і манеты, — расказвае намеснік галоўнага ўрача Мінскага абласнога цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Ірына МІЛАНОВІЧ. — Яны вызначылі, што грошы былі засеяны рознымі бактэрыямі, напрыклад стафілакакамі, сальманеламі, кішэчнай палачкай.

Зразумела, што трымаць грошы не больш небяспечна, чым узяцца за поручань у грамадскім транспарце ці поручні лесвіцы ў будынку з вялікай колькасцю людзей. Калі імунная сістэма працуе добра і вы прытрымліваецеся правіл асабістай гігіены, рызыка атрымаць інфекцыйную хваробу ад кантактавання з грашыма роўная нулю. Тады дзе ж хаваецца небяспека? Задумвайцеся пра гэта кожны раз, калі падносіце рукі да рота ці дакранаецеся да твару. Памятайце, што пры наяўнасці шкоднай звычкі — аблізваць пальцы пры пераліку купюр, адсутнасці ўстойлівых гігіенічных навываў рызыка занесці бактэрыі ў арганізм узростае шматразова.

Зімой мы пакутуем як ад адсутнасці ў вялікай колькасці свежай агародніны і садавіны, так і ад недахопу сонца. Але ці сапраўды ад гэтага пад пагрозай наша здароўе? Якія мультывітаміны трэба прымаць для падтрымання імунітэту (і ці варта ўвогуле гэта рабіць?), мы распыталі загадчыка аддзялення прафілактыкі 31-й гарадской паліклінікі г. Мінска Таццяну ПЛІСЮК.

— Таццяна Аркадзеўна, ці трэба прымаць вітаміны зімой і вясной?

— Наконт вітамінаў меркаванні разыходзяцца. Я прытрымліваюся той пазіцыі, што, як і іншыя фармакалагічныя прэпараты, іх трэба прымаць толькі па паказаннях. І для прызначэння вітамінаў іх няшмат. Найперш, гіпавітаміноз, але ў наш час гэта крыжэ рэдка стан. Таксама вітаміны прызначаюцца падчас цяжарнасці, пасля працяглага лячэння антыбіётыкамі і анкалагічным хворым, але ў гэтым выпадку патрэбны вельмі індывідуальны і асцярожны падыход. Усім астатнім прымаць вітаміны пры добрым самаадчуванні не трэба. Гэта можа парушыць нашы цыркадныя рытмы — цыклічныя ваганні інтэнсіўнасці розных біялагічных працэсаў. Звычайна летам і восенню колькасць вітамінаў, якія трапляюць у арганізм, павышаецца, а зімой і вясной, адпаведна, зніжаецца, так прадугледжана прыродай. І ўмешвацца ў гэтыя працэсы не варта. Толькі калі чалавек хварэў, працягла лячыўся антыбіётыкамі, арганізму трэба дапамагчы, прызначыць кароткі курс вітамінаў.

Сёння ў інтэрнэт-крыніцах сустракаюцца рэкамендацыі прымаць вітаміны

два-тры разы на год. Але трэба разумець, што, калі вы пачынаеце прымаць вітаміны, у арганізме павялічваецца ўзровень ферментаў, якія іх перапрацоўваюць. Чым больш паступае вітамінаў звонку — тым больш ферментаў трэба арганізму. Калі ж вы спыняеце прыём вітамінаў, ферментаў таксама становіцца менш, і гэта можа прывесці нават да гіпавітамінозу. Таму прымаць іх лепш усё ж па паказаннях.

— Калі, напрыклад, зімой трэскаюцца вусны, мы вырашаем, што не хапае вітаміну А. Атрымліваецца, у такіх выпадках яго таксама не трэба прымаць?

— Патрэсканыя вусны — толькі адзін з сімптомаў, які зусім не азначае дэфіцыт гэтага вітаміну. Лепш дадаць у свой рацыён моркву, малако, печань, курагу, гарбуз — тое, што змяшчае вітамін А. Ёсць і вонкавыя сродкі — можна наносіць гігіенічную памаду, асабліва перад выходам на вуліцу, той жа вітамін А можна наносіць на вусны. Калі яшчэ дадаецца ломкасць пазногцяў, выпадзенне валасоў, то можна прымаць гэты вітамін кароткім курсам.

— Дарэчы, калі выпадаюць валасы, пра недахоп якіх вітамінаў гэта сведчыць?

— Вітамінаў А і Е. Ёсць антыаксідантныя комплексы для жанчын, якія змяшчаюць мікраэлементаў, напрыклад цынк. Але лепш наладзіць правільнае харчаванне: з ежы мы атрымаем больш вітамінаў, якія лягчэй засвойваюцца, чым фармакалагічныя прэпараты.

— Зімой, калі не хапае вітаміну D, як кампенсавать яго недахоп?

— У нашым клімаце, у адрозненне ад паўднёвых краін, сонца нам сапраўды не хапае, і дзецям у тым ліку.

Ім для прафілактыкі рахіту прызначаюць вітамін D. Апраўдана гэта і ў дарослых, але зноў-такі, калі чалавек хварэе ці ёсць нейкія прыкметы: стомленасць, дэпрэсіўны стан. У такім выпадку можна прымаць той жа рыбін тлушч. Але няхай гэта будзе адзін кароткі курс зімой. Увогуле, каб вызначыць недахоп вітаміну D, трэба рабіць спецыфічны аналіз, ён выконваецца ў платных лабараторыях. Калі паказчыкі ў норме, няма сэнсу прымаць, бо гіпервітаміноз вітаміну D па сваіх наступствах нашмат горшы, чым гіпавітаміноз.

«Ад прадуманага штодзённага рацыёну карысці значна больш, чым ад сінтэтычных вітамінаў».

— Многія з нас працуюць за камп'ютарам. Ці патрэбны нейкія вітаміны, каб засцерагчы вочы?

— Ёсць комплексы накшталт «Чарніцы-мікс», наша фармацыя выпускае і іншыя прэпараты. Але лепш капаць вітаміны ў выглядзе кропляў, якія вонкава ўздзейнічаюць на сасуды. Калі прымаеце сінтэтычныя вітаміны, яны не цалкам засвойваюцца, можна і не дасягнуць чаканага выніку. Да таго ж сустракаюцца і алергічныя рэакцыі, асабліва на шыпучыя растваральныя вітаміны. Калі іх прымаюць цяжарныя, у дзіцяці потым можа быць алергія. Гэта горш, чым калі арганізму не хапіла ў нейкі момант вітаміну.

Лепш харчавання паўнаватасна, налягаць зімой на капусту, прычым нават калі зварыць капусту, гэта будзе вельмі карысная трава. Бо даказана, што там вітамін С не разбураецца, яго наадварот, становіцца больш. Ад прадуманага штодзённага рацыёну карысці значна больш, чым ад сінтэтычных вітамінаў.

СЛОВА НЕ ВЫЩЯГНЕШ

Як пазбегнуць
праблем
з развіццём маўлення
ў дзяцей

Даследчыкі высветлілі: чым больш бацькі надаюць увагі развіццю мовы ў дзіцяці, тым большага поспеху яно дасягне ў жыцці. Сувязь маўлення і мыслення даўно даказана. Але сённяшнія дзеці пачынаюць гаварыць пазней, чым іх бацькі. Прычым вялікая колькасць дашкалят мае парушэнні маўлення.

— Дзіця нараджаецца з яшчэ не сфарміраваным мозгам, развіццё якога адбываецца на працягу ўсяго жыцця. Нервовыя клеткі мозга растуць, утвараюць сістэмы, якія забяспечваюць кантроль розных функцый — слыху, зроку, руху, маўлення. Калі мозг немаўляці не стымуляваць з нараджэння, то нервовыя клеткі не будуць развівацца, што прывядзе да спынення развіцця дзіцяці, — расказвае лагaped 3-й гарадской дзіцячай клінічнай паліклінікі г. Мінска Святлана КОЙПШ.

Вобласці мозга, якія адказваюць за развіццё рухаў і маўленчай дзейнасці, размяшчаюцца побач. Таму розныя маніпуляцыі, асабліва з пальчыкамі рук, прыводзяць да растарможвання рухальных і маўленчых зон мозга. А чым больш розных імпульсаў паступае ў мозг, тым больш паспяхова развіваюцца

разумовыя і маўленчыя здольнасці дзіцяці.

— Для вызначэння развіцця маўлення малых існуе такі метад: дзіця просіць паказаць адзін пальчык, затым два і тры. Малыя, якім удаюцца ізаляваныя рухі пальцаў рук дастаткова хутка і без напружання, — дзеці, якія добра размаўляюць, — тлумачыць спецыяліст. — Калі пальцы дзіцяці непаслухмяныя, напружаныя, згінаюцца і разгінаюцца толькі разам ці, наадварот, слабыя, вялыя і не даюць дакладных рухаў — гэта дзеці з маўленчымі праблемамі.

ЦІКАВА

Прынята лічыць, што другія і трэція дзеці ў сям'і размаўляюць горш, чым першыя. А навучанне дзвюма мовам адначасова пагражае затрымкай маўленчага развіцця. І тое і другое — міфы!

Устаноўлена, што да той пары, пакуль рухі пальцаў рук не стануць свабоднымі, дакладнымі, каардынаванымі, развіццё маўлення дасягнуць не ўдасца. Адпаведна, і развіваць яго трэба знізу ўгору — ад руху да маўлення, а не наадварот.

Трэнерваць пальцы рук можна ўжо з шасцімесячнага ўзросту.

ТРЭБА ВЕДАЦЬ

- Работу па развіцці матарыкі трэба праводзіць рэгулярна, з улікам узросту і фізічнага развіцця малага.
- Спачатку ўсе рухі дарослы выконвае рукамі дзіцяці, а па меры асваення яно робіць іх самастойна.
- Уважліва сачыце за тым, каб практыкаванні дзіця выконвала правільна. Калі яно не можа выканаць заданне, адразу дапамажыце яму зафіксаваць патрэбнае становішча пальцаў.
- Чаргуйце новыя і старыя практыкаванні.
- Праводзьце заняткі эмацыянальна, актыўна, хваліце дзіця за поспехі, але не забывайце сачыць за яго настроем і фізічным станам.

Самы просты і даступны метад — масаж: пагладжванне пальцаў ад кончыкаў да запясцяў. Можна выконваць і практыкаванні: браць кожны пальчык дзіцяці, згінаць і разгінаць яго. З сямі-васьмі месяцаў малое пачынае «заграбаць» прадмет у далонь. Цяпер яму можна даваць складаць у скрынку вялікія яркія цацкі. Галоўнае — ператварыць такія заняткі у гульню.

Найбольшую цяжкасць для дзіцяці ўяўляе працэс расціскання пальцаў. У норме большасць малых умее гэта ў дзесяць-адзінаццаць месяцаў і імкнецца карыстацца навікам. Таму можна катаць шарыкі з цеста, рваць паперу, перабіраць драўляныя пацеркі і гузікі, знаходзіць у ёмістасці з крупамі больш дробныя прадметы. Дзеці любяць праводзіць за такімі

заняткамі працяглы час, і ад дарослага патрабуецца ўсяго толькі ўменне падтрымаць гульню.

Кубікі, рознакаляровыя прышчэпкі, складанне пірамідак, матрошак, пальчыкавыя практыкаванні і пальчыкавы тэатр — спіс заняткаў, якія развіваюць дробную матарыку, вельмі вялікі.

Пад уплывам сістэматычных трэніровак наступаюць становучыя змены. З'яўляюцца сіла, раўнавага, рухавасць, а пластычнасць нервовых працэсаў ажыццяўляецца на больш высокім узроўні. І такім чынам да года дзіця авалодвае маніпуляцыйнымі рухамі, што здзейнічае імкненню яго да кантактавання з дарослымі. І як вынік, малое вымаўляе 3—10 асэнсаваных слоў, якія, праўда, яшчэ доўгі час перамяшаны з лепетам.

Маленькія зоркі «гіганцкага слалама»

На фоне топавых «Раўбічаў», у якіх цэлы тыдзень кіпелі спартыўныя жарсці (тут адбыліся еўрапейскі чэмпіянат па біятлоне і Кубак свету па фрыстайле), «Сілічы» проста «адпачывалі». Але мяне лагойскія ўзвышшы прыцягвалі да сябе мацней: у мінулую нядзелю на вяршыні самай вялікай гары тут стартаваў гарналыжны слалам-гігант (па беларускіх мерках) пад назвай «SKIBARS TROPHY 2019». Разам з дарослымі спартсменамі на ім саборнічалі і дзеці. У «Сілічы» прыехалі выхаванцы дзіцяча-юнацкіх спартыўных школ і гарналыжных клубаў. Першымі стартавалі самыя маленькія лыжнікі. Пад нумарам адзін выступіла пяцігадовая мінчанка Сафія Барадоўская — адна з прызёраў гэтага першынства. Адрозна за ёй стартавала самая малодшая з удзельнікаў — чатырохгадовая Агнія Лысюк з лагойскага клуба.

Перапад вышыні паміж стартавай пляцоўкай і фінішам у «Сілічах» складае каля сотні метраў, працягласць трасы — усе трыста пяцьдзесят. Праляцець гэтую дыстанцыю на ўсёй хуткасці, не збіць сцяжкі і не ўпасці, гэта, бадай, пад сілу толькі сапраўдным майстрам! Некаторыя дзеці на сіліцкіх схілах апынуліся ўпершыню, але іх гэта не надта палохала.

Ні адзін удзельнік дзіцячага першынства не застаўся без падарунка. А сапраўдным прызёрам уручылі яшчэ і медалі. У шасцігадовай мінчанкі Аліны Савянковай гэта была першая ўзнагарода, у яе старэйшай сястры, дзесяцігадовай Аляксандры, — ужо трыццаты медаль. (Дзяўчаткі на адным фота ў гэтым рэпартажы.)

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.
Як заўсёды, больш здымкаў з гэтай падзеі глядзіце на сайце zviazda.by

В суд Первомайского района г. Минска поступило заявление о признании умершим Киселева А. А., 12 июля 1964 года рождения, уроженца города Минска. Последнее известное место жительства – г. Минск, ул. Искалиева, д. 18, кв. 58.

Просьба к гражданам, располагающим какими-либо сведениями о Киселеве А. А., сообщить их суду Первомайского района г. Минска в течение двух месяцев со дня опубликования объявления.

Утраченные документы ООО «Зогар-М», выданные Минским райисполкомом (свидетельство о государственной регистрации, устав и печать), считать недействительными.

Наблюдательный совет ОАО «Белхозторг» извещает о созыве годового общего собрания акционеров Общества

Собрание состоится 29 марта 2019 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Платонова, 34, к. 401 (4-й этаж).

Повестка дня:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности в 2018 году и основных направлениях развития ОАО «Белхозторг» на 2019 год.
2. О результатах аудиторской проверки и проверки ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Белхозторг» за 2018 год.
3. Утверждение годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности за 2018 год.
4. О распределении прибыли, остающейся в распоряжении ОАО «Белхозторг» за 2018 год.
5. Определение срока выплаты дивидендов в 2019 году.
6. Установление периодичности и порядка выплаты дивидендов за 2019 год.
7. О работе наблюдательного совета в 2018 году.
8. Избрание нового состава наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

9. О вознаграждении членов наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Проект решений по повестке дня с учетом пояснений и обоснований будет доступен для ознакомления в течение 7 дней до проведения собрания, а также в день собрания, информация о деятельности Общества за 2018 год будет доступна для ознакомления в течение 20 дней до проведения собрания, а также в день собрания по адресу проведения собрания. Акционеры (их представители) вправе ознакомиться с вышеупомянутой информацией по адресу: г. Минск, ул. Платонова, 34, 4-й этаж в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00.

Регистрация участников собрания состоится 29 марта 2019 года с 11.30 до 11.55 по месту проведения собрания.

Дата составления списка акционеров – 4 марта 2019 года.

Для регистрации при себе иметь:
– акционеру Общества – документ, удостоверяющий личность;
– представителю акционера Общества – доверенность и документ, удостоверяющий личность.

Наблюдательный совет ОАО «Белхозторг».

УНП 100230626

**Центр
Промышленной
Оценки**

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703

Продавец: ОАО «СПЕЦРЕМОНТ», 220036, г. Минск, Бетонный проезд, 13

Изолированное помещение, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Могилевская, 14

№ лота	Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
1	Пристроенное помещение мастерской и наплавочного отделения (помещение неустановленного назначения)	333,9 кв. м	350/D-239309

Начальная цена с НДС 20 %: 56 820,00 бел. руб. (BYN)

Шаг аукциона: 2 841,00 бел. руб. (BYN)

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00, Ответственные лица: Каминский Павел Иванович, тел. +375 29 659-14-39, Коледенко Михаил Владимирович, тел. +375 29 697-26-32

Капитальное строение, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, ул. Крупской, 224

№ п/п	Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
2	Здание механической мастерской (здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции))	1 085 кв. м	700/C-85219

Составные части и принадлежности: пристройка, три сарая

Сведения о земельном участке: предоставлен продавцу на праве постоянного пользования общ. пл. 0,1426 га для использования под здание мастерских

В состав лота входит следующее оборудование: электрокран-балка, инв. № 2148; теплосчетчик ТЭМ-104-2ду 50/50, инв. № 21802; контейнер для хранения пропана и кислорода, инв. № 20807, выпрямитель сварочный ВС-600, инв. № 2192, пресс кузнечный, инв. № 2198, станок сверлильный 2Н118, инв. № 2256

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 174 744,00 бел. руб. (BYN)

Шаг аукциона: 8 737,20 бел. руб. (BYN)

№ лота	Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
3	Здание гаража (здание специализированное автомобильного транспорта)	45 кв. м	700/C-85220

Составные части и принадлежности: склад

Сведения о земельном участке: предоставлен продавцу на праве постоянного пользования общ. пл. 0,0055 га для использования под гараж-склад

Начальная цена с НДС 20 %: 5 100,00 бел. руб. (BYN)

Шаг аукциона: 255,00 бел. руб. (BYN)

Порядок ознакомления по лотам №№ 2-3: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00, ответственное лицо: Каминский Павел Иванович, тел. +375 29 659-14-39

Капитальное строение, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Скидельское, 2В

№ лота	Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
4	Здание гаража-мастерской (здание многофункциональное)	388,9 кв. м	400/C-92718

Сведения о земельном участке: предоставлен продавцу на праве аренды по 11.10.2060 г. общ. пл. 0,0958 га для обслуживания здания гаража-мастерской

Начальная цена с НДС 20 %: 51 996,00 бел. руб. (BYN)

Шаг аукциона: 2 599,80 бел. руб. (BYN)

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00, ответственное лицо: Марчик Петр Иванович, тел. 8 029 821-07-71

Недвижимое имущество, реализуемое одним лотом, в следующем составе:

№ лота	Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
5	Склад (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ). Составные части и принадлежности: асфальтовая площадка, ограждение. Адрес: Минская обл., Минский р-н, Петришковский с/с, 25, район д. Захаричи	299,6 кв. м	600/C-68153
	Производственный корпус (здание специализированное много назначения). Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание производственного корпуса с антресольным этажом (А1/к). Адрес: Минская обл., Минский р-н, Петришковский с/с, 25/1, район д. Захаричи	737 кв. м	600/C-68147

Сведения о земельном участке: предоставлен продавцу на праве постоянного пользования общ. пл. 0,1739 га для обслуживания зданий и сооружений производственной базы

Начальная цена с НДС 20 %: 214 032,00 бел. руб. (BYN)

Шаг аукциона: 10 701,60 бел. руб. (BYN)

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Каминский Павел Иванович, тел. 8 029 659-14-39

Недвижимое имущество, оборудование, реализуемое одним лотом, по адресу: Могилевская обл., г. Климовичи, ул. Северная, д. 1

№ лота	Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
6	Гараж (здание специализированное автомобильного транспорта)	227 кв. м	731/C-7899
	Мастерские (здание специализированное много назначения)	1 167 кв. м	731/C-7898
	Материальный склад (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)	133 кв. м	731/C-7892

В состав лота входит следующее имущество: электрокран-балка (инв. № 1813) кран-балка 3т (инв. № 1877), ПЭВМ «ТАО» Intel Gelelon 420 (инв. № 5989), аппарат сварочный «Форсаж-315» (инв. № 21639), выпрямитель сварочный ВДМ-1200С (инв. № 21734), выпрямитель сварочный ВД-506 (инв. № 21733), выпрямитель универсальный ВДУ-506СЭ (инв. № 21660), перфоратор GBH 4-32 DFR BOSCH (инв. № 6795), сварочный аппарат OLIVER MINI 270 (инв. № 110)

Сведения о земельном участке: земельный участок неустановленного назначения предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования общей площадью 0,5374 га

Начальная цена с НДС 20 %: 81 474,97 бел. руб. (BYN)

Шаг аукциона: 4 073,75 бел. руб. (BYN)

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Чурсин Сергей Геннадьевич, тел. 8 029 375-41-72

Оборудование, транспорт, спецтехника, расположенная по адресу: Брестская обл., г. Горынь

Лот п/п	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска/дата принятия к бухучету	Начальная цена, бел. руб. с учетом НДС 20 %	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС 20 %
7	5026	Грузовой бортовой UAZ 3303, рег. номер 0297 МИН	1 428,00	71,40
8	1541	Трактор МТЗ-80, рег. номер 9643 АА1	3 696,00	184,80
9	21739	Выпрямитель сварочный ВД-306УЗ	260,40	13,02
10	3268	Пила маятниковая ПМ-400	243,60	12,18
11	1517	Прицеп тракторный 1ПТС-2	285,60	14,28

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Остапчук Юрий Михайлович, тел. 8 029 527-94-86

Оборудование, транспорт, спецтехника, расположенная по адресу: г. Брест, ул. Гоздецкого, 26

№ лота	Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер	
12	21764	Вышка «Атлант»	394,80	19,74
13	3230	Пила маятниковая ПМ-400	243,60	12,18
14	3257	Сварочный выпрямитель ВДМ-1001	562,80	28,14
15	3271	Станок ЗК-634	579,60	28,98
16	21791	Станок листогибочные вальцы И-2220А	5 712,00	285,60
17	3258	Станок МН-18	1 596,00	79,80

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Драка Евгений Николаевич, тел. 8 029-574-00-68

Оборудование, расположенное по адресу: Минский р-н, Петришковский с/с, 25, район д. Захаричи

№ лота	Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер	
18	2054	Автопогрузчик 5 тн., тип 3ТЗ-511, 1992 г.	3600,00	180,00
19	4645	Автопогрузчик Б8-2733, 3,2 тн, 1992 г.	3060,00	153,00
20	21667	Вальцы листогибочные УВ-1860-083-77-59, 2006 г.	4500,00	225,00
21	21738	Выпрямитель сварочный ВД-306УЗ, 2007 г.	138,00	6,90
22	21740	Выпрямитель сварочный ВД-306УЗ, 2007 г.	138,00	6,90
23	21661	Выпрямитель универсальный ВДУ-506СЭ, 2006 г.	318,00	15,90
24	2768	Машина Р-50, 1973 г.	1440,00	72,00
25	4676	Ножницы НК-3418, 1993 г.	3360,00	168,00
26	21650	Полуавтомат сварочный ПДГО-510, 2006 г.	192,00	9,60
27	4630	Пресс гидравлический П6-326, 1982 г.	1020,00	51,00
28	4662	Пресс-ножницы Н 5222А, 1973г.	780,00	39,00
29	117	Проволокоподающее устройство ППУ-504, 2001 г.	144,00	7,20
30	4614	Станок 2Н125л сверлильный, 1981 г.	1200,00	60,00
31	4646	Станок 8Г-662, 1982 г.	1320,00	66,00
32	4666	Станок вертикально-фрезерный 6Н11, 1985 г.	2100,00	105,00
33	4668	Станок заточный ВЗ-164, 1967 г.	468,00	23,40
34	21367	Станок плоскошлифовальный ЗНГ-71, 1970 г.	2820,00	141,00

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Остапчук Юрий Михайлович, тел. 8 029 527-94-86

Оборудование, транспорт, спецтехника, расположенная по адресу: Брестская обл., г. Горынь

Лот п/п	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска/дата принятия к бухучету	Начальная цена, бел. руб. с учетом НДС 20 %	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС 20 %
101	21364	Агрегат сварочный АДД-3150, 2001 г.	454,22	22,71
102	21700	Выпрямитель для дуговой сварки ВДУ-506С, 2006 г. в.	872,59	43,63
103	21721	Выпрямитель сварочный ВД-306 УЗ, 2007 г. в.	191,25	9,56
104	15013	Деревообрабатывающий станок МСФШ, 1995 г. в.	1314,85	65,74
105	21769	Лебедка ЛМ-3,2 с редуктором Ц2315 передаточ., 5017800, 2008 г.	765,01	38,25
106	21768	Лебедка ЛМ-3,2, с редуктором РМ-500=7800, 2008 г.	454,22	22,71
107	168	Машина газовой резки НК-12 BETLE портативная, 2014 г.	262,97	13,15
108	21649	Полуавтомат сварочный ПДГО-510, 2006 г.	203,20	10,16
109	143	Сварочный аппарат JASIC ARS 250, 2012 г.	274,93	13,75
110	21387	Станок 4-сторонний МП9-1675, 1996 г. в.	2749,24	137,46
111	21771	Станция насосная, сер. № 050536, 2008 г.	1792,98	89,65
112	21772	Станция насосная, сер. № 0508317, 2008 г.	1792,98	89,65

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00, ответственное лицо: Рудович Виктор Андреевич, тел. 8 029 647-94-47

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.cpo.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: по лотам №№ 1-6 не более 30 (тридцати) дней со дня заключения договора купли-продажи (если иное не предусмотрено договором купли-продажи). По лотам №№ 7-112 не более 10 (десяти) дней со дня заключения договора купли-продажи (если иное не предусмотрено договором купли-продажи)

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.cpo.by

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5 %

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи, в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звезда» 29.01.2019 г.

Дата, место и время проведения аукциона 15.03.2019 в 11.30 по адресу: г. Минск, Бетонный проезд, 11, ОАО «СПЕЦРЕМОНТ»

Дата, место и время окончания приема документов 12.03.2019 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Контактные телефоны +375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. E-mail: auction@cpo.by

35	21666	Станок поперечно-строгальный 7А37, 2006 г.	2520,00	126,00
36	4803	Станок сверлильный МН18, 1979 г.	1320,00	66,00
37	4654	Станок товарно-винторезный 16К20, 1983 г.	2760,00	138,00
38	21665	Станок токарно-винторезный 16К20, 2006 г.	2760,00	138,00
39	4802	Станок универсальный фрезерный 6Т80Ш, 1982 г.	2640,00	132,00
40	4637	Станок фрезерный 6Р82, 1963 г.	2520,00	126,00
41	4606	Токарно-винторезный станок 1М-63, 1979 г.	2760,00	138,00
42	21440	Установка СМЖ-357, 2003 г.	900,00	45,00
43	166	Инвертор сварочный MMA ARC 400 В, 2014 г.	180,00	9,00
44	2263	Электрелебедка ЛМ-3 г/л 1,2 т	1320,00	66,00
45	2211	Пила маятниковая	216,00	10,80
46	27775	Станция насосная	1440,00	72,00
47	21662	Выпрямитель универсальный ВДУ-506СЭ, 2006 г.	621,56	31,08
48	2564	Станок вертикально-сверлильный МН-18, 1983 г.	860,63	43,03
49	4690	Станок заточный с разв. устр. 510-910МСДЛ, 1985 г. в.	358,60	17,93
50	21522	Станок токарный ТТ 1627 б/у, 2006 г.	2629,70	131,49

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00, ответственное лицо: Расолько Александр Александрович, тел. +375 29 570-21-84, Каминский Павел Иванович, тел. 8 029 659-14-39

«ЁСЦЬ ІДЭЯ Ў ДЗЕЎКІ ВЕРЫ, ЯК ПРЫВАБІЦЬ КАВАЛЕРАЎ...»

Што было — было. Адна кабета ў бальніцу з'езджала. А перад тым — адкрыла халадзільнік, паказала мужу, што можна з'есці сёння, што заўтра... Ён аж пакрыўдзіся: што я — маленькі, сам не сцяплю? Цяміў і сапраўды — дні са тры. На чацвёрты (сам расказваў) — стаў кашу варыць. У каструлю насыпаў грэчкі, наліў вады, паставіў на агонь, пайшоў глядзець тэлевізар. Там жа, седзячы ў крэсле, падумаў, што жанчыны самі па сабе — стварэнні цікавыя, але ж досыць бесталковыя. Вось што яны гадзінамі робяць на кухні? Навошта стаяць ля пліты, калі яна сама... Пакуль так думаў, з кухні пацягнула дымком. Грэчка знізу падгарэла, зверху была сырая. Прыйшлося выкінуць... Замачыць гэту каструлю, узяць іншую, зноў насыпаць круп, наліць вады, уключыць газ і сесці глядзець тэлевізар. ...Калі карацей, то не еўшы лёг чалавек і не спаўшы ўстаў, бо, галодны, да ранку мыў посуд.

...Кажаце, што апошні конкурсны здымак як быццам не пра тое? А гэта — як паглядзець. **Спадар Валерый Гаўрыш з Чавусаў** вырашыў, напрыклад, што дзеўка з верхняй фоткі замуж выходзіць, жыць плануе асобна ад бацькоў, посуд падбірае. Чаму вось гэтак мерае? Ды на ўсякі выпадак:

*Многія ўсміхаюцца,
Калі ў загс збіраюцца...
Што нявестам раіць дзед?
Муж — ён падкі на абед.
Калі жонка не тупая,
Ежа будзе — яшчэ тая...
Калі ж звіліл толькі дзве —
Быць гаршку на галаве.*

Што тут казаць, сустракаюцца (а сярод маладых — пагатоў) гора-гаспадыні і такія ж гаспадары. Але іншых, згадзіцеся, болей. «Дарагая, — адзін з такіх жонцы казаў, — калі я памру, ты не дужа бядуй, добра? Замуж выходзь — будзь шчаслівая... У мяне адна толькі просьба! — хай ён дзяцей не крыўдзіць!»... Жонка ў адказ: «Як ты мяне дастаў!.. Нармальны суп! Не хочаш — не еш!» А калі ясі, то і нагадваць ці варта (услед за **спадарыняй Валянцінай Гудачковай з Жыткавічаў**):

*Мусіць, кожны змалку чуе
У хаце прыказку такую:
Недасол — ён на сталі,
Перасол на галаве...
Закарцела ўбачыць Каці,
Як што мае выглядаці.*

Дзіўна, але ж факт: гэтай маладзіцы пасуе — нават «перасол»! Калі ён быў... Ці будзе. Бо хутчэй за ўсё, паводле **спадарыні Гудачковай**, тут іншае:

*Ёсць ідэя ў дзеўкі Веры,
Як прывабіць кавалераў:
Выгляд мае — усім на дзіва —
І красуня, й гаспадыня!*

Што праўда, тое праўда! Ну палюбуйцеся! Вам цікава, дзе яна жыве-гаспадарыць? На думку **спадара Віктара Сабалеўскага з Узды**:

*Маня ў горад, у сталіцу
Перабралася зімой.
Ды ўсё сніцца маладзіцы
Вёска, вольніца, спакой...
Нават ежу у каструлях
Ёй нясмачна гатаваць,
Вось бы ў печы, як бабуля...
Ёсць гаршкі?
Дык будзем браць!*

Што з імі потым рабіць, як карыстацца, Мані расказваць не трэба, а вось іншым... «На прагляд розных там прымітыўных тэлешоу накітавалі «Абмену жонкамі» ў мяне ні часу, ні ахвоты няма, — піша **спадар Мікалай Старых з Гомеля**, — але ж, убачыўшы ў газеце чарговы конкурсны здымак, я вырашыў трохі паглядзець...» Што з гэтага атрымалася? Чытайце:

*Зацікавіў дзевак новы
Невядомы быт вясковы.
А таму мінчанка Жанка
Не паненка ўжо — сялянка.
У кухні бачыць чыгуны:
Можа, служаць як званы —
Каб склікаць людзей на збор?
Можа — галаўны убор?*

Яшчэ адно «можа» ад **спадара Мікалая Касмачэўскага з Наваполацка**:

*У вялікіх гарадах
Ёсць для музыкі размах,
Там палацы, «партаменты»
І, вядома ж, інструменты.
Людзі вёскі любяць джаз,
Ды прылад няма у нас.
Перабралі, што маглі,
Да гаршкоў і труб дайшлі...*

Бо (на думку **сужэнцаў Астроўскіх з Мінска**):

*У нашай вёсцы на Каляды
Ў ход ідуць усе прылады:
Ступы, сані, вілы, дровы,
Дзверы вам замкнуць гатовы,
А вось тут, глядзіце самі,
Як цікава з кацялкамі:
Можна шышкі набіваць,
Можна — полечку сыграць!*

Ну чаму б і не:

*Як ёсць талент, на сяле
Можна граць на чапляе,
На лапатах, тапарых,
Аж да звону у вушах!*

Ён, праўда, мала каму спадабаецца — яго трэба лячыць. «Калі ласка, падкажыце мне, як прайсці да бальніцы?» — спытаў адзін хворы ў карэннага адэсіта. «О-о, гэта цяжка растлумачыць, — пачухаў патыліцу той. — Прасцей будзе стукнуць вас па галаве і выклікаць «хуткую».

Дык, можа, вось тут і гаршчок не гаршчок, а свайго роду шлем ці скафандр? А то і наогул — дэманстрацыя мадэляў?

*«Столькі выдумкі ў народзе...
Чыгункі — глядзіце — ў модзе!
Хто іх выкінуў учора,
Аж чарнее сёння з гора!
Я вось здымак разглядаю, —*

*Толькі локці не кусаю:
Каб наперад моды знала
Я б таксама шыкавала!» —*

зайздросціць маладзіцы **спадарыня Ніна Кандрашонак з Петрыкава**. І ці толькі яна?! Мы ўсе, відаць (на думку **спадара Сабалеўскага**):

*Аддаём даніну модзе:
Ледзь вясна —
без шапак ходзім.
А калі мароз знянацку?
Ці мяцеліца, снягі?
Трэба, значыць, уцяпляцца,
А то вымерзнуць мазгі.*

Згадзіцеся, шкода будзе, бо апошнім часам ім і без таго дастаецца, прычым — з усіх бакоў. Адна маладзічка пра сябе напісала, што сядзіць на дыеце, што скінула ўжо два кілаграмы і цяпер нічога не цяміць. Значыць, гэта быў... мозг?!

Як вядома, лішняя вага да чалавека часцей вяртаецца, чым не вяртаецца, а вось шэрае рэчыва, яно... Мае рацыю **спадарыня Іна Алісевич з Уздзеншчыны**:

*Што ты, дзеванька, ні мерай —
Застанешся мышкай шэрай.
«Кацялок» варыць не будзе,
Ад таго, што ў ім — на людзі...
Лепш навукі ўпарта грызці:
Тады знойдзецца і выйсце.*

На жаль, працэс «грызэння» хуткім не назавеш. Ды і зубоў шкада. Ведаецца, што іх ратуе лепей за ўсё? Па прызнанні аўцюкоў — своечасова закрыты рот.

Што ратуе гандаль? Ці вам кажаць?

*У каго «кацёл» не варыць,
Тому новенькі падараць...
Затаварылася крама, —
Рознай можа быць рэклама.*

Гэта ўбачыла на здымку **спадарыня Валянціна Гудачкова**. Яна ж, што называецца, аддала належнае дырэктару крамы, якога, згадзіцеся, не папракнеш у адсутнасці крэатыўнага мыслення. А калі ў гэтым «роліку» да «відэарада» яшчэ і словы дадаць...

*Ну пачуйце (з вуснаў прыгажуні):
«Падыходзьце, паглядзіце —
Няма лепшае пасуды!
(За ўсмішку не плаціце —
Бо яе нашу я ўсюды...)
А гаршкі — вышэйшай пробы,
І нядорага прадам:
Імі выдалі заробак,
На паўгода гандлю нам.»*

Апошнія два радкі ад **спадара Віктара Сабалеўскага** можна памяняць на іншы альбо не агучваць, а вось першыя: «няма лепшае пасуды»...

Стравы ў ёй, згадзіцеся, і праўда смачныя: з імі да едакоў ніякага прымусу! «Зая, а ты праўда хатняя гаспадыня?» — «Ну». — «А скажы мне што-небудзь па-свойму, па-хатнегаспадыньску». — «Рот закрый і еш, што даюць».

Зрэшты, у гаршках (на думку **спадарыні Любові Чыгрынавай з Мінска**) можна не толькі варыць ці тушыць:

*На распродажы Пятроў
Купіў сотню чыгункоў,
Бо яны без рускай печы
Непатрэбнай сталі рэччу.
Ды Пятроў жа не дурны:
Чыгуны ў яго — званы.
А яшчэ на сэлфі мода,
Для яго і тут выгода.*

Прычым — далёка не адзіная. Чарговую прадпрымальніку **Пятрову** падказвае **спадарыня Гудачкова**:

*На святочны вечарок
Робім стрыжку «пад гаршчок».
Была мода у дзядоў
Ды вяртаецца ізноў!*

Адкуль тры фразы, якія прамаўляць небажэліцца: «Ты памыляешся» (на адрас жонкі), «Я не хачу есці» (на адрас бабулі) і «Зрабіце на свой густ» (на адрас цырульніка). Праўда, валасы не вушы, — яны адрасуць. І непрыемнасці, дасць бог, скончацца. Што пачнецца? Слова **спадарыні Наталлі Шкут са Светлагоршчыны**:

*Закарцела неяк Свеце
Зоркай стаць у інтэрнэце,
Ідэя фікс —
ні даць ні ўзяць —
Болей лайкаў атрымаць.
Ёй, каб спраўдзіць гэту мару,
Чыгунок і той да твару!*

А чаму б і не калі...

*Эх, была ні была:
Прэч нягоды — напасці!
Да гаршка дажыла
І смяюся ад шчасця!*

На такой вось аптымістычнай ноце — ад **сямікласніцы СШ № 3 з Вілейкі Карыны Цанунінай** — можна было б паставіць кропку,

завяршыць гэты агляд, аднак трэба вярнуцца да папярэдняга. Такім чынам найлепшыя радкі да конкурснага здымка, змешчанага ў нумары «Звязды» за 15 студзеня, паводле меркаванняў вялікага чытацкага журы, даслалі **спадарыні Любоў Чыгрынава з Мінска, Ніна Бурко з Бярэзіншчыны, Карына Цануніна з Вілейкі, спадары Іван Сіманёнак з Паставаў, Іван Астроўскі з Мінска і Мікалай Старых з Гомеля**.

Крыху паспрачаўшыся, з гэтым, апошнім меркаваннем, пагадзілася і журы маленькае рэдакцыйнае. Такім чынам прыз у выглядзе падпіскі на дарагу сэрцам «Звязду» на другі квартал 2019 года накіроўваецца ў слаўны Гомель...

Вы таксама хацелі б атрымаць родную газету на роднай мове? Тады варыянтаў два: першы — аформіць падпіску (а зрабіць гэта можна заўсёды), другі — уважліва паглядзець на новы конкурсны здымак, прыдумаць падпіс (можна некалькі, але не больш за восем радкоў) і даслаць у рэдакцыю. Самыя ўдалыя варыянты будуць змешчанага, а вось пераможца, аўтар самага-самага — яшчэ і адзначаны. Той самай падпіскай.

Дарэчы, «жменька» лічбаў: «Сын Сяргея Ясеніна Канстанцін, — заўважае **спадар Мікалай Старых**, — быў вялікім аматарам спартыўнай статыстыкі. Ён ведаў нават тое, у якія вароты — усходнія ці заходнія — забівалі больш галоў на фіналах Кубка СССР. Мне да яго лаўраў як да неба, але... Летась у «Звяздзе» было шэсць здымкаў, да якіх мы, чытачы, складалі подпісы. Найлепшымі прызнаваліся радкі Івана Сіманёнка з Паставаў, Аляксандра Матошкі з Расоншчыны, Віктара Сабалеўскага з Узды, сужэнцаў Ніны ды Івана Астроўскіх і Любові Чыгрынавай з Мінска, Наталлі Шкут са Светлагоршчыны... Што датычыцца колькасці перамог за ўсе гады існавання звяздоўскага конкурсу, то спадарыня Чыгрынава дагнала летась Анатоля Гарачова (ён, на жаль, чамусьці выйшаў з гульні). У іх па дзесяць перамог. Восем — у сужэнцаў Астроўскіх, сем — у спадара Гаўрыша».

Як той казаў, ёсць да чаго імкнуцца. Пішыце!

**Валянціна ДОЎНАР.
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.**

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Колькі ўсходзіць расада

Прамежак часу ад пачатку сяўбы насення і да яго прарастання можа ў розных выпадках істотна адрознівацца. Як хутка ўсходзіць расада перцу, памідораў і баклажанаў у хатніх умовах?

Прарастанне насення расады агародніны непасрэдна залежыць ад правільнасці догляду. Калі проста змясціць у зямлю сухое насенне, то час да з'яўлення ўсходаў істотна павялічыцца. А вось загадзя прарошчанае насенне ўзыходзіць досыць дужна за мінімальны адрэзак часу.

ПЕРАЦ

Для таго каб расада перцу дужна ўзышла, неабходна правільна правесці сяўбу. Насенне перцу кладуць у паглыбленні ў глебе на плоскі бок, затым яго прысыпаюць прасеянай глебай. Прычым перац адразу садзяць на глыбіню каля двух сантыметраў у асобныя ёмістасці, бо ён дрэнна пераносіць пікіроўку. Далей ёмістасці накрываюць плёнкай і ставяць у цёплае паўзмрочнае месца.

Пры з'яўленні першых усходаў пераносіць на святло. Калі насенне папярэдне замачыць перад сяўбой на адзін-два дні ў невялікай колькасці вады, то перац узыходзіць праз чатыры-пяць дзён. Пры сухім спосабе сяўбы гэты праежак павялічыцца ўдвая і складзе восем-дзесяць дзён. Пры гэтым, калі не выконваць умовы вырошчвання, то прарастанне насення перцу можа адбыцца толькі праз два-тры тыдні.

БАКЛАЖАНЫ

У цэлым вырошчванне расады баклажанаў вельмі падобнае на вырошчванне расады перцаў. Але існуюць і свае асаблівасці. Калі расаду перцу першапачаткова трэба ставіць у паўзмрочнае месца, то расаду баклажанаў адразу змяшчаюць на падаконнік з сонечнага боку памяшкання. Ды і час прарастання насення баклажанаў на два-тры дні большы. Гэта датычыцца як прарошчанага насення, так і сухога. А калі ў памяшканні не выконваецца тэмпературны рэжым (+26 — +28 градусаў), то расада баклажанаў можа ўзысці толькі праз тры-чатыры тыдні.

У далейшым тэмпература паніжаецца.

ПАМІДОРЫ

Вырошчванне расады памідораў неабходна з пікіроўкай. Таму іх сеюць у агульныя вялікія ёмістасці. У барэзнікі, якія размяшчаюць праз кожныя чатыры-пяць сантыметраў, раскладваюць насенне ў гарызантальным становішчы. Затым ёмістасць накрываюць плёнкай і ставяць у светлае месца пры пакаёвай тэмпературы. Прарошчанае насенне памідораў узыходзіць праз чатыры-пяць дзён, а сухое — на сёмы-восьмы дзень.

Рукала культурная.

Рукала (ці, як яе яшчэ называюць, індау, ракет-салата, эрука) — выдатная аснова для велізарнай колькасці летніх салатаў, паколькі цудоўна спалучаецца з сезоннымі агароднінай і садавінай. Але мала хто ведае, што за ўсімі гэтымі назвамі хаваюцца дзве расліны: рукала культурная і рукала дзікая.

ДЗІКАЯ АБО КУЛЬТУРНАЯ РУКАЛА?

Абедзве яны вельмі падобныя паміж сабой знешнім выглядам, карыснымі якасцямі і умовамі вырошчвання. Але рукала культурная — расліна аднагадова, а вось дзікая — цалкам сабе мнагалетнік, хоць цвіце і дае насенне ўжо ў першы год. Абразаючы парасткі на салату, мы тым самым правакуем рост новых парасткаў, што дазваляе выкарыстоўваць рукалу ў салатах усё лета.

Яшчэ адна з пераваг дзікай рукалы — яна здольная зімаваць у нашых умовах і даваць выдатны ўраджай на другі год. Калі дазволіць расліне магчымасць даць насенне, то на наступны год побач з першым куццікам з'явіцца мноства новых. А гэта толькі паспрыяе магчымасці зрабіць больш салатаў з рукалы.

Рукала дзікая.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.03	18.42	10.39
Віцебск —	7.55	18.29	10.34
Магілёў —	7.54	18.32	10.38
Гомель —	7.48	18.31	10.43
Гродна —	8.18	18.57	10.39
Брэст —	8.16	19.00	10.44

Месяц

Апошняя квадра 26 лютага. Месяц у сузор'і Стральца.

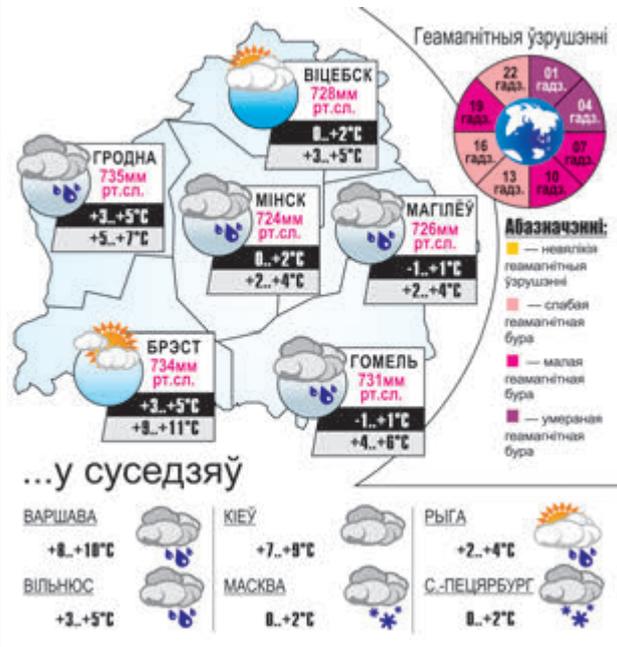
Імяніны

Пр. Абрама, Аўксенція, Ісака, Кірылы, Міхаіла, Фёдара. К. Анастасія, Лівія, Васіля, Віктара, Леанарда, Юльяна.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

— Што ты хочаш на вячэру? Пікантную ялавічыну, апетытную сёмгу ці сакавітую курыцу?
 — Апетытную сёмгу.
 — Я ў ката пыталася.

і толькі потым паляцела сама.
 — Ты ведаеш, што такое мінімалізм?
 — 0,33 піва.

Жанчына — хітрыя істота. Спачатку адправіла ў космас мужчыну, паглядзела, што будзе,

Паспрабаваў у цэнтральнай кавярні каву з вельмі цікавымі прапорцыямі: крышку кавы і шмат грошай.

calcalura.ru

Даты

Падзеі

Людзі

27 ЛЮТАГА

1520-я гады

— час стварэння гісторыка-публіцыстычнага твора «Хроніка Вялікага Княства Літоўскага і Жамойцкага», выдатнага помніка беларускага летапісання. У творы прадстаўлена ідэалізаваная амаль цалкам легендарная гісторыя ВКЛ ад міфічнага князя Палемона да Гедыміна. Напісана на тагачаснай беларускай мове, магчыма, у Вільні ў асяроддзі літоўскіх феодалаў. У аснову твора пакладзена легенда аб старажытнарымскім арыстакратычным паходжанні літоўскіх князёў і шляхты.

У краіне

1524 год — нарадзіўся Астафій Багданавіч Валовіч, дзяржаўны дзеяч ВКЛ. З 1579-га — канцлер ВКЛ і каштален віленскі, староста магілёўскі, езярышчанскі, берасцейскі, кобрынскі, рэчыцкі. Неаднаразова быў паслом у Маскве. Уздзельнічаў у Лівонскай вайне 1558—1583 гадоў. З іншымі магнатамі ВКЛ узначальваў апазіцыю пры заключэнні Люблінскай уніі 1569 года. Адзін з арганізатараў падрыхтоўкі Статута ВКЛ 1566 года. Спавядаў кальвінізм, у канцы жыцця схіляўся да антытрынітарызму, падтрымліваў гуманістаў В. Цяпінскага, С. Буднага, які прысвяціў яму кнігу «Пра апраўданне грэшнага чалавека перад Богам». Памёр у 1587 годзе.

1734 год — нарадзіўся (г. Нясвіж) Караль Станіслаў Радзівіл (Пане Каханку), дзяржаўны дзеяч ВКЛ. Валодаў Слуцкам, Капыльем, мноствам маёнткаў ва Украіне, у Польшчы. У 1767 годзе ўзначаліў Радамскую канфедэрацыю, у 1768-м

далучыўся да Барскай канфедэрацыі. У Нясвіжы трымаў тэатр і аркестр, пабудаваў летнюю рэзідэнцыю ў Альбе пад Нясвіжам, аднавіў палац у Слуцку. Пасля 1-га падзелу Рэчы Паспалітай (1772 год) яго маёнткі ва Усходняй Беларусі былі страчаны, астатнія разрабаваны. Памёр у 1790 годзе.

1919 год — у Вільні адбылося сумеснае пасяджэнне ЦВК Беларускай ССР і ЦВК Літоўскай ССР; створана Літоўска-Беларуская ССР са сталіцай у Вільні; абраны сумесны ЦВК (старшыня К. Г. Ціхоўскі) і створаны Савет Народных Камісараў Літоўска-Беларускай ССР (старшыня В. С. Міцкявічус-Капускас). У складзе створанай дзяржавы засталася тэрыторыя Віленскай, Мінскай, частка Гродзенскай і Ковенскай губерняў.

1904 год — нарадзіўся Юлія Барысавіч Харытон, савецкі вучоны ў галіне эксперыментальнай і тэарэтычнай фізікі, адзін са стваральнікаў айчыннай ядзернай зброі, акадэмік РАН, тройчы Герой Сацыялістычнай Працы. У 1939 годзе разам з Я. Б. Зяльдовічам упершыню ажыццявіў разлік ланцуговай рэакцыі дзялення ўрану. Прымаў непасрэдны ўдзел у стварэнні атамнай зброі. Аўтар шэрагу фундаментальных работ у галіне атамнай энергіі і ядзернай тэхнікі, заснавальнік і кіраўнік новай школы ў тэорыі выбуховых рэчываў. Лаўрэат Ленінскай і тры разы — Дзяржаўнай прэміі СССР. Памёр у 1996 годзе.

1990 год — Вяроўны Савет СССР прыняў пастанову аб заснаванні пасады Прэзідэнта СССР і ўнясенні адпаведных змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю СССР.

У свеце

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
 РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЬНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.
 Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
 НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
 ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
 Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца суадпачыненнем меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by; e-mail: info@zviazda.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
 Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 603.
 ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by
 Нумар падпісаны ў 19.30 25 лютага 2019 года.

ТЭРЫТОРЫЯ ВЯЛІКІХ МАГЧЫМАСЦЯЎ

Фота: Аляксандр КУПЧУК і БелТА

ГЭТЫМІ днямі ў Мінску сур'ёзна і грунтоўна, на высокім узроўні гавораць пра развіццё рэгіёнаў. На сумеснае пасяджэнне Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Саваце Рэспублікі Нацыянальнага сходу і Савета Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце запрошаныя ўсе старшыні мясцовых Саветаў. Тэма абмеркавання — асноўныя кірункі ўстойлівага развіцця тэрыторый, правядзенне эфектыўнай рэгіянальнай палітыкі і, як самая важная мэта гэтага, — павышэнне якасці жыцця людзей.

Сённяшні выпуск «МС» мы вырашылі прысвяціць аднаму асобна ўзятаму рэгіёну — Віцебскай вобласці, каб на яе прыкладзе паказаць перспектыўныя кірункі развіцця і ролю, якую могуць і павінны іграць у гэтым развіцці органы мясцовага самакіравання.

Віцебшчына для такога дэталавага даследавання абрана невыпадкова. Самы паўночны рэгіён краіны, адзін з найбуйнейшых па плошчы, з самай вялікай у краіне колькасцю населеных пунктаў. Адзіная вобласць Беларусі, якая мяжуе і з галоўным усходнім партнёрам — Расіяй, і з краінамі Еўрасаюза. Славыты на ўвесь свет азёрны край, калыска беларускай дзяржаўнасці, культурная сталіца Беларусі...

Нямала і праблем: крытычнае земляробства, аддаленасць невялікіх населеных пунктаў ад аднаго і ад адміністрацыйных цэнтраў. Але ж нямала і магчымасцяў: вялізны інвестыцыйны і турыстычны патэнцыял, значныя чалавечыя рэсурсы. Нездарма Аршанскі раён Віцебскай вобласці быў абраны ў якасці мадэлі развіцця мясцовых тэрыторый.

Наколькі поўна будзе выкарыстаны патэнцыял і задзейнічаны рэсурсы непазрэдна на месцах — у райцэнтры, аграгарадку ці ў невялікай вёсцы, у многім залежыць ад людзей, якія там жывуць і працуюць, — ад дэпутатаў і іх выбаршчыкаў. Ад людзей, для якіх гэта не проста месца пражывання, але і месца дзеяння.

ЧЫТАЙЦЕ ЯШЧЭ:

Як ідзе перазагрузка?

«МС» высвятляла, якія змены адбываюцца зараз у Аршанскім раёне.

стар. **5**

Будынкi не пустуюць

Як прыцягнуць інвестара, ведаюць у былым ваенным гарадку Баравуха, што на Віцебшчыне.

стар. **7**

Ініцыятыва ўзнагароджваецца

На Гродзеншчыне вызначылі найлепшых вясковых старостаў і старшын сельскіх Саветаў.

стар. **8**

Віртуозы сваёй справы

У Маларыце рыхтуюць кіроўцаў, якія каўшом пагрузчыка здольныя закрыць карабок ад запалак.

стар. **8**

Бабулі-шкодніцы

У Гомелі ініцыятывы мясцовых жыхароў па добраўпарадкаванні двароў часам сустракаюць процідзеянне.

стар. **8**

ПАРТНЁР ПРАЕКТА:

МІРСКІ ЗАМАК — УВАСАБЛЕННЕ БЕЛАРУСКАЙ ГІСТОРЫІ

Музей, цікавыя экспазіцыі, а таксама карпаратыўныя святы, гатэль на 16 нумароў, 2 канферэнц-залы, саўна, кавярня, брэндзіраваныя сувеніры, балі і г. д.

Тэлефон для даведак: (8 01596) 28 2 70

WWW.MIRZAMAK.BY

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

Пераклад на замежную

Парламентарыі жадаюць больш актыўна прасоўваць інтарэсы Беларусі на міжнароднай арэне

У Савеце Рэспублікі ўпершыню прайшло сумеснае пасяджэнне профільных камісій абедзвюх палат парламента, прысвечанае ролі дэпутатаў і сенатараў у вырашэнні краінай знешнепалітычных і знешнеэканамічных задач.

— Парламенцкая дыпламатыя не ізаляваная. Яна дзейнічае ў рамках нашай агульнай знешнеэканамічнай, знешнепалітычнай лініі. Існуе чатыры віды дыпламатыі: афіцыйная (МЗС), парламенцкая, народная і экспертная. Мы цяпер стараемся аб'яднаць усе гэтыя складнікі, каб павысіць эфектыўнасць агульнай работы. У нас разам з выканаўчай уладай агульная задача — забяспечыць рост эканомікі, — растлумачыў журналістам мэту таго мерапрыемства **старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Сяргей РАХМАНАЎ**.

Ён дадаў, што парламентарыям удаецца ажыццяўляць досыць канкрэтныя праекты, такія, напрыклад, як форум рэгіёнаў, на якіх заключаюцца камерцыйныя кантракты. Дарэчы, сёлета плануецца ўпершыню правесці рэгіянальны беларуска-ўзбекскі форум.

Адказваючы на пытанне «МС», Сяргей Рахманаў адзначыў: «Парламенцкая дыпламатыя па азначэнні павінна аперэдаваць афіцыйную, бо ў яе шырышы спектр, парламентарыі ў стане абмяркоўваць нават больш складаныя пытанні, чым гэта ўдаецца на ўзроўні афіцыйнай дыпламатыі. І гэта правільна, бо такім чынам рыхтуецца глеба для прыняцця рашэнняў».

Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах Валеры Варанецкі дадаў:

— Нам вельмі важна ўзгадніць нашы дзеянні, тым больш сёлета мы будзем праводзіць шэраг сумесных мерапрыемстваў. У прыватнасці, у красавіку плануем правядзенне канферэнцыі Парламенцкай асамблеі АБСЕ па падтрымцы праекта Эканамічнага пояса Шаўковага шляху, куды будуць запрошаны прадстаўнікі каля трох дзясяткаў краін. Нашай краіне ёсць што прапанаваць: транзітная, інвестыцыйная і турыстычная прывабнасць, развіццё лічбавай эканомікі. Плануем правесці семінар па праблемацыцы Сусветнай гандлёвай арганізацыі.

Дэпутат звярнуў увагу, што ў наш час значная колькасць краін свету з'яўляецца парламенцкімі рэспублікамі або парламенцкімі манархіямі. Гэта значыць, што парламентам там прызначаюць урады і вызначаюць унутраную і знешнюю палітыку. Таму сёння вельмі важна развіваць парламенцкае вымярэнне ўзаемадзеяння на знешнім кантэры, больш актыўна прысутнічаць беларускаму парламента на міжнароднай арэне, імкнуцца ўплываць на сусветную палітыку і пашыраць кантакты для большай магчымасці прасоўвання нацыянальных інтарэсаў Беларусі.

Міністэрствы замежных спраў любой краіны зацікаўлены ў тым, каб абапірацца на парламенцкую дыпламатыю, упэўнены Валеры Варанецкі, у мінулым прафесійны дыпламат.

На сумесным пасяджэнні члены профільных камісій абедзвюх палат Нацыянальнага сходу абмеркавалі падыходы і метады сваёй работы на міжнародных пляцоўках. Сёння ў беларускім парламенце сфарміравана 13 пастаянных дэлегацый для такой работы.

Сёлета беларускія парламентарыі працуюць над рэзалюцыяй па пытаннях тэхнічнага прагназавання ў галіне навукі, тэхналогій і інавацый, якую плануецца вынесці на разгляд Парламенцкай асамблеі АБСЕ.

«Для нас вельмі важнае прасоўванне ініцыятывы кіраўніка дзяржавы па запуску новага Хельсінкскага працэсу, — падкрэсліў старшыня Пастаяннай камісіі палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах. — Размова ідзе пра умацаванне даверу і супрацоўніцтва ў рэгіёне АБСЕ. Калі мы не забяспечым мір, то ва ўмовах канфрантацыі і супрацьстаяння паміж Захам і Усходам нам будзе цяжка захоўваць незалежную і нейтральную палітыку па шэрагу пытанняў».

Удзельнікі сумеснага пасяджэння казалі пра тое, што для таго, каб мець большы ўплыў у міжнародных арганізацыях, беларускім парламентарыям не хапае трох рэчаў: больш шырокага ўдзелу, прафесіяналізму і валодання замежнымі мовамі.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ПАДАРАВАЦЬ ІДЭЮ

Заканадаўства ў сферы адукацыі і навукі патрабуе ўдасканалення

«Выходзячы за трыбуну, падаруй ідэю», — з такім заклікам старшыня верхняй палаты парламента Міхаіл МЯСНІКОВІЧ звярнуўся да ўдзельнікаў пасяджэння **навукова-кансультацыйнага савета па пытаннях сацыяльна-эканамічнага развіцця пры Прэзідыуме Савета Рэспублікі, які адбыўся на мінулым тыдні. Тэма сустрэчы — «Шляхі ўдасканалення навуковай, навукова-тэхнічнай і інавацыйнай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь».**

У хуткім часе ў Савеце Міністраў будзе разглядацца Кодэкс аб адукацыі, працуюць нарматворцы і над законапраектам аб інавацыйнай дзейнасці. Гэтыя дакументы прапануюць сучасныя метады рэгулявання ў навукі.

— Мэтазгодна забяспечыць канцэнтрацыю фінансавых і інтэлектуальных магчымасцяў на ключавых кірунках развіцця, чаго, на жаль, не стае ў практычнай дзейнасці. Давядзецца значна, сур'ёзна правесці рэвізію нарматыўна-прававой базы, якая рэгулюе адукацыйную, навуковую, інавацыйную дзейнасць. А навуковым арганізацыям і ўстановам адукацыі трэба строга кіравацца ўказаннямі кіраўніка дзяржавы і нацыянальным заканадаўствам у гэтым пытанні. Мэтавая ўстаноўка для вертыкалі ўлады — дасягненне да канца наступнай пяцігодкі валавога ўнутранага прадукту ў аб'ёме 100 мільярдаў долараў. Гаворка ідзе пра амаль падваенне гэтага паказчыка за восем гадоў. Гэта стратэгічная і комплексная задача, — звярнуўся да прысутных Міхаіл Мясніковіч.

ФОТА ГЕНЬЯ ЗАНКОВИЧ

(а Беларусь з'яўляецца менавіта такой) неабходна, каб доля інвестыцый у асноўны капітал ВУП была не ніжэйшая за 25 працэнтаў, — паведаміў Міхаіл Мясніковіч.

Сярод прапаноў старшыні Савета Рэспублікі па вырашэнні праблем комплексу — стварэнне інстытута біржы патэнтаў на аб'екты інтэлектуальнай маёмасці. Гэта дапаможа папярэдзіць «уцэчку мазгоў» і дазволіць вырашаць праблему камерцыялізацыі ідэй.

Цікавая прапанова — стварэнне фонду ЕАЭС для фінансавання прарыйных сумесных праектаў. Прыклад такой структуры могуць служыць напрацоўкі Саюзнай дзяржавы ў гэтым кірунку.

Дасягнуць высокіх тэмпаў росту эканомікі можна за кошт інвестыцый і інавацый. Па словах спікера Савета Рэспублікі, для паскоранага абнаўлення прамысловасці трэба запазычыць найлепшыя тэхналогіі і не толькі адаптаваць іх да нашых умоў, але і ўдасканальваць.

— Калі быць аб'ектыўнымі, то гэтая задача, пастаўленая кіраўніком дзяржавы, вырашаецца дрэнна. І вучоныя-рэгулятары недапрацоўваюць. Апошнія гады значна знізілася інвестыцыйная актыўнасць рэальнага сектара эканомікі. Доля інвестыцый у асноўны капітал ВУП скарацілася з 32,1 працэнта ў 2011 годзе да 20 працэнтаў у 2018-м. Разам з тым для забеспячэння ўстойлівага развіцця краіны з высокай удзельнай вагой апрацоўчай прамысловасці ў структуры эканомікі

Хімпрамысловасць, машынабудаванне, біялогія — перспектыўныя сферы для распрацоўкі прарыйных нацыянальных праектаў. Кіраваць імі можа структура на чале з генеральным канструктарам, які валодае выключным вопытам і кампетэнцыямі. Мэтазгодна падключыць Банк развіцця, які пры падтрымцы Нацыянальнага банка стварыў бы інструментарый фабрыкі праектнага фінансавання.

І канешне, калі гаворка ідзе пра інавацыі, нельга забывацца пра маладых кадры.

— Прапаную рэалізаваць мэтавыя задачы па выяўленні і падтрымцы найбольш таленавітых маладых даследчыкаў, якія прыныпова здольныя кіраваць навуковымі школамі сусветнага ўзроўню, свайго роду стаць алімпійскімі чэмпіёнамі, —

прывёў параўнанне Міхаіл Мясніковіч. — Навукоўцаў і даследчыкаў для работы ў найноўшых галінах навукі і эканомікі трэба рыхтаваць, магчыма, мець для гэтага асаблівы ўніверсітэт. Найбольш таленавітым студэнтам іншых ВНУ трэба было б даваць права пераходу для вучобы ў гэты элітны калектыў. А тым, у каго не атрымліваецца вучыцца ў ім, пераводзіцца ў звычайныя ўстановы вышэйшай школы.

Начальнік упраўлення эканомікі інавацыйнай дзейнасці Міністэрства эканомікі Дзмітрый КРУПСКІ ў сваім дакладзе вызначыў ключавыя фактары сацыяльна-эканамічнага развіцця нашай краіны. Сярод іх — абмежаваны рэсурсы патэнцыял, нарастанне глабальнай нестабільнасці і «турбулентнасці» ў ваеннай сферы, неабходнасць пераадолець наступствы аварыі на ЧАЭС, развіццё лічбавай тэхналогіі, забяспечыць эканамічную незалежнасць. Гэтыя палажэнні сфарміравалі прыярытэты інавацыйнага развіцця ў будучыні. Так, запатрабаваны новыя медыцынскія, біялагічныя, інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі, распрацоўкі новай зброі.

Ідэю «Універсітэта 3.0», або «Прадпрымальніцкага ўніверсітэта», прадставіў **Сяргей КАСПЯРОВІЧ, начальнік галоўнага ўпраўлення прафесійнай адукацыі Міністэрства адукацыі**. У гэты эксперыментальны праект ужо ўключаны сем вядучых ВНУ. Навучэнцы такой найноўшай формы адукацыі будуць адначасова фарміраваць вынаходніцкія і прадымальніцкія кампетэнцыі. Сярод прапанаваных метадаў дзейнасці «Універсітэта 3.0»: адкрыццё новых спецыяльнасцяў і распрацоўка інавацыйных метады навучання (напрыклад, стварэнне стартап-праектаў).

Яшчэ адна ідэя Мінадукацыі — нацыянальны дзіцячы тэхнапарк. Адораныя і таленавітыя хлопчыкі і дзяўчаткі, займаючыся ў ім, будуць ствараць эканоміку будучыні.

Па выніку пасяджэння былі прынятыя рэкамендацыі, сярод якіх прыярытэтамі вызначаны інвестыцыі, занятасць, моладзь, інфарматызацыя, экспарт. Мэтазгодна, лічаць удзельнікі савета, зацвердзіць адзіны першарадны кірункі навукі і інавацыйнай дзейнасці, працягнуць стымуляванне маладзёжнага прадымальніцтва.

Марыя ДАДАЛКА.

НА МЕСЦАХ ВІДАЦЬ ЛЕПШ

Сумеснае пасяджэнне Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі і Савета Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Беларусі праходзіць гэтымі днямі ў Мінскай вобласці. Сенатары, дэпутаты і прадстаўнікі міністэрстваў абмяркоўваюць, як фарміруюцца асноўныя напрамкі ўстойлівага развіцця тэрыторый.

Аляксандр ПАПКОЎ, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні, адзначае, што гэта мерапрыемства скіравана на ўзаемадзеянне міністэрстваў і народных абраннікаў. «Нам вельмі хацелася б, каб старшыні раённых Саветаў дакладна, у адпаведнасці з існуючым заканадаўствам, выконвалі свае паўнамоцтвы. Вы прадстаўляеце сёння 18 тысяч дэпутатаў (мясцовых Саветаў). — **Заўв. «МС»**, якіх вы арганізуюеце, — звярнуўся сенатар да прысутных. — Трэба адзначыць, што гэты патэнцыял у нас не задзейнічаны». Акрамя таго, Аляксандр Папкоў падкрэсліў, што дэпутаты на месцах часам выконваюць ганаровую функцыю, удзельнічаюць у пасяджэннях, галасуюць, але праблемы не вырашаюцца. «Складваецца ўражанне, што ўсе чагосьці чакаюць», — рэзюмаваў старшыня камісіі. Ён заклікаў быць больш актыўнымі і адказнымі на сваім участку працы.

Аляксандр Папкоў падкрэсліў, што існуюць прыклады, калі дэпутаты — і раённых, і абласных Саветаў — разам вырашалі пытанні. Але не заўсёды назіраецца дастатковая скаардынаванасць дзеянняў. Таксама ён нагадаў, што Прэзідэнт краіны ставіў задачу падвоіць ВУП, тым часам толькі восем раёнаў са 118 фарміруюць бюджэт краіны.

Старшыня профільнай камісіі Савета Рэспублікі звярнуў увагу на тое, што тэмы выкарыстання мясцовымі органамі ўлады магчымасцяў рэгіёна ў

мэтах устойлівага развіцця яго тэрыторый і павышэння якасці жыцця насельніцтва, а таксама вытворчасці прадукцыі з высокай часткай дабаўленай вартасці павінны стаць асновай гэтага пасяджэння. Таксама ён адзначыў, што неабходна звярнуць дадатковую ўвагу на выкананне дэкрэтаў Прэзідэнта «Аб развіцці прадпрыемальніцтва» і «Аб садзейнічання занятасці насельніцтва».

Пасля адкрыцця на пасяджэнні працягнулі вывучаць больш дэтальна вопыт раёнаў. Удзельнікі разгледзелі шэраг пытанняў, у тым ліку дэпутаты расказалі аб сітуацыі ў сваіх рэгіёнах. Таксама яны мелі магчымасць задаць пытанні прадстаўнікам міністэрстваў, у тым ліку па рэалізацыі дэкрэта аб садзейнічання занятасці. Звярнулі ўвагу на вытворчасць прадукцыі і інвестыцыі, а таксама на фарміраванне прыбыткавай базы мясцовых бюджэтаў і меры па зніжэнні датацыйнасці. Як заўсёды важнай тэмай стала стымуляванне прадпрыемальніцтва і рэалізацыя на месцах Дэкрэта № 7. Сур'ёзная размова зайшла і аб забеспячэнні занятасці насельніцтва, стварэнні новых рабочых месцаў і працоўнай міграцыі. Закранулі і сацыяльныя аспекты, у прыватнасці ахову здароўя.

“ Вы прадстаўляеце сёння 18 тысяч дэпутатаў мясцовых Саветаў, якіх вы арганізуюеце. Трэба адзначыць, што гэты патэнцыял у нас не задзейнічаны”.

Пасля дэтальнага абмеркавання ўдзельнікі накіраваліся ў Смалевіцкі, Дзяржынскі і Мінскі раёны, каб вывучыць сітуацыю, якая склалася на месцах.

Першая група пад кіраўніцтвам Алы Бодак, старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве, паехала ў Смалевіцкі раён. Там удзельнікі наведвалі аграгарадок Слабада, дзе паглядзелі, як развіваецца сацыяльная інфраструктура, сустрэліся з актывам вёскі Батурынка. Ролю малага бізнесу ў развіцці рэгіёна разгледзелі на прыкладзе сялянска-фермерскай гаспадаркі Green Ranch.

Другая група, на чале з Аляксандрам Папковым, адправілася ў Дзяржынскі раён. Дэпутаты наведвалі Фаніпальскі сельскі Савет дэпутатаў і абмеркавалі павышэнне якасці жыцця насельніцтва. Азнаёміліся з мікрараёнам Крыніцы Дзяржынска, дзе разгледзелі забеспячэнне насельніцтва камфортнымі ўмовамі пражывання. Наведалі і прадпрыемствы. На «ТАСПО-Ф» пацікавіліся вытворчасцю аўтамабільных радыятараў, у «Гарадзеі» звярнулі ўвагу на прадукцыю з высокай дабаўленай вартасцю.

Трэцюю групу ўзначаліў Віктар Сірэнка, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці. Удзельнікі накіраваліся ў Мінскі раён. Тэму забеспячэння насельніцтва якаснай пітной вадою удзельнікі абмеркавалі на «Мінскводканал», рэалізацыю інвестыцыйнага праекта ў будаўніц-

Старшыня профільнай камісіі Савета Рэспублікі звярнуў увагу на тое, што тэмы выкарыстання мясцовымі органамі ўлады магчымасцяў рэгіёна ў мэтах устойлівага развіцця яго тэрыторый і павышэння якасці жыцця насельніцтва, а таксама вытворчасці прадукцыі з высокай часткай дабаўленай вартасці павінны стаць асновай гэтага пасяджэння.

тве разгледзелі на прыкладзе мікрараёна Новая Баравая. Працягнулася мерапрыемства ў Бараўлянскай сярэдняй школе № 3, дзе звярнулі ўвагу на забеспячэнне роўных умоў доступу сельскіх жыхароў да адукацыйных паслуг.

Сёння перад удзельнікамі выступіць Міхаіл Мясніковіч, старшыня Савета Рэспублікі, а таксама кіраўнікі рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання. Яны звярнуць увагу на актуальныя пытанні ўстойлівага развіцця тэрыторый і фарміравання эфектыўнай рэгіянальнай палітыкі.

Падрабязней аб пасяджэнні чытайце ў наступным нумары «МС».

**Надзея АНІСОВІЧ.
Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.**

БЛІЗКАЯ ЁЛАДА ВЫСЛУХАЦЬ І ДАПАМАГЧЫ

На тэлефонныя лініі, што праводзіць старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Наталля ЯКУБІЦКАЯ, людзі звяртаюцца з самымі разнастайнымі пытаннямі: па добраўпарадкаванні, наведзены парадку на зямлі, уладкаванні дарог, могілак, рамонце дамоў, па рабоце камунальных службаў і спажывецкай кааперацыі. Аднак ёсць пытанні, якія адразу не вырашыш, неабходны час, каб на месца выехалі спецыялісты, вывучылі сітуацыю. Ды і звароты, шчыра кажучы, часам бываюць спецыфічныя, далікатныя. Асабліва тыя, што датычацца чалавечых стасункаў, зямельных адносін. За кожным з іх — боль, крыўда, слёзы і нават лёс канкрэтнага чалавека.

Напрыклад, жыхар Пухавіцкага раёна Уладзімір Міхайлавіч паскардзіўся, што яго пабіў дачнік, канфлікт выйшаў з-за сабакі. Наталля Якубіцкая даручыла разабрацца ў сітуацыі адпаведным органам. Пухавіцкі раённы аддзел унутраных спраў правёў праверку, высветліў усе абставіны канфлікту, склаў на грамадзяніна пратакол аб адміністрацыйным правапарушэнні. На аснове яго раённы суд вынес рашэнне аб спаганні штрафу ў памеры 500 рублёў з чалавека, які распуціў рукі ў дачыненні да пенсіянера. А 25 студзеня гэтага года ўчастковы інспектар міліцыі правёў праверку па факце выгулу сабакі без намордніка і павадка і склаў адміністрацыйны пратакол за парушэнне правіл утрымання хатніх або драпежных жывёлін, які накіраваны для разгляду ў адміністрацыйную камісію Пухавіцкага райвыканкама.

Міхаіл Сафонавіч з Барысава паскардзіўся, што ў яго кватэры са столі капае вада па прычыне няспраўнасці вентыляцыі. Яму паабяцалі яшчэ ў кастрычніку мінулага года выправіць недахопы, але так нічога і не зрабілі. Наталля Якубіцкая даручыла выехаць на месца зацікаўленым службам і дапамагчы чалавеку. У выніку работнікі жыллёва-камунальнай гаспадаркі ўцяплілі трубаправод сістэмы цэнтральнага ацяплення і гарачага водазабеспячэння дома, замянілі сістэму каналізацыі ў першым пад'ездзе. Выканалі і іншыя работы: ушчыльнілі дзвярны блок у падвале, дзе знаходзіцца цеплавы вузел і ўладкаваны вентыляцыйныя адтуліны, у трэцім пад'ездзе. У далейшым работнікі унітарнага прадпрыемства «Жыллё» паабяцалі кантраляваць тэхнічны стан дома. У выпадку, калі гэта запатрабуецца, яны звернуцца ў спецыялізаваную арганізацыю, каб выявіць і ліквідаваць дэфекты.

Калі Галіна Аляксандраўна з Узды ляжала ў бальніцы, суседка абрэзала яе яблыню. Жанчына палічыла, што такія дзеянні неправамерныя. Дарэчы, раней паміж суседзямі былі зямельныя спрэчкі. Наталля Якубіцкая адрасавала запыт старшыні Уздзенскага райвыканкама Сяргею Савіцкаму і старшыні райсавета Ігару Пятровічу. На месца выехалі спецыялісты. Яны растлумачылі бакам, што 2 ліпеня 2009 года ўступіў у дзеянне новы Тэхнічны кодэкс практыкі. Згодна з ім, на дрэвы, якія высаджаны да яго прыняцця, новыя правілы не распаўсюджваюцца. Яблыня на участку Галіны Аляксандраўны з'явілася раней гэтага тэрміну. Тым не менш, гаспадыні неабходна было абрэзаць галіны з боку надзеі суседзяў. Уладальніца сумежнага ўчастка ацерабіла дрэва, якое належыць заяўніцы, толькі са свайго боку. Галіне Аляксандраўне паралі звярнуцца ў праваахоўныя органы, паколькі гэтыя пытанні адносяцца да грамадзянска-прававых адносін.

Дадам, што да старшыні абласнога Савета дэпутатаў звяртаюцца не толькі з праблемамі. Людзі тэлефануюць, каб павіншаваць са святамі, падзякаваць за працу, за тое, што адстойвае інтарэсы жыхароў Міншчыны.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

3 ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Уладзімір
ЦЯРЭНЦЬЕЎ:

«Народны абраннік павінен жыць турботамі людзей»

Кіраўнік «абласнога парламента» раскажаў аб рабоце з людзьмі, якасцях дэпутата і вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва.

НАГРУЗКІ БОЛЬШ

Асаблівасць Віцебшчыны ў самай вялікай колькасці населеных пунктаў. Іх тут 6221. Для параўнання: у Гомельскай вобласці — каля 2,3 тысячы, Брэсцкай — больш чым 2,1 тысячы.

— І таму ў дэпутатаў Прыдзвінныя нагрузкі, задач і адказнасці больш. Народныя выбраннікі з гонарам павінны апраўдваць давер выбаршчыкаў. І не на словах, а рэальнымі справамі, — кажа Уладзімір Цярэнцьеў.

На сесіях мясцовых Саветаў штогод зацвярджаюцца праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця адпаведных рэгіёнаў. Таксама разглядаюцца пытанні навадзнення парадку на зямлі, добраўпарадкавання населеных пунктаў, уцягвання ў гаспадарчы абарот маёмасці, якая выкарыстоўваецца неэфектыўна.

Летась праведзена каля 1,9 тысячы сесій мясцовых Саветаў дэпутатаў. У тым ліку дзевяць — абласнога Савета дэпутатаў, каля 250 — базавага тэрытарыяльнага ўзроўню, больш за 1,6 тысячы — першаснага тэрытарыяльнага ўзроўню. На сесіях разгледжана каля 5140 пытанняў.

«Безумоўна, заўсёды ў цэнтры ўвагі пытанні працаўладкавання насельніцтва і стварэння новых вытворчасцяў, адпаведна — рабочых месцаў.

— Канешне, усе тэмы важныя. І, паверце, адзначыць, як вы казалі, прыярытэты — цяжка. Натуральна, сярод іншых самых асноўных пытанняў — прыняцце бюджэту, яго карэкціроўка. Дэпутаты актыўна спрыялі ў выкананні прэзідэнцкага дэкрэта аб садзейнічанні занятасці. Зразумела, што вельмі важныя таксама разгляды інвестыцыйных праграм. Безумоўна, заўсёды ў цэнтры ўвагі пытанні працаўладкавання насельніцтва і стварэння новых вытворчасцяў, адпаведна — рабочых месцаў, — канстатаваў суразмоўнік.

Агучваецца дэпутатамі і тэма павышэння якасці дзяржаўных сацыяльных стандартаў абслугоўвання насельніцтва. І кожная вёсачка, нават дзе жывуць усяго некалькі чалавек, павінна быць, як той казаў, не «па-за цывілізацыяй».

— Дэпутацкі корпус павінен клапаціцца, каб не было праблем з гандлёвым абслугоўваннем «з колаў», каб былі даступнымі медыцынскія і паштовыя, бытавыя паслугі, — падкрэслівае старшыня аблсавета.

А для гэтага, зразумела, апроч іншага, трэба дарогі падтрымлі-

Фота Аляксей СІПАТКА

ваць у нармальным стане. Прадстаўнікі МНС, міліцыі павінны зрабіць усё магчымае для прафілактыкі парушэнняў, крыміналу, каб зберагчы здароўе і жыцці людзей... У кожным населеным пункце павінна быць камфортна і бяспечна жыць.

СПРЫЯЦЬ НАПАЎНЕННЮ БЮДЖЭТАЎ

Паводле інфармацыі на пачатак года, на ўліку ў службе занятасці знаходзілася 2011 беспрацоўных. А колькасць вакансій, заяўленых наймальнікамі, склала 6448.

Уладзімір Цярэнцьеў, разважаючы на тэму стварэння новых рабочых месцаў, прывёў цікавы прыклад. Старшыня Лёзненскага сельскага Савета Тамара ДРЫЛЁНАК асабіста паспрыяла таму, каб у райцэнтры з'явілася новая вытворчасць. І цяпер каля аўтастанцыі ў адным будынку функцыянуюць цэх і крама Mark Formelle — вытворцы бялізны і адзення ў Беларусі. Кіраўнік раённай прадстаўнічай улады літаральна ўгаварыла кіраўніцтва фірмы прыехаць у райцэнтр. Да гэтага расказала патэнцыйнаму інвестару пра магчымасці, пералічыла плюсы раёна, у тым ліку і блізкасць да Віцебска. Пераканалі, карацей кажучы, што можна тут выгадна ўкласці грошы.

— Так і трэба працаваць з інвестарамі. Літаральна, як кажучы, узяць за руку і на месцы ўпэўніць у выгаднасці адкрыцця вытворчасці. Пытанні стварэння прывабных бізнес-умоў, развіцця бізнесу ў рэгіёнах разглядаліся на выязных пасяджэннях прэзідыума абласнога Савета ў раёнах. Станоўчы вопыт ёсць у Талачынскім, Пастаўскім, Глыбоцкім раёнах. І на канкрэтных прыкладах паказвалі, як эфектыўна можна аказаць садзейнічанне. Задача такая — стварыць максімальна льготныя ўмовы для развіцця бізнесу і з'яўлення новых рабочых месцаў. Для таго, каб падаткі заставаліся ў рэгіёнах, — працягвае Уладзімір Цярэнцьеў.

І ВЁСКА БУДУЧЫНІ

Грошы, якія прыцягнуць у бюджэты рэгіёнаў, у ліку іншага можна будзе выдаткоўваць

на развіццё пасёлкаў, малых гарадоў. Агарададок Мазалава недалёка ад Віцебска — добры прыклад інтэнсіўнага развіцця сельскага населенага пункта. У апошнія гады ў ім адкрываюцца высокатэхналагічныя сельскагаспадарчыя вытворчасці, адпаведныя патрабаванням часу. І паралельна значна паляпшаюцца ўмовы для стварэння сацыяльнай інфраструктуры на ўзроўні гарадской. А ўсё дзякуючы таму, што калісьці кіраўнік дзяржавы даручыў паспяховым айчынным прадпрыемствам дапамагчы ў развіцці глыбінкі. Акцэнт быў зроблены на вытворчасці. «Віцебскаблгаз» уклаў у гэта вялікія сродкі. І цяпер сельскагаспадарчае прадпрыемства «Мазалавагаз» — адно з флагманаў аграрнага сектара эканомікі. Нават замежнікі здзіўляюцца, што кароў на ферме дояць робыты, усе вытворчы працэсы камп'ютарызаваны. І тутэйшыя з гонарам раскажваюць таксама пра інтэлектуальныя цяпліцы, жыллё...

Старшыня аблсавета нагадаў, што з удзелам кіраўніцтва вобласці летась у Мазалаве прэзентавалі агракомплекс і гандлёвы цэнтр: краму і кавярню.

— У Мазалаве працягваюцца работы па стварэнні вёскі будучыні. Вядзецца добраўпарадкаванне, змяняюцца элементы вулічнага асячэння, прыводзяцца ў парадак дарогі. Становіцца ўтульней у школе, будынку сельсавета, адрамантуюць і спартыўную залу ў доме культуры. Мясцовыя жыхары паляпшаюць жыллёвыя ўмовы: для работнікаў згаданага вышэй прадпрыемства будуецца яшчэ адзін шматкватэрны дом, — удакладніў суразмоўнік.

На кантролі мясцовай улады і развіццё гарадскіх пасёлкаў: Багушэўска ў Сенненскім раёне, Езярышча ў Гарадоцкім. Там атрымаюць новае жыццё ўстановы адукацыі, добраўпарадкаванне дазволіць зрабіць населеныя пункты больш прывабнымі...

БЛІЖЭЙ ДА ЛЮДЗЕЙ

— Штомесяць праводзяцца асабістыя прыёмы грамадзян, прадстаўнікоў юрыдычных асоб. І не радзей аднаго разу на квартал азыццяўляюцца выязныя аса-

бістыя прыёмы. Апошнія праводзяцца ў зручны для грамадзян час. Дэпутатамі мясцовых Саветаў сумесна з кіраўнікамі арганізацый асабліва ўвага аддаецца рашэнню на месцах актуальных праблем людзей, — удакладніў Уладзімір Цярэнцьеў.

Ён падкрэсліў, што ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва вырашальную ролю адыгрываюць Саветы дэпутатаў першаснага тэрытарыяльнага ўзроўню. Дэпутаты выконваюць значную грамадскую работу, непасрэдна звязаную з выбаршчыкамі. Яны ўдакладняюць інфармацыю для вядзення кнігі пагаспадарчага ўліку, прымаюць удзел у рэалізацыі Дэкрэта Прэзідэнта № 18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у неўладкаваных сем'ях». Народныя выбраннікі ўваходзяць і ў склад назіральных камісій па абследаванні супрацьпажарнага стану дамоў у населеных пунктах, саветаў грамадскіх пунктаў аховы правапарадку.

З іх удзелам праведзена значная работа па інвентарызацыі грамадзянскіх могілак, размешчаных у сельскіх населеных пунктах, іх добраўпарадкаванні. Яны актыўна дапамагаюць у арганізацыі і правядзенні суботнікаў у населеных пунктах.

ДАВЕР ТРЭБА АПРАЎДАЦЬ

І дэпутацкі мандат абавязвае быць нераўнадушным да патрэб выбаршчыкаў. Народны выбраннік павінен быць такім чалавекам, якога хвалюе тое, што турбуе землякоў. І яму трэба ведаць, якія праблемы трэба вырашаць у першую чаргу. На плячах менавіта дэпутатаў ляжыць асноўны цяжар па рабоце з людзьмі.

— Трэба выбудаваць так сваю работу, каб дэпутаты, а гэта часта кіраўнікі прадпрыемстваў, дырэктары школ, ФАПаў і гэтак далей, акрамя сваёй службовай дзейнасці, паспявалі эфектыўна выконваць работу на грамадскіх пачатках. І важна, каб людзі разумелі, што Саветы працуюць не для справаздачы. Калі нечым трэба дапамагчы людзям, а на мясцовым узроўні не атрымліваецца, трэба гэта прызнаць. Напрыклад, калі патрэбныя грошы, каб адрамантаваць вуліцу, правесці ваду ў населеным пункце, вырашыць іншыя камунальныя патрэбы. І ў такім выпадку неабходна паабяцаць людзям, што вырашэнне праблемы будзе, па-добраму яе лабіраваць. І, калі трэба, на

ўзроўні выканаўчай улады раёна, аблвыканкама, парламента краіны, міністэрстваў. Калі гэта пачуюць і зразумеюць людзі, будучы дзвяраць. І паралельна тады стане менш скаргаў у райвыканкам і вышэй, — разважае старшыня аблсавета.

ПАВАЖАЮЦЬ НЕ ТОЛЬКІ ЗЕМЛЯКІ

Яго радуе, што ўсё больш дэпутатаў з глыбінкі — яны маюць аўтарытэт не толькі сярод тых, хто за іх прагаласаваў, але і ў раёне, вобласці, краіне.

— Людзі, калі іх абіраюць, упэўненыя не толькі ў іх прафесійных, але і ў чалавечых якасцях, якія дазваляюць бачыць і вырашаць розныя праблемныя аспекты... Павінна быць нераўнадушна ва ўсім. Напрыклад, своечасова трэба разам з зацікаўленымі службамі (МНС, міліцыяй, прадстаўнікамі сістэмы адукацыі, іншымі) выявіць магчымую пагрозу для жыцця і здароўя дзяцей. Неабходна паклапаціцца, каб не застаўся без увагі адзінока пражываючы, каб дапамагчы шматдзетнай сям'і. Нават калі дэпутат бачыць рыбака на тонкім лёдзе, павінен паклапаціцца, каб не патануў. І дробных пытанняў, тэм для ўвагі быць не можа! — упэўнены Уладзімір Цярэнцьеў.

«Людзі, калі іх абіраюць, упэўненыя не толькі ў іх прафесійных, але і ў чалавечых якасцях, якія дазваляюць бачыць і вырашаць розныя праблемныя аспекты... Павінна быць нераўнадушна ва ўсім.

Старшыня аблсавета падкрэслівае асаблівую ролю старэйшых населеных пунктаў. Яны — злучальнае звяно паміж насельніцтвам і органамі прадстаўнічай выканаўчай улады. Пра дзейнасць старэйшых пастаянна раскажваецца на старонках нашага выдання.

Нядаўна (пра што «МС» ужо паведамляла) падводзілі вынікі дзейнасці дэпутацкага корпуса і агучылі планы на тэматычным абласным семінары. Абмяркоўвалі работу органаў мясцовага кіравання і самакіравання па вырашэнні некаторых пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Толькі лічбы

На Віцебшчыне дзейнічаюць 220 мясцовых Саветаў дэпутатаў, у тым ліку — абласны, 23 — базавага тэрытарыяльнага ўзроўню (21 — раённы, 2 — гарадскія: Віцебскі і Наваполацкі), 196 — першаснага тэрытарыяльнага ўзроўню (191 — сельскі, 2 — пасялковыя: Копыскі і Балбасайскі Аршанскага раёна, 3 — гарадскія: Новалукіцкі, Дзісенскі, Бараньскі).

Дарэчы, у Саветы ўсіх узроўняў абраны 3112 дэпутатаў. У тым ліку 60 — у абласны Савет, 741 — базавага тэрытарыяльнага ўзроўню (раённыя, гарадскія), 2311 — першаснага тэрытарыяльнага ўзроўню: сельскія, пасялковыя, гарадскія (у гарадах раённага падпарадкавання).

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

ЯК ІДЗЕ ПЕРАЗАГРУЗКА?

За рэалізацыяй Указа Прэзідэнта № 506, накіраванага на развіццё Аршанскага раёна, без перабольшання сочаць жыхары ўсёй краіны. Бо потым па адпрацаванай «схеме» можна будзе надаць другое дыханне іншым рэгіёнам. Напрыклад, Барысаўскаму, Баранавіцкаму, Бабруйскаму і іншым. Таму перазагрузка, як вельмі празорліва называюць рэформы на Аршаншчыне, выклікае шчыры інтарэс. І вялікая адказнасць мясцовай улады ў тым, каб выканаць усё, што патрабуецца, своечасова і на высокім узроўні.

УМОВЫ ЎНІКАЛЬНЫЯ...

Нядаўна стан спраў у рэалізацыі патрабаванняў указа абмяркоўваўся ў Оршы на выязным пасяджэнні Віцебскага аблвыканкама, у якім прынялі ўдзел кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Наталля Качанова, старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Уладзімір Андрэйчанка, старшыня Камітэта дзяржкантролю Леанід Анфімаў, кіраўнік спраў Прэзідэнта Віктар Шэйман, памочнік Прэзідэнта — інспектар па Віцебскай вобласці Віталь Воук, іншыя кіраўнікі рэспубліканскага ўзроўню. Губернатар Віцебшчыны Мікалай Шарснёў падкрэсліў, што кіраўнік дзяржавы нездарма звярнуў увагу на неабходнасць развіцця Аршанскага раёна. Ён валаўтваральны для вобласці. А для краіны значны з пункту гледжання транспартна-лагістычнага патэнцыялу. Тут існуюць буйныя прамысловыя прадпрыемствы.

На мерапрыемстве непасрэдна выканаўцы патрабаванняў указа пачулі ў свой адрас нямала крытыкі. У прыватнасці, што трэба паскорыць працэс, каб датацыйнасць раёна паменшылася.

Як канстатаваў старшыня аблвыканкама, пакуль жа памер бюджэтнай фінансавай дапамогі Аршаншчыне на ўзроўні адрозненняў да раёнаў Прыдзвіння, сярод якіх Ушацкі, Расонскі, Браслаўскі...

Па многіх паказчыках, у тым ліку па ўзроўні сярэдняй зарплаты, экспарце паслуг, тавараабароце і гэтак далей на Аршаншчыне адстаюць ад абласных. І гэта пры тым, што дапамога ў розных кірунках актыўна аказваецца на ўзроўні аблвыканкама, міністэрстваў.

Ад мясцовай улады чакаюць большай актыўнасці і прафесіяналізму ў выкананні гэтага дакумента, як і ў рэалізацыі праграмы развіцця раёна. Гэта галоўная думка, якая падкрэслівалася кіраўнікамі рэспубліканскага ўзроўню, якія сочаць за тым, як ідзе «перазагрузка».

ДАЛІ ВУДУ — ЛАВІЦЕ

Трэба не забываць, што яшчэ да з'яўлення адпаведнага ўказа Орша была ў цэнтры ўвагі кіраўніцтва краіны. **Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Наталля Качанова** нагадала, што Прэзідэнт наведаў Аршаншчыну паўгода таму. І ўжо тады пачалася «праца над памылкамі». Указ стаў дапаўненнем і, так бы мовіць, алгарытмам дзеянняў для паляпшэння жыцця ў раёне.

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Уладзімір Андрэйчанка падзяліўся думкамі наконт дзейнасці ў сельскай гаспадарцы раёна і аграпрамысловых холдынгаў вобласці ў цэлым. Як лічыць кіраўнік ніжняй палаты парламента, пры далучэнні ў холдынг параўнальна паспяховай гаспадарак, прадпрыемстваў трэба ўважліва прааналізаваць усе «за» і «супраць».

Губернатар Віцебшчыны ў сваю чаргу аргументаваў прынцыповую пазіцыю. Ён упэўнены, што вобласць, якая стала першапраходцам у стварэнні холдынгаў, на

правільным шляхам. Дзякуючы аб'яднанню прасцей набываць новую тэхніку оптам, як і ўгнаенні. Можна рацыянальна праводзіць пасяўныя і ўборачныя работы. Мэта — вырабляць канкурэнтаздольную прадукцыю, дасягнуць рэнтабельнасці, панізіць выдаткі і іншае. Комплексы ствараліся дзеля таго, каб працаваць па «алгарытме» ад поля да прылаўка і прадаваць прадукцыю па вельмі прывабных цэнах у фірменных крамах.

Старшыня Камітэта дзяржкантролю Леанід Анфімаў акцэнтаваў увагу мясцовай улады на неабходнасці больш актыўна папаўняць бюджэт раёна. І гэта дазволіць рамантаваць аб'екты сацыяльна-канскага бюджэту. Кіраўніцтва раёна далі ўнікальную магчымасць прымаць неабходныя актуальныя рашэнні без цяганіны. Таму трэба эфектыўна выкарыстоўваць фактычна надзвычайныя паўнамоцтвы. Як у той прыказцы пра вуду і рыбу...

Кіраўнік спраў Прэзідэнта Віктар Шэйман канстатаваў, што ў раёне правалілі выкананне ўсіх ключавых эканамічных паказчыкаў. У тым ліку па экспарце, аб'ёме прамых замежных інвестыцый, стварэнні новых вытворчасцяў і прадпрыемстваў і гэтак далей. Не выклікаюць аптымізму і вялікія запасы гатовай прадукцыі...

Аршанскі раён, дзе рэалізуецца ўказ, павінен стаць прыкладам для пераймання. Галоўнае — аздаравіць эканоміку! І ў такім выпадку будзе значна прасцей вырашыць сацыяльныя праблемы.

І ЦЯГНІК У КІТАЙ

Указам насамрэч прадугледжаны такія прэферэнцыі, аб якіх мясцовыя чыноўнікі, дзеляваць людзі і не марылі. У прыватнасці, для зарэгістраваных на Аршаншчыне прадпрыемстваў структур — падатковыя і іншыя пазбяжэнні. Яны дазваляюць на вельмі выгадных умовах развіваць бізнес. І усё больш ахвотных скарыстацца гэтай магчымасцю.

Паводле слоў **старшыні Аршанскага райвыканкама Ігара Ісачанкі**, сярод сур'ёзных патэнцыйных інвестараў ёсць тыя, хто хоча стварыць вытворчасць на базе завода жалезабетонных вырабаў. За нерухомаць коштам мільён долараў у эквіваленце выказалі жаданне пазмагацца чатыры фірмы. Таргі запланаваны

на сакавік. Ёсць попыт і на адкрыццё вытворчасцяў у сценах іншых прадпрыемстваў.

Як дадаў кіраўнік райвыканкама, на Аршаншчыне ў 1,3 раза павялічылася колькасць індывідуальных прадпрыемстваў. Каля 15 суб'ектаў гаспадарання звярнулася па сертыфікаты, якія дазваляюць працаваць на льготных умовах.

Каб актывізаваць бізнес, у Оршы пачаў працаваць інкубатар малога прадпрыемства і цэнтр падтрымкі дзелавой ініцыятывы — у Барані.

У наступныя гады плануецца прыцягнуць у эканоміку раёна каля 1,6 мільёна рублёў інвестыцый. У першую чаргу ў прамысловасць, сельскую гаспадарку, транспарт, лагістыку і сацыяльную сферу. Наконт апошняй ёсць нагоды для гонару. Напрыклад, бальніца пасля рэканструкцыі адпавядае ўсім патрабаванням часу. Каб зрабіць самыя складаныя аперацыі, пацыентаў не трэба адпраўляць у Віцебск ці Мінск.

На новым узроўні пачынае працаваць сельская гаспадарка. У ліку іншага будуць малочна-тварныя комплексы. А мясакамбінат пасля рэканструкцыі стане авангардным.

Сярод першых ластавак у рэалізацыі бізнес-праектаў — нядаўняе адкрыццё першай чаргі лагістычнага тэрмінала мультымадальнага прамыслова-лагістычнага комплексу «Брэміна-Орша» ў пасёлку Балбасава. І ўжо адбыўся першы рэйс экспартнага цягніка з таварамі беларускай вытворчасці ад «Брэміна груп» у Кітай. Да гэтага з вясны мінулага года з Паднябеснай прадукцыя пастаўлялася таксама чыгункай. Запланавана ў Аршанскім раёне стварыць адзін з найлепшых у Еўропе чыгуначны тэрміналы для апрацоўкі

грузаў, якія дастаўляюцца кантэйнерамі з Кітая і назад.

САМАЛЁТ ПРЫЛЯЦІЦЬ У ОРШУ

Спадарожнік райцэнтра Балбасава вядомы на ўсё свабоднае дзякуючы прадпрыемству па рамонце авіяцыйнай тэхніцы. Летас яно зноў стала працаваць у статусе дзяржаўнага. Прэзідэнт патрабаваў наладзіць там эфектыўную працу, болей зарабляць на экспарце. Тым больш што попыт ёсць.

Дарэчы, і час, калі ў Оршу не ляталі самалёты, прайдзе. Паводле слоў **першага намесніка старшыні Віцебскага аблвыканкама Алега Мацкевіча**, вядзецца рэканструкцыя ўзлётна-пасадачнай паласы аэрапорта Орша з наданнем яму статусу міжнароднага. Для выканання работ «Банк развіцця Рэспублікі Беларусь» дае крэдытаванне на суму больш за 43 мільёны долараў.

Добрыя перспектывы і ў Аршанскага інструментальнага завода, які ў хуткім часе ўвойдзе ў склад холдынга МТЗ. У планах — рэалізацыя «аксесуараў» для станкоў коштам штомесяц на мільён рублёў. Прадукцыю — дапаможныя і рэжучыя інструменты — ахвотна купляюць у Расіі, Казахстане, Украіне і іншых краінах постсаветскай прасторы.

І Ў «БЕЛАЗА» ЁСЦЬ СВОЙ ІНТАРЭС

Дапамогуць і знакамітаму льнокамбінату. Сёлета кампенсуюць працэнты за выплату льготнай крэдытнай падтрымкі з кітайскага банку. Прадпрыемства скарысталася крэдыт — больш за 51 мільён долараў для працягу мадэрнізацыі.

Дарэчы, мінулай восенню на Віцебшчыне — у Дубровенскім раёне, суседнім з Аршанскім, правалі першыя льняныя «Дажынкi». Ёсць ідэя зрабіць гэты фест рэспубліканскім. Кіраўнік дзяржавы асабіста падтрымлівае развіццё галіны. Пастаўлены задачы зрабіць лён, выява якога ўпрыгожвае герб краіны, і яго перапрацоўку «беларускім золатам» у літаральным сэнсе гэтага слова. Каб укладзеная дзяржавай у падтрымку льнаводства сродкі прыносілі добрыя дывідэнды.

Члены рабочай групы рэспубліканскага ўзроўню, якія курыруюць выкананне згаданага вышэй ўказа, патрабуюць ад мясцовай улады быць бліжэй да людзей. Калі колькасць зваротаў у райвыканкам значна зменшылася, то, напрыклад, у Адміністрацыю Прэзідэнта, наадварот, павялічылася. Гэта, на думку Наталлі Качанавой, сведчыць

пра тое, што людзі не знаходзяць разумення сваіх праблем на месцы.

Яна падкрэсліла, што забеспячэнне занятасці, недапушчэнне росту цен і добрыя заробкі — тры ключавыя паказчыкі, якім трэба ўдзяліць увагу ў першую чаргу. Ва ўказе ёсць усё, каб значна палепшыць жыццё ў глыбінцы. Трэба зрабіць так, каб тут годна жылі, каб сюды хацелі пераязджаць на пастаяннае месца жыхарства, каб не з'язджалі шукаць шчасця ў іншых мясцінах.

Р. С. «МС» і надалей будзе сістэматычна расказваць пра тое, што адбываецца на Аршаншчыне. Раскажа пра людзей, якія спрабуюць сябе рэалізаваць у якасці прадпрыемстваў-пачаткоўцаў, пра новыя вытворчасці, дасягненні.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Фота БелТА.

ШТО ЛЮДЗІ КАЖУЦЬ

«МС»:

— У якіх кірунках вы бачыце перспектыву развіцця рэгіёна?

Глеб ЛАПІЦКІ, генеральны дырэктар Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску»:

— Рэгіён, канешне, можа развівацца ў розных кірунках, пачынаючы ад сельскай гаспадаркі, заканчваючы культурай. І, калі гаварыць пра развіццё Прыдзвінскага краю ў сферы культуры, канешне ж, гаворым пра наш «Славянскі базар».

Сёння якраз мы пачынаем продаж білетаў. Сёлета дырэкцыя прыкладвае вялікія намаганні, дарэчы, як і раней, каб з'яўляліся новыя прадстаўленні. Напрыклад, лядовыя шоу, КВЗ-канцэрты, мерапрыемствы для дзятвы і іншае.

Мы плённа працуем з нашымі партнёрамі, каб усе людзі, незалежна ад узросту, змаглі для сябе знайсці нешта цікавае на фестывалі. І робім многае, каб «Славянскі базар» стаў не толькі культурным, але і турыстычным прадуктам.

У наш час актыўна развіваецца падзейны турызм. І мы хочам, каб у яго рамках наш фэст стаў асноўнай падзеяй, якая будзе прыцягваць людзей — тых, хто жыве на Віцебшчыне, і тых, хто прыязджае ў наш цудоўны рэгіён.

Ірына ВОРАНАВА, дырэктар установы культуры «Музей Марка Шагала ў Віцебску»:

— Лічу, што ў сувязі з адменай віз на 30 дзён для інашаземцаў, у Віцебшчыне, як і ў цэлым Беларусі, добры патэнцыял развіцця ў турыстычным кірунку.

Наконт бязвізу: заўважыла, што музей наш стала па аўторках і серадах наведваць больш немцаў і галандцаў. Напэўна, гэта звязана з адпаведнымі авіярэйсамі ў сталічны аэрапорт. Пры гэтым, дарэчы, купляюць білеты да нас не ў складзе турыстычных груп, а прыходзяць некалькі чалавек або па адным...

А вось кітайскіх турыстаў пакуль не так многа, як хацелася б. Калі летась усяго ў нас было каля 36,7 тысячы наведвальнікаў, сярод якіх 70 % — інашаземцы, з іх толькі 90 кітайцаў!

Мы пастараліся, каб інфармацыю пра музей можна было адшукаць у інтэрнэце і на кітайскай мове. І ў турыстычнай рэкламнай друкаванай прадукцыі, якая бясплатна распаўсюджваецца ў гатэлях і гэтак далей, для нас, канешне, заўсёды ёсць месца.

Безумоўна, імя Шагала вабіць у Прыдзвінскі край многіх. І «шагалаўскі турызм», я ўпэўненая, з кожным годам будзе ўсё больш запатрабаваны і папулярны.

Ведаю, што абмяркоўваецца перспектыва дазволу наведваць Беларусь без візы не толькі праз Нацыянальны аэрапорт. Як вядома, наша вобласць мяжуе з Латвіяй і Літвой. Дык навошта ляцець жыхарам гэтых краін у Мінск, калі мяжа побач? Праз суседзяў і палякам, напрыклад, да нас прасцей прыехаць цераз аўтамабільныя пункты пропуску...

Ігар ЕШЧАНКА, в. а. камерцыйнага дырэктара Аршанскага льнокамбіната:

— Паколькі Орша ва ўсёй краіне асацыюецца са льном, я бачу прыярытэтам развіццё перапрацоўкі і культуры льнаводства ў нашым рэгіёне. Гэтая сфера гістарычна складалася, яе трэба развіваць. Нам ёсць з каго браць прыклад і ў каго вучыцца. Скажам, у Бельгіі, якая значна меншая за Беларусь (уся Бельгія па памерах, як наша Віцебская вобласць), але эканамічна больш развітая краіна. У бельгійскім горадзе Кортрэйк ёсць музей ільну. Гэта падкрэслівае асаблівае стаўленне жыхароў да культуры земляробства, вытворчасці. І гэта паказчык таго, што краіна захавала культуру работы са льном. У нас, на жаль, гэтага няма. Прэзідэнт сказаў, што лён — культура палітычная. Таму задача выпрацаваць такое ж стаўленне ўскладаецца не толькі на наш камбінат і край, а і на ўсю краіну. Што датычыцца ўсёй Віцебскай вобласці, адзначу турызм як перспектывную сферу.

Жанна АКУЛА, старшыня Мясанскага сельскага Савета дэпутатаў:

— На мой погляд, перспектыву ўяўляе турызм. Браслаўшчына — гэта прыгожыя мясціны, прырода, разнастайныя мерапрыемствы. Турыстычны бізнес трэба развіваць і ў сферы абслугоўвання. Мы прыгранічны з Літвой, Латвіяй рэгіён. Шмат замежных гасцей адтуль прыязджае, таму шмат увагі трэба аддаваць добраўпарадкаванню. У многіх нашых мясцовых жыхароў там жывуць родныя. Спрыяе і тое, што як у прыгранічнага рэгіёна, на Браслаўшчыне спрощаны візавы рэжым. Да таго ж, на тэрыторыі нашага сельсавета працуе каля 20 аграсядзіб. Гэта таксама прыцягвае гасцей з нашай краіны і замежжа.

Марыя ДАДАЛКА.

ДЭМАГРАФІЯ

Галоўнае — якасць аказання медыцынскай дапамогі

На Віцебшчыне за апошнія сем гадоў чаканая працягласць жыцця павялічылася на 4,2 года і дасягнула 73,7 года. Дарэчы, адпаведныя тэмпы вышэйшыя за сярэдне-рэспубліканскія. Казфіцыент смяротнасці летась стаў найлепшым за апошнія 25 гадоў. Пра гэта «МС» расказаў начальнік галоўнага ўпраўлення аховы здароўя Віцебскага аблвыканкама, член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Юрый ДЗЯРКАЧ.

Старэем, на жаль

Насельніцтва ў Еўропе старэе. І Прыдзвінне — не выключэнне.

— Грамадзян ва ўзросце 65 гадоў і старэйшых — 16,6 працэнта, што перавышае міжнародны паказчык у 2,4 раза. Пры гэтым 16,1 % насельніцтва яшчэ не дасягнула працаздольнага ўзросту (у краіне — 17,7 %) ... Між іншым, на Віцебшчыне ўзровень смяротнасці ў працаздольным узросце адзін з самых нізкіх сярод рэгіёнаў, — кажа Юрый Дзярках.

Цікава, што Віцебшчына — лідар па колькасці тых, каму 100 гадоў з плюсам, — іх больш за шэсцьдзесят.

Летась у вобласці нарадзілася больш за 10,3 тысячы дзяцей, а пазалетась — каля 11,5 тысячы. Прафесар скарачэнне тлумачыць тым, што кожны год у сярэднім па 5,5 тысячы прадстаўніц прыгожай паловы чалавечтва з'язджаюць на вучобу, пераязджаюць, калі выходзяць замуж... Цікава, што ў параўнанні з 2010 годам сярэдні ўзрост маці пры нараджэнні першага дзіцяці павялічыўся з 24,7 да 26,3 года.

Дзякуючы эфектыўнаму кансультаванню змяншаецца колькасць абортў. Дарэчы, паспяхова быў адпрацаваны пілотны праект па перадачы жаночых кансультацый Віцебска ў склад Віцебскага абласнога клінічнага радзільнага дома. Гэта сярод іншага дазволіла сэканоміць немалыя грошы.

— Улічваючы павышэнне якасці аказання медыцынскай дапамогі і эканамічны эфект, летась гэты вопыт перанялі ў Аршанскім раёне. Там каардынацыя работы акушэрска-гінекалагічнай службы ўскладзена на гарадскі радзільны дом. А на Палаччыне каардынатарам дзейнасці стаў Наваполацкі гарадскі радзільны дом, — працягвае Юрый Дзярках.

Вельмі запатрабаваныя сярод жыхароў «Школа будучай мамы», «Школа маладых бацькоў». Маладзёў ахвотна займаецца валанцёрствам, агітуючы за здаровы лад жыцця. Актывістамі руху «Роўны навуцае роўнага» ўжо сталі каля 330 хлопцаў і дзяўчат.

Самая нізкая цяжучка

Кіраўнік аховы здароўя вобласці агучыў і такую статыстыку. Сёння на Віцебшчыне функцыянуюць 42 між-

раённым медыцынскім цэнтрам, 13 — абласных спецыялізаваных.

— Арганізавана работа адзінага ў краіне перасоўнага медыцынскага дыягнастычнага комплексу, — падкрэслівае прафесар.

Гэтая навацыя прадыктавана самім жыццём, паколькі вобласць — лідар па колькасці населеных пунктаў: іх больш за 6,2 тысячы.

Аршанскі пілотны праект

— У Аршанскім раёне рэалізуецца пілотны праект інфарматызацыі з выкарыстаннем «воблачных» тэхналогій, — расказаў медык.

Паміж рознымі інфармацыйнымі сістэмамі ажыццяўляецца абмен неабходнымі звесткамі... Для паскарэння і аптымізацыі іх перадачы арганізуецца захоўванне даных пацыентаў і іх медыцынскіх картак цэнтра аднаго з аператараў мабільнай сувязі.

— Выкарыстанне «воблачных» тэхналогій дазваляе размеркаваць нагрузку. Акрамя захоўвання мінімальна неабходнай інфармацыі, цэнтральны вузел выконвае функцыі адміністратара запытаў ад розных устаноў на атрыманне больш падрабязных даных, — тлумачыць Юрый Дзярках.

Многае зроблена для зніжэння смяротнасці ад хвароб сістэмы кровазвароту. Іх удзельная вага — 46,8 % — самы нізкі паказчык у краіне. Дзякуючы памяншэнню цяжасці наступстваў інфаркту і вострага парухнення мазгавога кровазвароту летась атрымалі эканамічны эфект — 542 тысячы рублёў.

Павялічыўся ўзровень дыягностыкі анкапатолагіі на ранніх стадыях. Гэты і іншыя факты дазволілі сэканоміць каля 977,7 тысячы рублёў.

Тое, што не патрацілі, накіроўваецца на паляпшэнне матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння ўстаноў аховы здароўя. Толькі летась на іх будаўніцтва, рэканструкцыю, мадэрнізацыю і рамонт накіравана 48,2 мільёна, пабудавалі 20 аб'ектаў, набылі абсталяванне на 15,9 мільёна рублёў.

Нагодай для гонару можна назваць тое, што на Віцебшчыне самая нізкая ў краіне цяжучасць кадраў. За апошнія пяць гадоў адток паменшыўся ў 1,4 раза. Гэта вынік таго, што пачынаючы медыкам прадастаўляюць жыллё, у тым ліку і арэнднае. Напрыклад, летась — 11 спецыялістам.

Усё гэта дазволіць ажыццявіць хуткі абмен інфармацыяй паміж устаноў аховы здароўя і арганізаваць у вобласці адзіную інфармацыйную медыцынскую прастору.

Цікава, што медыкаў забяспечваюць планшэтамі. Імі ўжо карыстаюцца бригады «хуткай» у Оршы, Мёрах, Верхнядзвінску і ў абласным цэнтры.

Калі гаварыць пра карысць у цэлым ад укаранення высокіх тэхналогій, то праз гэта можна сэканоміць да 10 % выдаткаў.

Па ініцыятыве галоўнага ўпраўлення аховы здароўя Віцебскага аблвыканкама на тэлеканале «Беларусь 4» рэгулярна выходзіць у эфір праграма «Жыві і будзь здаровы». У ёй бяруць удзел вядучыя ўрачы, прадстаўнікі навуковай медыцыны. Расказваюць пра прафілактыку захворванняў, фактары рызыкі, першыя сімптомы хвароб. Даюць рэкамендацыі, як аказаць сабе і іншым дапамогу ў экстранных сітуацыях. Ёсць цікавая ідэя трансляваць абласны спецыялізаваны медыцынскі тэлевізійны канал.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

САКРЭТЫ ПОСПЕХУ

БУДЫНКІ НЕ ПУСТУЮЦЬ

Ён знаходзіцца прыкладна за 12 кіламетраў ад Наваполацка. У гарадскім пасёлку з насельніцтвам каля шасці тысяч чалавек ёсць усё неабходнае. Сюды пераязджаюць жыць нават з цэнтра горада. У тым ліку і таму, што тут добры клімат: гарадок размясціўся ў хвойным лесе каля азёр. Тут развіты і бізнес: створана каля сарака фірмаў. Сакрэт прыцягальнасці гэтых мясцін высвятляў карэспандэнт «МС».

— Першае пільмовае згадванне Баравухі адносіцца да 1812 года. Побач з ёй праходзіў Кацярынінскі тракт з Дрысы ў Полацк. Мала хто ведае, што жыццёвы шлях Янкі Купалы звязаны з Баравухай. У 1916 годзе ён працаваў у складзе дарожна-будаўнічага атрада, які будаваў чыгунку, — расказвае старшыня Наваполацкага гарадскога Савета дэпутатаў Алег БУЕВІЧ.

У савецкі час у ваенным гарадку Баравуха дыслацыравалася некалькі воінскіх часцей.

Паводле слоў суразмоўніка, і на сёння там жыве шмат былых ваенных. Яны вельмі ініцыятыўныя. Напрыклад, арганізавалі патруляванне ў пасёлку. Актыўна выказваюць ідэі наконт таго, як зрабіць Баравуху яшчэ больш утульнай.

Як паведамлілі ў пасялковым Савеце, ёсць усё, што неабходна для жыцця. Нядрэнна развіты гандаль. Функцыянуе ўрачэбная амбулаторыя, дзе працуюць тры тэрапеўты, у тым ліку і дзіцячы. Ёсць два дзіцячыя садкі. Выдатныя транспартныя зносіны. Былы прыгарадны аўтобусны маршрут № 6 стаў гарадскім. Ды і шмат маршрутак праезджае праз Баравуху.

У населеным пункце праводзяць шмат цікавых мерапрыемстваў. Ужо даволі вядомым стаў экалагічны фестываль «Крыніца здароўя пад нафтаградам». Менавіта ў Баравусе пачынаюцца мерапрыемствы, прысвечаныя шанаванню памяці герояў Вялікай Айчыннай вайны, воінаў-інтэрнацыяналістаў. Тут змешчаны мемарыяльны комплекс «Зорка» на месцы пахавання дзясяткаў тысяч чалавек: воінаў, падпольшчыкаў, партызанаў, мірных жыхароў...

На тэрыторыі ваеннага гарадка засталася шмат аб'ектаў. Амаль усе выкарыстоўваюцца. Напрыклад, у былой спартыўнай зале працуе цэх па вырабе закусак. У якасці сыравіны — беларускі смажаны гарох.

— Там створана каля дзесяці новых рабочых месцаў. Інвестар — з-за мяжы. У эканоміку горада прыцягнулі каля двух мільёнаў рублёў у эквіваленце. У тым ліку — каля 340 тысяч долараў прамых замежных інвестыцый, — тлумачыць старшыня гарсавета.

У былой кацельні апрацоўваюць метал і вырабляюць металічныя канструкцыі. І там працуе каля дзесяці мясцовых жыхароў.

У будынках знаходзіцца розныя вытворчасці. Напрыклад, вырабляюць швейную і трыкатажную прадукцыю, якая вельмі паспяхова экспартуецца ў ЕС.

Побач наладзілі выраб кантрольна-вымяральных прыбораў. Ёсць вытворчасць і па перамотцы трансфарматараў, рамонце рухавікоў, якія прадаюцца ў Расіі. Прадпрымальнікі таксама арганізавалі выраб драўляных і ПВХ-вокнаў, мяккай корпуснай драўлянай мэблі. Ёсць і фірма, якая спецыялізуецца на перапрацоўцы другаснай сыравіны.

Фота Дзяніса ЛЕШЧЫКА

Што прыцягвае інвестараў у былы ваенны гарадок Баравуха?

— Адзін з самых першых яскравых прыкладаў другога жыцця Баравухі — стварэнне ў 2001 годзе вучылішча алімпійскага рэзерву. Тут праходзяць этапы Кубка федэрацыі біятлона краіны сярод дзяцей і юнакоў. Нядаўна заключаны дагавор з федэрацыяй біятлона Японіі. І маладыя біятланісты з гэтай краіны будуць праходзіць у нас зборы. Бо ўмовы тут добрыя: харчаванне і пражыванне, як і чыстае паветра, — працягвае старшыня.

У Баравусе ёсць і гатэль, дзе могуць спыніцца ўсе ахвотныя. Таксама — у адным з былых будынкаў ваеннага прызначэння.

Вельмі прыцягальны для інвестараў былы ваенны гарадок і таму, што тут можна працаваць на ўмовах свабоднай эканамічнай зоны «Віцебск». Такім чынам і актывізуецца выкарыстанне будынкаў.

Патэнцыйным інвестарам гарантаваны шэраг прэферэнцый. Напрыклад, на пра-

цягу дзесяці гадоў, калі будзе прыбытак, не трэба плаціць падатак на яго. Можна эканоміць і на іншых падатках: на нерухомасць, на зямлю. Як і на падатку на дабаўленую вартасць на матэрыялы і камплектуючыя.

Старшыня гарадскога Савета адзначае, што ў былым ваенным гарадку не выкарыстоўваюцца толькі пяць аб'ектаў. Іх агульная плошча каля 10,4 тысячы «квадратаў».

Сярод іншых планаў — адкрыццё лагістычнага цэнтра. Ён будзе вельмі запатрабаваны і ў сувязі з тым, што ў Наваполацку рыхтуюцца да рэканструкцыі трасы з Мінска на Санкт-Пецярбург.

Дарэчы, добрая навіна для ўсіх гараджан і суседняга Полацка. Мост паміж нафтаградам і «калыскай гарадоў беларускіх» — у найбліжэйшай перспектыве. З Мінтранса ўжо даслалі адпаведны ліст.

ЗАНЯТАСЦЬ

БАГАЦЕЙЦЕ... ЗА БАЗАВУЮ!

Ад Шумілінскага раёна да Расіі, як той казаў, рукой падаць. Канешне, ёсць тыя, хто працуе ў краіне-суседцы. Але ўсё больш мясцовых распачынаюць сваю справу ў родных мясцінах. І сцвярджаюць, што можна нядрэнна зарабляць пры сімвалічных падатках. З тутэйшымі прадпрымальнымі людзьмі пазнаёміўся наш карэспандэнт.

Як з рабочымі месцамі?

Паводле слоў старшыні Шумілінскага раённага Савета дэпутатаў Ірыны НОВІКАВАЙ, сітуацыя не выходзіць за рамкі прагнознай.

— Прынятыя меры летась дазволілі паменшыць каэфіцыент напружанасці на рынку працы з 0,34 да 0,1, выканаць планы па колькасці грамадзян, якіх уладкавалі на новыя рабочыя месцы, накіравалі на прафесійнае навучанне, у тым ліку пад заказ наймальніка... У цэлым выканалі ўсе задачы ў сферы арганізацыі занятасці, — канстатавала кіраўнік органа прадстаўнічай улады.

Усяго летась па дапамогу ў працаўладкаванні звярнулася каля 350 чалавек, з якіх 260 ужо працуюць. У якасці беспрацоўных зарэгістравалі 185, асноўная большасць з якіх таксама працаўладкавана (127 чалавек). У пачатку бягучага года было больш за 80 вакансій — на 7,4 % больш, чым у такі ж перыяд 2018-га. Узровень беспрацоўя на сёння — 0,1 %.

Вельмі запатрабаваныя вет-урачы, заатэхнікі, бухгалтары, эканамісты, урачы, фельчары, медсёстры. А трактарысты наогул на вагу золата.

Выбар ёсць заўжды...

Канешне, чалавек мае права выбіраць, дзе яму працаваць. Але калі патрэбныя грошы, дык можна і на грамадскіх работах

падпрацаваць. Летась падчас пошуку работы часова было занята больш за 50 тутэйшых жыхароў. З бюджэту для гэтага выдаткавалі 42,6 тысячы рублёў.

У асноўным людзі займаліся добраўпарадкаваннем населеных пунктаў.

Беспрацоўным у райвыканкаме актыўна прапануюцца паспрабаваць сабе ў ролі прадпрымальнікаў. Дарэчы, калі ёсць неабходнасць, бясплатна накіруюць на адпаведныя курсы. Яшчэ вялікая падтрымка ў тым, што могуць аказаць бязвыплатную фінансавую дапамогу. Толькі трэба падрыхтаваць і абараніць бізнес-план. Адказныя асобы і гэта дапамогуць зрабіць. Няма тых, хто самастойна распачаў сваю справу. Так, напрыклад, два беспрацоўныя летась атрымалі фінансавую дапамогу для старту сваіх праектаў у памеры больш за шэсць тысяч рублёў.

Самі сабе гаспадары

Муж і жонка Сяргей і Ірына Бельчанковы — індывідуальныя прадпрымальнікі. Ён першы ў раёне пачаў рамантаваць пасудамыйкі, воданাগравальнікі, пральныя машыны. Кажы, што кліентаў шмат. Штомесяць у якасці падатку пералічае дзяржаве базавую велічыню. Дзеля пашырэння кола кліентаў дае аб'явы ў раённую газету. Мужчына імкнецца зрабіць усё на месцы. Калі трэба заказаць неабходную дэталю, звязваецца

з пастаўшчыкамі. Апошнія недалёка — у Віцебску. Калі трэба, можа пачакаць з аплатай, і гэта народу вельмі падабаецца.

А Ірына кансультуе фірмы, якія робяць вырабы з драўніны. Сама раней працавала інжынерам у галіне лясной гаспадаркі. Таму ведае ўсе нюансы. Як зрабіць прадукцыю канкурэнтаздольнай, як наладзіць экспарт, аптымізаваць выдаткі — усё падкажа. Падатак залежыць ад таго, колькі заробіць. Але, на яе погляд, вельмі прывабны...

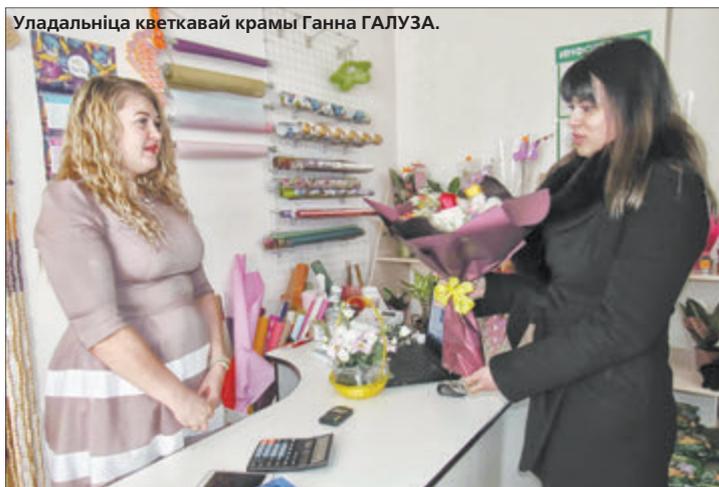
Дама з кветкамі

Вельмі цікава было гутарыць з Ганнай Галузай, якая прадае

ў будынку камбіната бытавога абслугоўвання. Плаціць адзіны падатак — 64 рублі ў месяц.

Прызналася, што першае ж святкаванне жаночага дня «адбіла» выдаткі. Нягледзячы на тое што да яе бізнесу ў райцэнтры ўжо існаваў такі ж, да Ганны людзі па пакупкі прыходзяць часта. Ведаюць, што зрэзаныя кветкі па чацвяргах у яе будуць абавязкова. Тавар прывозяць з абласнога цэнтра.

Букеты жанчына прыгожа афармляе: навучылася гэтаму на курсах у Полацку. Прадае паралельна зямлю для кветак, суненіры, гаршкі. Дарэчы, муж яе таксама дзелавы чалавек: займа-

Уладальніца кветкавай крамы Ганна ГАЛУЗА.

кветкі. Цяпер яна — індывідуальная прадпрымальніца. Раней была дзяржаўнай служачай, але, калі знаходзілася ў дэкрэтным водпуску, вырашыла, што зоймецца продажам кветак! Праблем з рэгістрацыяй і пошукам памяшкання не было: працуе

еца аптовым гандлем сродкаў абароны раслін. Рэалізуе іх фермерам і гаспадаркам.

Калі ёсць жаданне...

Пазітую я зарадзіўся падчас размовы з мужам і жонкай Канстанцінам і Святланай Сталяровымі. Святлана калісьці працава-

Месца дзеяння

Шумілінскі раён

ла ў фотасалоне. Жанчына расказала, што калі яны з мужам жылі ва Украіне — радзіме яе мужа, у яе з'явілася ідэя: а чаму нельга рабіць аналагічнае, але працуючы на сябе? Па спецыяльнасці ж яна — эканаміст.

Канешне, адукацыя і вопыт працы аказаліся дарэчы. Тым больш што канкурэнтаў у райцэнтры не было. Каб купіць абсталяванне, прадалі аўто. Пада-так штомесяць — базавая велічыня. Мужчына цяпер працуе па найме на жонку. Наведвальнікі вельмі хваляць салон. Тут і фота на пашпарт зрабіць можна, і надрукаваць здымкі, і заказаць альбом, аформіць яго прыгожа і гэтак далей.

Задаволена сабой і Людміла Новікава. Такіх называюць самананятымі. Жанчына — былы гандлёвы работнік. Цяпер зарабляе тым, што робіць прычоскі, макіяж, карэкцыю броваў... Дзяржаве — падатак у памеры базавай штомесяць. Побач працуе Ірына Шавурава, якая робіць педыкюр, — не толькі тутэйшыя, а нават з Віцебска прыязджаюць да яе.

Усе мае наваспечаныя знаёмыя аднагалосна сцвярджалі, што, калі ёсць жаданне, ніякіх праблем з адкрыццём і развіццём бізнесу няма. Калі хочаш, дык працуй на сябе, багацей, аказвай паслугі людзям...

Матэрыялы падрыхтаваў Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ХОЧАШ ЗРАБІЦЬ НЕШТА ДОБРА — ЗРАБІ САМ

Дэпутатам паказалі прыклады паспяховага грамадскага самакіравання ў Гомелі

Некаторыя выдатна разумеюць гэтую простую ісціну і не чакаюць, калі прыйдзе хто-небудзь і навадзе парадак у іх пад'ездзе, двары, арганізуе вольны час і ва ўсім дапаможа. Такія гараджане аб'ядноўваюцца ў калегіяльны орган — камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання (КТГС). Пра тое, колькі такіх у Гомелі і па якіх крытэрыях ацэньваецца іх праца, ішла размова на выязным пленуме старшыняў раённых Саветаў дэпутатаў, на якім пабывалі і журналісты газеты «Савецкі раён».

Узоры ўдалага супрацоўніцтва мясцовых органаў улады, камунальнікаў і неабыякавых жыхароў дэпутатам паказалі ў Савецкім раёне. Актывіст гарсавета Міхаіл Прус лічыць, што па-за вышэй-адзначаным трыумвіратам дасягнуць прыкметных вынікаў наўрад ці атрымалася б, бо вырашаць надзённыя праблемы ўтрымання тэрыторыяй лепей разам.

— Сродкаў з бюджэту на рамонт двароў выдзяляецца ўсё менш, і добра, калі за іх можна замяніць асфальт. Гульнявое і спартыўнае абсталяванне людзі купляюць ужо за свае асабістыя грошы, а мы яго манціруем, — кажа Міхаіл Прус.

Міхаіл Юльевич як дырэктар камунальнага прадпрыемства ўжо пераканаўся, што жыхары, якія ўклалі рубель у добраўпарадкаванне двара, не зламаюць арэлі самі і не дазваляць рабіць гэта сваім дзецям.

Сочаць яны і за паводзінамі наведвальнікаў збоку. Прус прывеў прыклад, калі і да яго пры наведванні аднаго з пад'ездаў звярнуліся жыхары з пытаннем, хто ён такі і навошта завітаў.

У такім пад'ездзе сумнеўныя кампаніі з напамі надойга не затрымаюцца, а значыць, нічога і не сапсуюць, упэўнены дэпутат гарсавета.

Да таго ж можна ператварыць свой раён у казачны амаль з нічога. Стануць прыдатнымі старыя паддоны і катушкі ад правадоў, згнілыя драўляныя фігуры і саста-

рэлыя кветачніцы з прыпынкаў. Трэба зусім крыху намаганняў, каб прывесці іх у нармальны стан і пафарбаваць. КТГС «Проспект цудаў» так і пачынаў — з рамонт зламаанай пясочніцы. А цяпер да іх водзяць экскурсіі.

Пачалі з двароў. Першым на гэта адважыўся КТГС «Кастрычніцкі». Пры арганізацыйнай падтрымцы адміністрацыі і камунальнікаў людзі мадэрнізавалі свае двары, якія за мінулыя сорок гадоў з моманту забудовы хіба што падмяталі. Расказалі пра свой вопыт усяму наваколлі і ў першы ж год занялі другое месца ў абласным конкурсе камітэтаў самакіравання. Гэта натхніла.

На наступны год ужо на ўсю краіну прагучала ўдала рэалізаваная мадэрнізацыя двара за сродкі жыхароў на вуліцы Давыдаўскай. Завадатар добрых спраў разам з суседзямі Ірына Піскун, пад кіраўніцтвам якой велізарны двор паміж 11 шматпавярховымі дамамі быў ператвораны ў спартыўна-забаўляльны цэнтр пад адкрытым небам, разлічаны на дзяцей усіх узростаў груп.

Энтузіязм быў заразлівы, і людзі пайшлі. Капалі, фарбавалі, саджалі дрэвы, здавалі грошы на набыццё спартыўнага інвентару і сертыфікаваных гульнявых комплексаў завадской вытворчасці. Двор знаходзіцца на ўскраіне горада, але цяпер у ім праводзяцца ўсе дзіцячыя святы, у тым ліку раённага маштабу. Бо гэта не закрытая тэрыторыя за высокай агароджай,

тут рады ўсім, хто беражліва ставіцца да чужой працы.

У Навабеліцкім раёне аб'ядноўвае людзей дэпутат мінулага і цяперашняга скліканняў Кацярына Мурашка. Яна ўзяла на сябе адказнасць за двор на вуліцы Урыцкага, што ў самым сэрцы раёна. Тэрыторыя вялікая і дазваляе многа чаго добрага зрабіць. Шмат гадоў яна служыла неарганізаванай пляцоўкай для выгулу хатніх жывёл.

У першых жыхароў дома з'явіліся ўнукі, заехалі ў кватэры і новыя сем'і. Пагутарылі паміж сабой, звярнуліся да дэпутата па дапамогу. І бур'ян знік. А замест яго з'явіліся месцы адпачынку для дзяцей і пенсіянераў, размешчаны пад святлодыёднымі ліхтарамі, якіх тут не было з моманту ўзвядзення дома. Разам пабудавалі спартыўную пляцоўку, зрабілі клумбу для кветак, не пасаромеліся звярнуцца да прадпрыемальнікаў па спонсарскую дапамогу.

Зрэшты, разам — гучна сказа на. У доме 60 кватэр, а актыўна ўдзельнічаюць у добраўпарадкаванні 25 сем'яў. Астатнія абыякава сочаць за валтузнёй у двары з вокнаў. Што таксама не самы дрэнны варыянт. Міхаіл Прус прызнаўся, што ў кожным двары, які перажыў рэканструкцыю з удзелам жыхароў, ім жа даводзілася сутыкацца з процідзеяннем. Пераважна з боку пажылых людзей, якім перашкаджаюць жыццёвыя шчаслівыя дзіцячыя воклічы. У адным выпадку груба аблаялі мастацкія, якія ўпрыгожвалі сцены пад'езда. У іншым — бабулі падпілвалі стойкі гульнявога комплексу, трапіўшы пры гэтым у аб'екты рэгістратара. Міхаіл Прус параіў не звяртаць на такія выпадкі ўвагі, інакш станоўчага выніку не дамагчыся.

Фота Вячаслава КАЛАМІЦА.

Вось актывісты і не звяртаюць. Замест гэтага прапануюць новыя ідэі. У КТГС «Алеся» падлічылі, што ў наваколлі жывуць 59 сем'яў, якія выходзяць 88 дзяцей-інвалідаў. Цяпер вядуць збор сродкаў на закупку дваровага абсталявання, адаптаванага для заняткаў гэтай катэгорыі падрастаючых жыхароў раёна. Усталююць у тым жа двары на Урыцкага і запрасяць усіх ахвотных дзетак, якія змогуць гуляць са сваімі аднагодкамі на роўных.

Старшыні райсаветаў дэпутатаў прынялі атрыманую інфармацыю да ведама, але пажадалі ўбачыць вынікі такой дзейнасці на свае вочы. Гаспадары былі гатовыя да гэтага і вырашылі згуляць на кантрасце.

Жыхары дамоў за афтал-малагійнай паліклінікой сабралі грошы, і цяпер у іх ёсць маляўнічы спартыўна-гульнявы гарадок. А вось два дамы перад паліклінікой ідэю не падтрымалі. Іх жыхарам даводзіцца задавольвацца выбівалкай для дываноў, лаўкамі і сметніцамі. Чыста, акуратна, але ўжо занадта сціпла стала ў іх пасля рамонт.

Сціпла было і на Рэчыцкім праспекце, 77, куды народныя абраннікі адправіліся для знаёмства з гаспадыняй «Проспекта цудаў» Марынай Марціновіч. Гэта тая самая маладая мама, якая сагітавала суседзяў на рамонт згнілай

пясочніцы. Атрымаўшы дабро, спыніцца не змагла. Заручыўшыся падтрымкай дэпутатаў Дзмітрыя Нілава, Уладзіміра Рэзнікава і Аляксандра Ганчарова, суседзі спланавалі двор і цэлы год напаялі яго новымі элементамі.

Спачатку прыйшлося патраціцца. Збіралі з жыхароў двара па 40 рублёў, але потым частку грошай атрымалі ад спонсараў — прамысловых прадпрыемстваў раёна. Адзін з іх кіраўнікоў казаў, што не даў бы і ржавай трубы, калі б не бачыў, як актывісты самі з дня ў дзень выходзяць на вуліцу з пэндзлікамі ў руках, а па вечарах іх мужы збіваюць з дошак лаўкі і столікі. Як маглі, дапамагалі і дзеці.

На піку актыўнасці жыхары «Проспекта цудаў» прымусілі паверыць у свой праект нават сталічных жыхароў. Тэрыторыя перамагла ў дабрачынным конкурсе «Сочны дворык», за што атрымала ў падарунак вялікі сучасны гульнявы комплекс.

Дэпутаты прыехалі ў гэты двор акурат да пачатку добрасуседскага свята за канцэртам, роставымі лялькамі і частаваннем усіх ахвотных гарбатай з самавара і хатнімі піражкам. Пакуль у Савецкім раёне ўсяго пяць двароў, у якіх ладзяцца такія святы. Але іх вопыт паказвае, што грамадскае самакіраванне можа быць паспяховым.

Яўген ЗАХАРАЎ.

Каўшом «Амкадора» закрыў карабок ад запалак

Выязное пасяджэнне прэзідыума Маларыцкага раённага Савета дэпутатаў разгледзела пытанне падрыхтоўкі рабочых кадраў як фактар паспяховага развіцця сельскагаспадарчых прадпрыемстваў раёна.

У Маларыце ёсць свой прафесійны ліцэй сельгасвытворчасці. Варта сказаць, што ўстанова адна з найстарэйшых у вобласці, хутка адсвяткуе 70-гадовы юбілей. Трактарысты і кіроўцы, што вучыліся ў ліцэі ў розныя гады, складаюць кадравы касцяк многіх і многіх гаспадарак, паспяхова працуюць. Але на сельгаспрадпрыемствах перыядычна ўзнікаюць пытанні перападрыхтоўкі кадраў. Тэхніка цяпер прыходзіць з заводаў высокатэхналагічная, кіраванне ёю патрабуе не толькі ўмення, але і тэарэтычных ведаў. Асабліва гэта датычыцца работнікаў старэйшага пакалення. Ліцэй жа мае

магчымасць праводзіць курсы перападрыхтоўкі, адкрываць групы пад патрэбы нават канкрэтнай гаспадаркі. Але часам не хапае механізмаў узаемадзеяння.

Вось аб гэтым і ішла гаворка падчас пасяджэння, на якое прыехалі ўсе кіраўнікі гаспадарак раёна.

Перад нарадай прайшла экскурсія па ліцэй. Наведвальнікі змаглі паглядзець вучэбную базу, навучальны працэс, пагутарылі з вучнямі, педагогамі. Навучэнцы прадэманстравалі сваё майстэрства, напрыклад, у кіраванні такой магутнай тэхнікай, як «Амкадор». Адзін з іх каўшом пагрузчыка закрыў карабок ад запалак, які паставілі на бярвенне. «Такія кадры патрэбныя на прадпрыемствах», — сказаў у адзін голас кіраўнікі. Паводле ацэнкі старшыні райсавета Алега ЯКУБЧЫКА, размова атрымалася прадметнай і карыснай для ўсіх бакоў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ІНІЦЫЯТЫВА ЎЗНАГАРОДЖВАЕЦЦА

Сем сельскіх Саветаў, восем старостаў і два камітэты тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання сталі пераможцамі конкурсу сярод органаў мясцовага самакіравання Гродзеншчыны.

Як паведаміў старшыня праўлення абласной асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў Анатоль НІКІЦІН, у конкурсе прынялі ўдзел 52 сельскія Саветы, 64 старасты, 22 камітэты тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання.

Крытэрыі для ацэнкі работы разнастайныя — ад конкурсаў на самую лепшую тэрыторыю да свят вуліц і мікрараёнаў, аказанне дапамогі ветэранам Вялікай Айчыннай вайны і працы, шматдзетным сем'ям, інвалідам, маламаёмасным і адзінокім грамадзянам, фізкультурна-аздараўленча і спартыўная работа, дабрачыннасць і яшчэ шмат чаго іншага.

Пераможцамі конкурсу сярод сельскіх Саветаў сталі Брольніцкі сельскі Савет Навагрудскага раёна, Першамайскі сельскі Савет Шчучынскага раёна, Роскі сельскі Савет Ваўкавыскага раёна, Дзераўноўскі сельскі Савет

Слонімскага раёна, Сапоцкінскі і Верцяліш-каўскі сельскія Саветы Гродзенскага раёна, Рытанскі сельскі Савет Астравецкага раёна.

Найлепшымі старастамі Гродзеншчыны сталі ўпаўнаважаны аграгарадка Валеўка Навагрудскага раёна Аксана Машчэнская, стараста вёскі Бершты Шчучынскага раёна Аляксандр Васілевіч, стараста аграгарадка Азёры Гродзенскага раёна Уладзімір Лемяшко, стараста аграгарадка Ёдкі Лідскага раёна Лілія Гольмант, стараста вёскі Мацкі Астравецкага раёна Тэрэса Буцвіла, стараста вёскі Варонічы Слонімскага раёна Аляксандр Пяцько, стараста вёскі Мількавічы Мастоўскага раёна Ванда Дубатоўка, стараста вёскі Кувекі Ваўкавыскага раёна Марыя Вялічка.

Пераможцамі конкурсу сярод КТГСаў сталі камітэты тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання пры ЖЭС № 6 Алена Зенкавец і Наталля Сасім з ЖЭС № 11 Гродна.

Пераможцы атрымалі граматы абласнога Савета дэпутатаў і асацыяцыі, каштоўныя падарункі.

Мікалай ШЛЫК.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15
ад 17 лютага 2009 года выдадзена
Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: ПАПКОЎ А. А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; ЦУПРЫК Л. А., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; ПАПКО В. М., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; БЕЛЯКОЎ А. Э., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццям; ПАНАСЮК В. В., старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; ДРЫЛЁНКА Т. Л., старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М. Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;
e-mail: info@zviatda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30
26 лютага 2019 года.